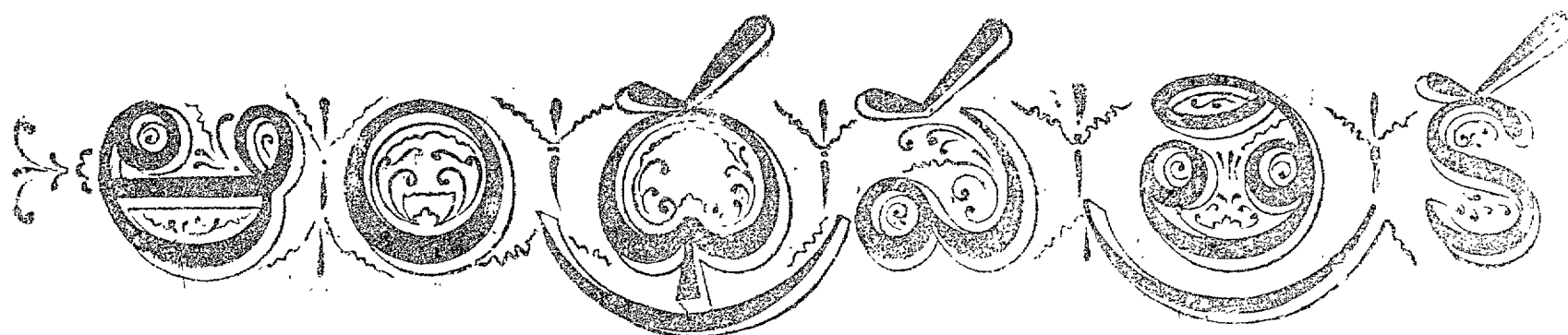

విడి పత్రక 1కి 0-1-0.

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 28-వ తేది శుక్రవారము
ఉత్తర భారత ప్రభుత్వము, మార్గశిరమాస బహుళ పంచమి గి.

No. 125

నందిక ౧౨౫

CALENDAR

AMRUTANJAN

CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

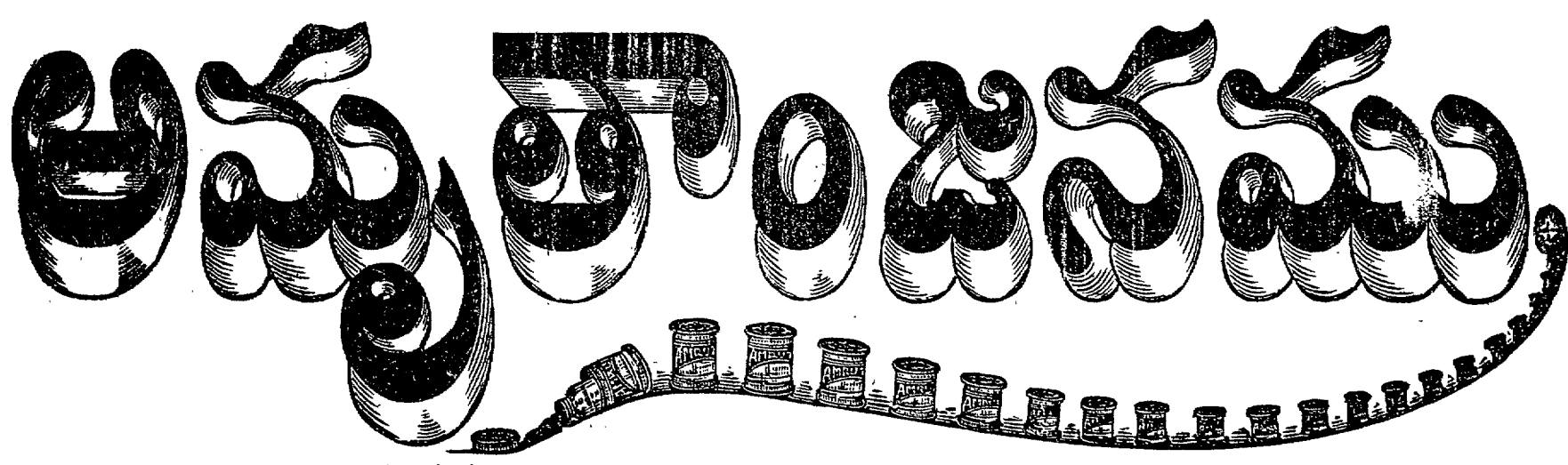
గాంధీ మహాత్ముని

పటము గంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0.

పి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతి పావులో దొరకును

చక్కనిడబ్బీలో సహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింటి నుండవలసింది.
దంత చూర్ణము తామర తైలము మోహిని తైలము

పండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచి పొడుము. తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు. స్త్రీ పురుషులకు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
చక్కని డబ్బీ 1-కి 0-2-0; డజన్ 1-కి 1-4-0. వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 0-6-0. 6 రుపాయలు xల పీసా 1-కి అదాము 0-12-0 మాత్రము.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి నీధి, మదరాసు లేక 100 ప్రై రోడ్డు, బొంబాయి.

38-వ అఖిలభారత దేశీయ మహాజనసభ

నేడు కాకినాడలో సమావేశమగుట

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్ష, అధ్యక్ష కోపన్యాసములు

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు

కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి

స్వాగతోపన్యాసము

శ్లో. నిత్యం నిరాపృతాని జానన్ భవైకమానమానం దధామజగదంతురబీజమేకమ్
ద్వితీకాలకలనాని సమస్తాస్త మద్ధానహంధితకర్మకమాన్యహోహమ్.
శ్లో. యథాతిథాపి యః పూజ్యో యత్ర తత్రాపి యోచ్చితః
యోపివాసోపివాయోపౌ జేన నైవై సమోస్తుతే.

ఆర్యులారా, ప్రతినిధులగు సోదరసోదరీమణులారా!

ఆంధ్రదేశీయల హక్కులను తమ కెల్లరకు హృదయపూర్వక మగు స్వాగత మొసంగుచున్నాను.

ఈ దినము ఆంధ్రదేశీచారిత్రమునం దద్వితీయముగ పరిగణింపదగినది. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యసంపాదనాబద్ధకంక్షలును, త్యాగమూర్తులు నగు తమకు, సన్మానసత్కారము లొసంగెడి మహాభాగ్యము ఆంధ్రదేశమునకు నేటికి లభించినది.

ప్రసిద్ధమగు ప్రాచీనభారతవర్ష యితీహాసమునందు ఒకకాలమున ఆంధ్రులు ప్రధానస్థానము వహించి, తచ్చారిత్రమునకు వన్నె చెచ్చిరి. క్రీస్తుశకమునకు రమారమి మున్నూరు సంవత్సరములకు పూర్వమే కృష్ణాతీరమున (ధరణికోట) ధాన్యకటకమును రాజధానిగా జేసికొని పూర్వపశ్చిమసముద్రతీరముల రెంటిమధ్య నున్న రాష్ట్రమునంతయు పరిపాలనము చేయుచు క్రమక్రమమున తమరాజ్యమును ఉత్తరహిందూస్థానమున వ్యాపింపజేసి మగధదేశము నాక్రమించి సామ్రాజ్యమును స్థాపన గావించి పాలిపుత్రమునందు నన్నూరు సంవత్సరములు రాజ్యపాలన నడిపించిరి. మఱియును లోకప్రసిద్ధములగు తక్షశిల నలంద మొదలగు విశ్వవిద్యాలయములవలెనే ప్రఖ్యాతమైన విశ్వవిద్యాలయమును ధాన్యకటకమునందే ప్రతిష్ఠాపనజేసిరి. ఇచ్చటి జాగ్రత్తూపము చిత్రవిద్యానైపుణ్యమునం దనన్య మగుటచేత అందలి ప్రధానశిలాచిత్రములను లండనుపట్టణమునందలి ప్రఖ్యాతవస్తుప్రదర్శనశాలకు గొనిపోవడి యున్నది.

తరుమ్మరాజ్య ప్రాజల్యకాలమునందు సహితము ఆంధ్రులు విజయనగరసామ్రాజ్యమును స్థాపించి, చిరకాలము భారతీయ నాగరికతను పోషించిరి. ఆంధ్రమండలములు ఆంగ్లేయప్రభుత్వమునందు జేరిన పిదప, ప్రజాభ్యుదయము లెక్కింపబడక, ఆంధ్రులు అన్యభాషా ప్రజలతో కలుపబడి పరిపాలింపబడుటచే, ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము బొత్తిగా మటుగపడిపోయెను. కాని వంగరాష్ట్ర విభజనకాలమున, ఆఖిల భారతదేశమునందు వ్యాపించిన జాతీయోద్యమ ప్రభావముచే మేల్కొంచి, జాతీయోద్యమముల దేశమున వ్యాపింపజేయుటయే గాక, జాతీయతను దృఢపఱుప, భారతదేశమునందు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణముకొరకు “ఆంధ్రోద్యమము” కొనసాగించిరి. దేశీయమహాసభవారిచే ఆసూత్ర మంగీకరింపబడుటకై, ప్రయత్నము గావించి, ఆంధ్రదేశమును ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ పరిగణింపవలెనని కోరిరి. ఆ ప్రయత్నముందు కీర్తిశ్రేణు లగు లోకమాన్య తిలకుమహాపురుషు డొనన్చిన సహాయము కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ స్మరింపదగినది. ఆ ప్రయత్నమువలన కాంగ్రెసు వ్యవహారములందు, ఆంధ్రదేశము ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నంగీకరింపబడెను. అప్పటినుండియు ఆంధ్రుల ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము ప్రకటించుటకు కొంత యవకాశము కలిగినది. తర్వాత, అసహాయోద్యమ ప్రారంభమునందే విశాఖపట్టణమును, ధూరదృష్టి గల గాంధీమహాత్ముడు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సూత్రమును స్వరాజ్యప్రాప్తికి ప్రధానసోపానముగ గ్రహించి, భాష ననుసరించి రాష్ట్రవిభాగము గావించి, ఆసూత్రముల ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వపాటలమున కవకాశము కలిగించెను. ఇట్లు చేయుట అన్ని రాష్ట్రములవారును భారతజాతీయతాభివృద్ధికి తమతమ వ్యక్తిపాటలము ననుసరించి యథాశక్తి దోహదముగావించిరి. దాని

బట్టియే నేడు ఆంధ్రదేశమునకు, తోడిరాష్ట్రములవారి నందఱి నాహ్వానము కావించి, సన్మానించుభాగ్య మున్నది.

ఆంధ్రదేశమునందు ఈగోదావరీమండలము సుప్రసిద్ధమైనది ఈ మండలము గోదావరీజలములచేత పావనమై, రసవంతమై, ధనధాన్యసమృద్ధిచేత నొప్పారు చున్నది. ఆంధ్రచాళుక్యవంశ రాజులతో యశోవంతుడగును, ఆంధ్రభాషాపోషకుడు నగు రాజరాజనరేంద్రుడు ఇక్కడకు సమీపముననున్న రాజమహేంద్రవరమును రాజధానిగా జేసికొని, ఈదేశమును పాలనజేయుచుండెను. ఆంధ్రకవిపుంగవుడును, ఆంధ్ర మహా భారతకర్తయు నగు నన్నయభట్టారకు డా రాజరాజనరేంద్రునికే అగ్రంథము నంకితముజేసెను. అటుపిమ్మట పలువురు రాజవరులు, కవిశ్రేణులు, మహావిద్వాంసులు, వేదవేదాంగకోవిదులు తమతమ చారిత్రములవలన ఈ మండలమునకు వన్నె చెచ్చిరి. మఱియు సామనాస్వర్త, వివేకవర్ధనీ పత్రికాసంపాదకులు, కవిశ్రేణుడు నై అనేకములగు ఆంధ్రగ్రంథములు రచించి, ఆంధ్రవాఙ్మయము నభివృద్ధి జేయుటయేగాక ప్రకృతిమున ఆంధ్రదేశమున పెంపొందియున్న పౌర హితైక జీవితాశయముల నంకురింపజేసిన కందుకూరి వీరేశలింగకవి ఆ రాజమహేంద్రవరమునందే తన జీవితమునంతయు గడపెను. ఇప్పటికిని ఈ మండలము ఐశ్వర్యమునందువలె విద్యాసంపత్తునందు సహితము వన్నెగాంచియున్నది. ఇట్టి మండలమున ఆంధ్రదేశమునంతకును పుర రజ మని చెప్పదగిన కాకినాడపట్టణమున అపూర్వ మగు ఈ మహాసభను సాగించుట ఈ మండలగౌరవమునకు తగియే యున్నది. ఇందుగూర్చి ఈ మండలవాసుల-అందు ముఖ్యులుగ ఈపురవాసుల యుత్సాహము గణనాతీతము.

ఈ మహాసభాసమావేశ భారమును వహించుట మాకిది ప్రథమ మగుటచేతను, ఇతరవరకు పేర్కొంచిన కలకత్తా, బొంబాయి మున్నగు రాజధాని పట్టణములందనలె సౌకర్యములు సమకూర్చుట మాకు సాధ్యము కాకపోయినను, హృదయపూర్వకముగ ఆదరణ నొసంగుట యం దేగిని వెనుదీయువారము కామని వక్కాణింప సాహసించుచున్నాను. కావున సత్కారవిధులంకు మావలన కలుగులోపముల సహించి, దయతో మన్నింప జేసుచున్నాను.

ఈమహాసభ ఎంతవైభవముతో సమావేశమైనను లోకపూజ్యుడును, ఉత్కృష్ట భారతీయుడగును అసహాయోద్యమసారథియు నగు గాంధీమహాత్ము డిచ్చటలేమి కొలువదీర్చుట యసాధ్యము. భరతఖండమును దాస్యమునుండి విముక్తిజేయుటకై, ఇదివరకెన్నడును కనివినని అసహాయోద్యమమున నిరవమానమగు ఆహింసాతత్త్వముతోడ సర్వధించి, ముప్పదియాలు సంవత్సరముల కాలమునుండి దేశీయమహాసభా ప్రయత్నములు సాధింపజాలని యాదోశనము కొనసాగించి, ఆసేతు హింసాచలము దేశమందంతట స్వరాజ్యకాంక్షను ప్రజ్వలంపజేసిన మహాశయ్యుడు, ఇప్పుడు ఎటువాడా చెఱసాలయందు బద్ధుడైయుండుట మన యసహాయతను ప్రకటించుచున్నది.

1921 వ సంవత్సరమున, ఆయన గావించిన యుపదేశము శిరసావహించి, పలువురు దేశనాయకులు ఆయన తోడ నడచుచు ఉద్యమము సాగించిరి. ఉద్యమము సమంచితముగ ప్రయోగించినయెడ జయము చేకూరునని బాలురకు నయితము లేటపడునంతటి స్పష్టమైన దగుటచేత, అనుకొనినట్లు జయము సమకూడకపోవుట అనుష్ఠానముల మే కాని, సిద్ధాంతలోపము గావని యొప్పుకొనక తప్పదు. గాంధీ మహాత్ముడు ప్రజోత్సాహము గమనించి, స్వరాజ్యము సంవత్సరము లోపల సాధ్యమగు నని వక్కాణించి యుడిరి. అది నేడు దూరమై పోవుటకు ప్రజలతో కట్టుదలయు, దీక్షయు, ఉద్యమశతృత్వమును లేకపోవుటయే కారణము.

గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహబద్ధుడైనపిదప మహాోద్యమము మొక్కపోయినది. ప్రముఖులలో తర్కములు బయలు వెడలినవి. కొందఱు శాసనసభాప్రవేశము గావించి, ప్రతిష్ఠంభములు చేయుట కర్తవ్యమని వాదించ మొదలిడిరి. మరికొందఱు దానికి ప్రతిఘటించి, పూర్వమువలెనే యుద్యమము సాగించి శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రయత్నములు చేయవలయునని పట్టుబట్టిరి. ఇట్లు రెండుసంవత్సరముల కాలము వాదప్రతివాదములతో వ్యర్థమయ్యెను. ఎట్టులో ఢిల్లీపట్టణ

మున, శాసనసభా ప్రవేశాభిమానుల కెదుర్చుచు, అసహాయోద్యమ ముదలి విశ్వాసమును మరల ప్రకటించి, నిర్మాణకార్యక్రమమునకు కంకణబద్ధులై కడంగవలయునని తీర్మానము గావించుటయ్యెను. కాని మొత్తమునకు శాసనసభల యెన్నికల యావేశమున మరి యే యితర పనులు సాగించుట కవకాశము కానిపించదయ్యెను. శాసనసభా ప్రవేశమున కెడమిచ్చుటతోడనే ప్రజాదృష్టి శాసనసభలపై క్రసా చెను.

ఇప్పటికి శాసనసభలయెన్నిక లన్నిప్రాంతములను ముగిసి వి. ముందు జరుగవలసిన కార్యమునుగూర్చి మరల తర్కములు ప్రాభవమైనవి. శాసనసభా ప్రవేశయత్నము సాగినంతవరకు జయప్రద గ నున్నదని స్వరాజ్యపక్షమువారు సంతసించి, ముందు శాసనసభలలోని కార్యక్రమమును ఈ మహాసభలో నిర్ణయించుకొని, ముందు నడువ వలయునను ఆభిలాషలు సూచించుచున్నారు. శాసనసభల కిష్టమైన వారు పోవచ్చు నన్నంతమాత్రముననే, ఇదివరకు ఉద్యమమునందు విశ్వాసము లేనివారు కొందఱు స్వరాజ్యపక్షమువార మని పేడికొని తక్కిన కార్యక్రమమును నిరసించి, కొన్నిచోట్ల ప్రతిహతముగ సహితము పనులు గావించుచుండుటచేత, మరల బహిష్కారత్రయమూలక మగు అసహాయోద్యమమును సంపూర్ణముగ నవలంబింతుమని తీర్మానించుట యావశ్యకమని తక్కినవా రభిప్రాయపడుచున్నారు. ఫిల్లిస్థలో, శాసనసభా ప్రవేశమున కెడమిచ్చుటమాత్రమే గాని, తక్కిన కార్యక్రమ ముతయు సంపూర్ణవిశ్వాసముతోడ నెఱవేర్చవలయు ననియే, తీర్మానము గావించబడినది. అందులకు భిన్నముగా కొందఱు నడచుచుండుట మిక్కిలి శోచనీయము.

దేశవిముక్తికి అసహాయోద్యమమే శరణ్యమని యింతవరకు నమ్మి పనిజేయుటయ్యెను. చేసినదానికి ఫలము చేకూరలేదని యసంతృప్తితోడ నుద్యమమునే త్యజించుట మిక్కిలి యవ్యక్తము. ఇది యిరుపక్షములవారంగీకరించునదియే. కాని యుద్యమమును సంస్కరింపవలయు నను ఆభిప్రాయము గలవారు కొందఱు, ఉన్నది యున్నట్లే సాగింపవలయు ననువారు కొందఱు నుండుటచేత, కర్తవ్యము నిర్ణయము గాక, కార్యసాధన కడ్డుగులుచున్నది. శాసనసభా ప్రవేశ కార్య మింతటితోడ తీరినది గాన, దానితోకల్గము మాని తక్కిన కార్యక్రమమును ఉభయపక్షములవారేకమభిమున సాగించుట యుక్తము. ఫిల్లిస్థలో నిర్ణయమైన దిదియే. శాసనసభలలో సభ్యులుగ జేరినవారు వారికి తోచినమార్గమున, ఆ సభాకార్యములను గుఱించి, వారిలో వారు నిర్ణయించుకొనదరు గాక! మరల ఈసభవారికి ఆతోకల్గము కలిగింపకుండుట యుచితము. లేకున్న వాదప్రతివాద ములు ప్రబలి, మరల కార్యక్రమము నిలిచిపోవుటకు కారణము కలుగును.

మరియును, బహిష్కారత్రయమును పునరుజ్జీవితము గావించ వలయునా? సంస్కరింపవలయునా? లేక త్యజింపవలయునా? యను సమస్య కలుపురచే చచ్చింపబడుచున్నది. అసహాయోద్యమమునందలి ఈభాగము, దేశమునందు అనుష్ఠానమున వెనుకబడినదగుటచేత, నామ మాత్రముగ నుంచుటవలన జరులలో నుద్యమముపట్ల గౌరవము నశించుచున్న దని కొంద ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈవిషయమున వలసినంత సానుభూతి ప్రజలు చూపలేదనుట నిశ్చయమే గాని, సంఖ్య యుండల్పములైనను, మహాక్రబలము లైన అనుష్ఠానదృష్టాంతము లుండుటచేత నవి యుద్యమగౌరవమును కాపాడుటయే గాక ప్రజల యందు ఉత్సాహము సహితము పూరింప సమర్థములై యున్నవి. భారత దేశనాయకులలో స్వకసిద్ధు లగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, దేశ బంధుదాసు మొదలగువారివలెనే, ౧౯౨౧ న సంవత్సరమున పలువురు వృత్తిత్యాజ్యము గావించి జీవితసాఖ్యముల నిరసించి, శ్రీగాంధీమహాత్ముని సందేశమునే యాదల నిడికొని దేశముక్తికై పాటుపడుటకు సంసిద్ధులై వార రనేకులు కుగ్రామప్రాంతములలో పైత ముండిరి. ఇప్పటికిని అనేకులు కలగు. కొలదిమందియైన అట్టి అనుష్ఠానసంపన్ను లుండుట అనస్రము. వారివలన ముందెప్పటికైన ను మరల నుద్యమము తీవ్రరూపము ధరించుట కవకాశము కలుగును. ఎప్పటికైన, ముప్పది కోట్ల ప్రజలును గాంధీతత్వావలంబకు లగుట యసంభవము.

బహిష్కారత్రయమును విపర్జించినపిమ్మట, అసహాయోద్యమము అడుగూడినచాత్రమే యగును. కాని బహిష్కారత్రయమును ప్రజలు బాగుగా నవలంబింపలేదు. కాన నదలి వేసువలయుననుటయు క్రమ ముగాదు. ఏదియోయొక్క సంవత్సరము పాటు ఏ కొలదిమందియో సాగించిన బహిష్కారత్రయమూలక మగు అసహాయోద్యమప్రయత్నము ప్రభుత్వమును దద్దిరిల్ల జేసినది. నూటయేబదిసంవత్సరములనుండి వేయబడిన అంగ్లేయప్రభుత్వపునాచులు గడగడివడ్డకి సాగినవి భూగర్భమునకు సయితము వేల్చి సాగిన ఈ ప్రభుత్వమహావృక్షము మహాయోద్యమ

ప్రవాతముచేత నల్లలనాడినది. ఆ యాందోళనప్రభావమును మఱుమెట్లు? ఎందఱోవృత్తులవదలి, ఎందఱో చెఱసాలలకేగి, ఎన్నియో శ్రమల కోల్పో, ఎంతయో ద్రవ్యము వ్యయపెట్టి, ఎన్నియో ప్రాగల్భ్యములు పలికి ఇప్పుడు వెనుకబడుట వెట్టితనముగాదా? పుణ్యశోకుడు లోక విఖ్యాతుడు నగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు చెఱసాలయ దుండగనే, మన మిట్లు ప్రవర్తించుట సంతాపకరమగు విషయము.

మరియు, అసహాయోద్యమకర్త యగుగాంధీమహాత్ముని యశస్సు దశదిశలను వ్యాపించినది. ఆయన బోధించిన అసహాయోద్యమకర్తత్వము పరదేశవాసులలో ప్రముఖులు కొందఱు క్లాఫించివారు. యుద్ధములు చేసి, రక్తపాతము గావించి, హింసాయూలకముగ రాజ్యపక్షములకై ఘోరముగ పోరాడిన పాశ్చాత్యులలో పైతము, ఈ ఆహింసాతత్వమును సంపూర్ణముగను, అసహాయవాదమును భౌతికముగను అనుష్ఠేయ మను సంకల్పముల పురికొల్పినది. మనసోదరులు, రణ శూరులు, భారతవీరులు నగు అకాలీలు మన మితవాదసోదరులకు సంశయాస్పదముగ గన్నట్టి న దౌర్జన్యరహిత మగు అసహాయోద్యమ సత్యమును ప్రకటించుట గావించిన శాంతమూర్తులు, మరల ఆ మార్గముననే, తమహక్కుల గాపాడుకొనుటకై ప్రభుత్వముతో శాంతసమరమునందు ఈ ముహూర్తముననే డికోనుచున్నారు. ఇట్టి సమయమున ఉద్యమము నశించినదని చెప్పవచ్చునా? అట్లు చెప్పట ప్రతికర్షుల సాంప్రదాయము. అసహాయోద్యమమునకు సమాధి గట్టి, దానిపైన శిలాశాసనము చెక్కించుకాలము నచ్చిన దని రష్ బ్రూకు విలియంస్ ఇప్పటికి ఘమారు రెండు సంవత్సరముల క్రిందటనే వ్రాసియుండెను గాని, యిది కేవలము పైకి చెప్పేడి మాటయే. ఉద్యమ మింకను బ్రదికియున్నదని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచునే యున్నారనియు, దాని నణచివేయుటకు నిదురలేకుండ నిరంతరము చింతామగ్నులై యున్నారనియు స్పష్ట మగుచున్నది. ఉద్యమము తాత్కాలికముగ నిద్రాణముజెందియున్నంతమాత్రమున, అంతరించినదని యూహించుట పొరబాటు. నాయకులలో దృఢనిశ్చయమును, ఏకభావమును చిగురొత్తినయెడల ప్రజలలో నుద్యమోత్సాహము పొదలుట కారంభించును. అసహాయోద్యమగభీరనాదమును పాంచ జన్యమున పూరించి బ్రహ్మాండము నింప గలిగిన మహానాయకుడు మరల కనబడినయెడల మూలమూలలచుండి సహితము ప్రజలు ఇప్పటికిని వేలకొలదిగ వెంబడించెదరు.

కావున నిరాశ చెందక శంకలు మాని రెండుపక్షములవారును దేశమున ప్రబోధము మొదలిడి, అసహాయోద్యమాందోళనమునకు పునాది యగు నిర్మాణకార్యక్రమమునందు సర్వప్రయత్నములను ప్రకృతము కేంద్రీకరింప జేయవలయును.

నిర్మాణకార్యక్రమము

స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలపై మాత్రమే అత్యముంచక నిర్మాణకార్యక్రమమునందు దృష్టి నిలిపి సంపూర్ణవిశ్వాసముతో పనిచేయుదుగాక! వివిధాభిప్రాయములు నాయకులలో నున్నంతకాలము కార్యసాధన కడ్డుపాట్లనేకములు కలుచునే యుండును. నిర్మాణకార్యక్రమ విషయమున, నాయకులును ప్రజలును ఏవిధముగ భిన్నాశయముల కెఱిమాయక, 1921 సంవత్సరమున గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద నడచినరీతిని ఐకమత్యముతో తీవ్రముగ పనులు సాగింపవలయును. ప్రజాహృదయము సంపూర్ణముగ నాకర్షింపగల మహానాయకుడు గాంధీమహాత్ముడు తప్ప మరియొక్కరు లేరునుట నిశ్చయమైనన, దేశమునందు మరికొందఱు ప్రజానాయకులు, త్యాగస్వరూపులు నగు నాయకులుకలరు, వారు ఐకమత్యమున శాసించిన మార్గమున దేశము నడచుటకు సంసిద్ధమైయుండు ననుటకును సందియము లేదు. ఒక్క శాసనసభావిషయమై కొందఱకు భిన్నాభిప్రాయము లుండిన నుండుగాక! అసహాయోద్యమమునందు వారిందఱు నిమనమ్మకము వెల్లడించు దీక్షోపరులై, తదనుసారమగు కార్యక్రమమున మూడంజ వేసినయెడల, అడుగుదప్పక వారు నడచినత్రోవను నడచుటకు వేనవేలుప్రజలు నడుముగట్టికొని యున్నారని చెప్పుట యుత్రేక్షగాదు.

నిర్మాణకార్యక్రమము నెఱవేరుటకు ఉత్సాహపూరిత మగు ఏదియో యొకకారణ ముండినగాని సాధ్యముగాదని కొందఱి యభిప్రాయము. స్వరాజ్యకాంక్షకంటె ఉత్సాహప్రేరకమగు కారణము నిర్ణయించుట శక్యముగాదు. స్వరాజ్యమే భారతవర్ష మిప్పుడు కాంక్షించుచున్నది. ఇదివఱ కెల్లన్నను ఇప్పుడు రాజకీయశాఖలవారందఱును స్వరాజ్యసంపాదన అత్యంతావశ్యకమని గట్టిగ నక్కాణించుచున్నారు. ఈ సమయమున భారతజాతిని లోకమున పరిగణించువారు లేరు. భారతీయుల నితరదేశములలో నుండెనియక, కష్టములను అవమాన

ములను కల్పించుచున్నారు. మన యిప్పటి పరిపాలనకర్తలు, అంగ్లేయ పరిపాలనకర్తలైనను తమవశములో నున్న రాజ్యములలో సహితము భారతీయుల కావనవ్యవస్థముల కాపాడుటలేదు. కేనియాలోని భారతీయులనుగూర్చి, బ్రిటిష్ పార్లమెంటువా లొనర్చిన తీర్మానము అన్యాయముగ వారి స్వత్వములను నిరసించుటయే గాక, భారతలోకము నంతయు నవమానితము చేసినది. ఆ తీర్పును పునర్విమర్శింపవలె నని మన మితవాదనాయకు లొనర్చిన ప్రయత్నములు వ్యర్థము లయ్యెను. ఆ సందర్భమున అధినివేశదేశములమంత్రు లొనర్చిన ప్రసంగముల హాస మనకు స్వరాజ్యము లభించువరకును శ్వేతజాతులతోడ సమాన స్వత్వముల కర్హితి యంగీకరింపబడదని స్పష్టమైనది. ఇంటగెలిచి, రచ్చగెలుపు మన్నులు మనదేశమున మనకు స్వరాజ్యము లేనంతవరకు మన మాటలు పాటించువా రుండరు. ఒకజాతికి లోబడినవారు స్వతంత్రు లగు పరజాతులతో సఖ్యత నొడగూర్చుకొను టెట్లు? సమానత్వము బడయు టెట్లు? కేవలము మన ఆత్మగౌరవము కాపాడుకొనుటకైనను స్వరాజ్యమే సాధనము, సర్వావస్థలను బాపుటకును స్వరాజ్యమే సాధనము. మరియును ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయముల సరకు గొనక, మితవాదులనుగాని, జాతీయవాదులగాని, యొక్కరీతిని మన్నించుచు, నానాటి నిరంకుశత్వము ఎక్కువైనందున ప్రభుత్వవిధానము ప్రజలకు దుర్భర మగుచున్నది. మీదుమిక్కిలి వారిలోపముల నిర్భయముగ నెన్నివప్పుడు సంస్కరణశాసనము రద్దజేయుదు మని బెడలించుచున్నారు. సంస్కరణశాసనము నిష్ప్రయోజన మని మొదటి నుండియు నుద్ఘోషించుచుండుటచేతను, మితవాదులు మొదలగు వారినిమనలనుండి విడదీయు శాసనమేగావున దానిని మరల ఉపసంహారము గావించుటకంటె సుత్కృష్టమైన కార్యము లేదని మనము సంతసించెదము. ఇప్పటి కన్ని రాజకీయశాఖలవారికిని తెలియవచ్చినందున, స్వరాజ్యము సత్వరముగ సంపాదించుట యావశ్యకమని అందఱు నుడువుచున్నారు. స్వరాజ్యకాంక్ష మనమనస్సుల దృఢముగ నాటుకొని ప్రతిరక్తనాశమునందు ప్రవహించి, హృదయకోశము నావరించి సర్వాంగములందు జాబ్బలమానమగు ఉద్దేశము గల్గించుటచేత, అందుకొఱకు జేయు సర్వప్రయత్నములకు ఉత్సాహము కల్పించును. తాత్కాలిక వేళములు నిజమైన ఫలసాధకములు కానేరవు. నిండు యోజనపై కార్య కమము నిర్ణయించుకొని, శాంతమనస్కులై కార్యమునకు గడుగుట కార్యసాధకుల కర్తవ్యము.

నిర్మాణకార్యక్రమమునందు ఈ సమయమున మిక్కిలి కఠిన సమస్యగా నేర్పడిన హిందూమహమ్మదీయసఖ్యతావిషయమును మున్ముందు పరిష్కరింపవలసియున్నది. అది లేనిచే స్వరాజ్యప్రాప్తి యసంభవ మగుటచేత అన్ని కార్యములు కట్టిపెట్టియైనను, అట్టిసఖ్యత నొడగూర్చుటకు సర్వప్రయత్నములొనర్చుట యావశ్యకము. ఈసమస్య ఉత్తరహిందూస్థానమున మిక్కిలి క్లిష్టమై, మహావిపత్తులకు గారణమగుచున్నది. ఈకలహకారులు ఘోరదుష్కార్యముల నొనర్చి, మతధర్మము చేరిత స్వధర్మములను త్యజించుచున్నారు. ఇట్టి మతదుర్భిమానమును నాయకు లగువారు మహాపాతకమని ఖండించి, అట్టిభావముల నిర్మూలము గావించినచేగాని ఈ విపత్తుల వారించుటకు శక్యము గాదు. మత విషయకము లగు ఆచారములయెడ, అన్యోన్యగౌరవము సహనము లేకపోవుటచేత, ఈ కలహములు సామాన్యముగ బయల్పడుచున్నను, అధికారికము లగు కారణాంతరములు సహితము అచ్చటచ్చట కలవని యూహింపవచ్చును. ఇట్టికారణముల సంపూర్ణముగ, నిష్పక్షపాతముగ విమర్శ గావించి, వానిని తొలగించుటకు తగిన ప్రయత్నములను వెంటనే చేయుట యవసరము. దేశమునందు పేర్కొనిన నాయకులు కలుకుబడి గలిగిన స్థానికనాయకులతో సంప్రదించి, ఆయాస్థానికములను పరిస్థితులను చక్క బెట్టుటకు దృఢప్రయత్నముల గావించవలయును. ఈ సందర్భమున ఆంధ్రులలో డాక్టరు సయ్యద్ ముహమ్మదు మొదలగు నాయకులు ఉభయసంఘములలో సఖ్యత నొడగూర్చుటకు జేసిన ప్రయత్నములు జ్ఞాప్యములు. మరియును ఉభయసంఘములవారును ఒకరిరుల స్వత్వముల నిరసించక, లక్ష్యముతో పవర్తించుటయు ఆయాసంఘనాయకులు తమ తమ సంఘములలో గాఢ మగు ప్రబోధము గావించి, దిట్టమగు కట్టుబాట్లను గావించుట కర్తవ్యము. మహమ్మదీయులము హిందువులము, క్రైస్తవులము, పార్శ్వము, అను ప్రత్యేకసంఘభావముకంటె మన మెల్లరము భారతీయుల మను విశాలభావము ప్రజలయందు వ్యాపింపజేయుట మిక్కిలి యావశ్యకము. క్షాని ప్రత్యేకసంఘములలో, ఆయాసంఘ నాయకులు తగు సంబంధముల కల్పించుకొని, వారి ముఖ్య సంస్థలయందన్నిటను పాల్గొనుచుండినచేగాని అట్టి ప్రబోధము గావించుట కనకాశముండదు. అంటియనంటక దూరదూరముగనుండు నాయకులు

వా రెంత గొప్పగొప్పవారైనను వారి నుండు జనులకు లక్ష్యముండుట సాధ్యపడదు. అలాఫతునందు మహమ్మదీయనాయకు లెట్టిశ్రద్ధవహించుచున్నారో, ప్రాంతవనాయకులు ప్రాంతవసంస్థలనుం దట్టి శ్రద్ధనే వహించి, వానిని యుక్తమార్గముల నిర్వహింపనియెల నిపుడు గల్గియున్న దుస్థితుల దొలగించుట దుష్కరము. జాతీయసమాఖ్య నిజే దించుట కేర్పడిన ఉపసంఘము, వారినివేదికయందు ఈసమస్యనుగూర్చి తగినయేర్పాట్లు సూచించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈసభవారు వారిని విమర్శించి, తగినమార్పులతో నంగీకరింతురుగాక! కాని సూచనలెంత యుత్కృష్టము లైనవియైనను కార్యాచరణమువలనగాని అవి సాఫల్యముగావు. కాన నాయకులందఱు ఇంగువిషయమున దృఢపరు స్వముల గావించి, ఉభయసంఘములకును సఖ్యత దేశమునందంతట పెంపొందింతురుగాక!

వివిధప్రాంతములవారి సంయోగమునకును, జాత్యైక్యత బలపరచుటకును సామాన్యభాష యవసర మున్నవిషయ మెల్లరంగీకరింపినదే. ఇట్టిభాష హిందీయేయని యందఱంగీకరించియున్నారు. కాన కాంగ్రెసు కార్యము లాభాపాములకముగ సాగింపవలయునని తెలుచున్నది. ఇందువలన, హిందీ తెలియనివారు అన్యప్రాంతీయులతో చక్కగ వ్యవహరించుటకును కాంగ్రెసుకార్యములందు పాల్గొనుటకును, ఆభాషను సత్వరమునేర్చుకొనవలయుననుట చెప్పకయే యూహింపదగి యున్నది.

నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి తక్కిన యంశములలో అస్పృశ్యతానివారణయు ఖద్దరు నిర్మాణమును అత్యంతావశ్యకములైనవి.

ఖద్దరు నిర్మాణ మన్నిటిలోను సుకరమైనదైనను దానియందు తగినట్లు వ్యాపకము చేయలేకపోవుట విచిత్రముగనేయున్నది. ప్రజలలో లక్ష్యము లేకపోవుటయును ఉద్యమము కొంత తగ్గిపోవుటయును దీనికి కారణములు. మరల నుద్యమము ఉత్సాహముతోడ ప్రారంభమైనయెడల, ఈకార్యమును జరులు తీవ్రముగ నెఱవేర్చగలరు. ఖద్దరు వ్యాపకమునకు ఈక్రింద మహాహరించిన మూడువిషయములు అత్యంతావశ్యకములు.

1. ప్రతిరైతును తనభూములలో తనకుటుంబమునకు ప్రతిసంవత్సరమునకు కావలసినంతమట్టుకైనను ప్రత్తి పండింపవలయును.
2. ప్రతి కుటుంబ యజమానియు తనకుటుంబమునకు ప్రతి వత్సరమునకు వలసినంత దూది ముందుగ పంటకాలమునందే నిలువజేసికొనవలయును.
3. ప్రతియింటను ఒక్కరాటమైన నుంచి, దానిమీద తమకుటుంబమునకు కావలసిననూలు వడుకవలయును.

ఇట్లనదేశమున వస్త్రములకు కొంతయుండదు. కొలది కాలములోనే భరతవర్ష మంతయు ఖద్దరువస్త్రమునే ధరింపగలదు. అభ్యాసము జేసినకొలది సన్నవస్త్రములగూడ తయారుజేయుట దుస్సాధ్యము కాదు. కావున సన్నవస్త్రములపై అభిమానము గలవారికి సహితము కొలది కాలములోనే అవి లభ్యమగుటకు సందియ ముండదు. వస్త్రముల ధరల హెచ్చుతగ్గులు ప్రజలను బాధింపజాలవు. విదేశవస్త్రములతోడ పోటీయు నుండజోదు. ఒక ఈ ఖద్దరునిర్మాణకార్యమును దేశము సంపూర్ణముగ నెఱవేర్చినయెడల స్వరాజ్యము సాన్నిధ్యమున నున్నదనియే చెప్పదగును. ఖద్దరునందు విశ్వాసములేనివారింకను దేశమందున్నయెడల సబర్బరీ మహర్షి స్వరూపమును స్మరణకుచెచ్చుకొని, చెఱసాలయందు ప్రవేశించినప్పుడు భారతీయుల కాయన యెసంగిన సందేశమును గమనింపవలయును.

అస్పృశ్యతానివారణవిషయమున దక్షిణహిందూస్థానమందు పూర్వాచార పరత్వము ఆటంకము కలిగించుచున్నది. తీవ్రాందోళన కలిగించినచే గాని అది జయప్రదము గాజాలదు. ఈ సమస్య తీరంతన వరకును, స్వరాజ్యసిద్ధి దుస్సాధ్యమే.

కాంగ్రెసు సంస్థా నిర్మాణము
కాంగ్రెసు సంఘములనిర్మాణము లేనిది ఎట్టిపనులైనను సాగించుట యసాధ్యము. పలుచోట్ల ఈ సంఘములు నామమాత్రా వశేషముగ నున్నవి. ప్రచారకులకు తగిన సహాయప్రోత్సాహములు లేకపోవుటచే కార్యనిర్వహణము వెనుకబడిపోయినది. గ్రామసంఘములు స్వరాజ్యసాధనమునకు పునాదులగుటచే, గ్రామసంఘనిర్మాణముకంటె ప్రధానమగుకార్య మొక్కటుండజోదు. పట్టణవాసులకంటె గ్రామవాసులలో రాజకీయప్రబోధము తీవ్రముగ జరుపవలసియున్నది. ఈ భరతవర్షమునందు పట్టణప్రజలకంటె పల్లెటూళ్లప్రజలే బహుసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. వీరియాశయములు, వీరియత్సాహము వీరిత్యాగము, వీరి పట్టుదలలమీదనే భారతదేశకాభ్యుదయ మూఢారపడి

యున్నది. భారతదేశస్వరాజ్యమునకు వారే నిర్మాణకర్తలు. కావున పల్లెటూళ్లలో కాంగ్రెసుకార్యములు విరివిగ సాగించి, ప్రజలముగావింపవలెను. అందుకు ప్రచారకులలో ప్రధానులు కొందఱు పట్టణములందుకంటే గ్రామములలో నివాస మేర్పరచుకొని కాంగ్రెసు కార్యవిధానమును పల్లెటూరి సాగించుట యవసరము. పల్లెటూరి జనులలో మహాద్యునుముపట్ల భక్తివిశ్వాసములు ప్రబలి, ఉత్సాహము మహాప్రవాహమువలె పొంగి పొరలినప్పుడు, పాశ్చాత్యవ్యామోహము నందు మునిగియున్న పట్టణవాస్తవ్యులు త్వరలో మేల్కొని, ముందంజ వేయ బ్రయత్నింతురు. మరియు స్వరాజ్యనిధి సమకూర్చుటకు గ్రామములలో తగినంత ప్రబోధము దున్నాధ్యమగుచున్నది. స్వరాజ్యసంపాదనార్థమై జరుగుచున్న యాందోళనము ఇంచుక దీర్ఘ కాలము నడువ వలసియుండుటచే, ప్రచారకులకు వలయు ద్రవ్యసముపార్జనకు స్థిరమగు ఏర్పాట్లు కొన్ని ముఖ్యగ్రామములలో నేర్పడవలసియున్నది. దేశీయ మహాజనసభాకార్యములు ప్రభుత్వకార్యములవలెనే, సరియైన కట్టుబాట్లతో నడపుట యావశ్యకము. అందుకు ధనమును కార్యనిర్వహణ దక్షులును కావలయును. వివిధప్రాంతములందు జరుగవలసిన కార్యములను కార్యములు నడపుటకు బాధ్యతవహింపగలవారు కొందఱును నియమించుట మిక్కిలి యవసరము. వారిలో యావద్భారతకార్యముల పట్ల భారము వహించువారు కొందఱు, ఆయాప్రాంతముల కార్యభారమును వహింపగలవారు మరికొందఱును ఏర్పడవలయును. ఇట్టివారిలో ద్రవ్యసహాయముతోడ నావశ్యకము లేక యుండువారు కొందఱుండినను మరికొందఱుకు అట్టిసహాయ మొనర్చిననేగాని వారి జీవయాత్ర గడపుటకు సాధ్యము గాదు. అట్టివారికి వారివారియవసరము ననుసరించి, ద్రవ్యసహాయము చేయుటకు తగినధనము శ్రమ కూర్చి, వారలమూలకముగ కార్యక్రమము నడిపింపవలయును. స్వరాజ్యప్రయత్నము కొంతకాలము గాఢముగ అన్నిప్రాంతములలో నడపిననేగాని సాఫల్యమగుటకు అవకాశము కలుగ నేరదు. కావున నిట్టి నియామకముల రాబోవు సంవత్సరముమట్టుకైనను అఖిలభారత సంఘమువారు గావించి, అందుకు వలయుధనము సమకూర్చి, సూచనలు రాష్ట్రములవారికి చేయుట కర్తవ్యము. ఆయాప్రాంతములవారును తమతమ రాష్ట్రములలో జేరిన వివిధమండలములందును ఇట్టి ఏర్పాటులనే జేయుట యవసరము. ఇట్టి కార్యనిర్వాహకుల నియామకము దేశీయమహాసభాకార్యములలో ప్రధానవిషయముగా అంగీకరించి ననేగాని, ఉద్యమమును పటుత్వముతో నడపుటకు సాధ్యముకాదు. ఇన్నిటికిని, ప్రధాననాయకు లగువారు గావించు త్యాగము ప్రబోధము లోనగువానివలన దేశము మరల సుత్సాహపూరితమై కార్యసాధనకు గడంగవలసియున్నది.

ఈ మహాసభాసమావేశమునకు మూలానా మహమ్మదాల్ గారు అధ్యక్షత వహించుట మనభాగ్యము. మాతృదేశ సేవాపరత్వము లగు మహానీయులలో అగ్రగణ్యులు. దేశహితై కదితతో వీరును, వీరి యగ్రజులగు మూలానా షాకతాల్ గారును, చేసినకృషి జగద్విదితము. మూలానా మహమ్మదాల్ గారు కామేడుపుకొనసంపాదకులుగ నుండి ప్రభుత్వమువారి యక్రమచర్యల, నిరంకుశప్రవర్తనముల నిర్భయముగ ఖండించుచువచ్చినకతన, పెక్కుకష్టములపాలై. అసహాయోద్యమ ప్రచారమునందు గాంధీమహాత్ముని యనుయాయులై వీరు చేసిన సేవ, తదుద్యమమున కెంతయు ప్రోద్బలము కలిగించెను ప్రభుత్వమువారు వీరిని తిరుగ నిర్బంధించిరి. వీరివిడుదల ప్రజలయందు దళితోత్సాహము పుట్టించెను. వీరిరాక దేశమునందాశాసనకమయ్యెను. వీరు కారాగృహము వదలినది మొదలు కాంగ్రెసు కార్యభారము వహించి కాంగ్రెసునందును, ఐకమత్యమును శాంతియు సంస్థాపించుటకు వీరు కృషి సల్పుచున్నారు. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యతావ్యవస్థమును గూర్చి ప్రబోధించుటకు, వీరును, వీరి జ్యేష్ఠభ్రాతృయు, దేశమునందంతట సంచరించుచు, శాంతిసందేశము నిచ్చుచున్నారు. ఈ కాంగ్రెసు మహాసభ యాలోచింపదగిన యంశము తెప్పియు లేవనెయి, ఈ సభ కేమియు ప్రత్యేక ఉద్దేశ్యము లేదనియు కొందఱు అనుచున్నారు. కాని, ఈ మహాసభయని నేతృత్వమున, దేశమునందు కాంగ్రెసు కార్యముల భంగపరచి, జాతీయసాభాగ్యాపేక్షకుల కెల్లరకు దుఃఖజనకమైనవి యగు హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యముల పారద్రోలి, ఐకమత్యమును సంస్థాపించి, జాతీయోద్యమ ప్రవాహము ననర్గళముగ సాగింప జేయ గల్గితిమేని మనమొక యుల్కృష్టకార్యమును సాధించినవార మగుదుము.

వీరి తల్లిగారగు బీయమ్మగారి సేవాపరతలను మనము మఱవ జాలము. వార్ధక్యమందున్నను, దేశమునందన్ని భాగముల దిరుగుచు, అసహాయోద్యమ సూత్రముల బోధించుచుండిరి. దేశసేవాదీక్షచే వీరు కర్తా పరిత్యజించుట అసహాయోద్యమచారిత్రమందు సుపర్మాక్షరముల క్రస్తుటముగ లిఖింపదగిన అసాధారణ ఆత్మత్యాగము. ఇట్టి సతీమతిలినుపుతుడు ఈ సభాసమావేశన కధ్యక్షులుగ నుండురు. వీరిపందేశము ఉద్యమమునందు నూతనోజ్జ్వలము, నూతనోత్సాహముల పురికొల్పి, ద్విగుణకృషిచేసాచుల జేసి గాంధీమహాత్ముడు మన సాన్నిధ్యమందుండగ కల్పించిన ఆశల పథలీకృతి మొనర్చునట్లు కార్యాచరణకు మనల బ్రోత్సహింపగలదు.

ఇక మీ కాలము వ్యర్థముచేయక మూలానా మహమ్మదాల్ గారి సభ్యక్షపదవి నలంకరింప బ్రార్థించుచు, మీ కెల్లరకు హృదయ పూర్వక స్వాగత మొసంగుచున్నాను.

“పంజాబీరం.”

Grand Reduction Sale till the end of January

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారి పుస్తకముల సెట్టు రూ 16 లు విలువగలది రూ 10 లకే యిచ్చబడును.

శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి సాక్షి నాలుగుభాగములు, వారి యితరనాటకములు మూడు భాగములు

భీష్మపరిజ్ఞా:—కర్త-మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రి
చక్కని క్రొత్తనాటకము. వెల రూ 0-12-0 లు మాత్రమే.

కన్నపుదొంగ, పగటిచుక్క, అగ్గిరాముడు మున్నగు పరిశోధకనవలలు, అనేక క్రొత్తనాటకములు, నవలలు మొదలగు పుస్తకములన్నియు మావద్ద దొరకును. సరస్వతీ వాచకములు (Approved by the Text-Book Committee Madras) సెట్టు 1-టి

మొదలు ఎనిమిదివఱకు వాచకములు వెల రూ 2-12-0 లు.

అర్హతాబిల్ల పంపినచో క్యాటలాగు పంపబడును.

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు,
గోదావరి బుక్-డిపో, రాజమండ్రి.

మ.రా:—కాంగ్రెసులో కొరవడి పోవుభాగము లాభము, అర్హతతో సమానము పంపినగాని పుస్తకములు పంపబడవు.

ఆంధ్ర నైషధసారము

క్రీ.శా.భక్తియనిన దేవ్య కృష్ణముగారచించిన కృతి గారనైషధము ననుసరించి మనోహరమగు శైలియందు కర్వణము గుర్తొధకంబుగ నుండునట్లు వచనరూపమున వ్రాసిబడింది. ఇందు హంసరాధాచారము, కలహత్యము, కలిధిటుల యాస్థానములు, దమయంతి కృష్ణసంభవము, వానానాశము, చక్రవర్తిముఖ, కర్ణవముల వేయిల యన్నయ సహజసముగ వర్ణింపబడియున్నది. ఇట్టి గ్రంథమును వ్రాసిన మరీ ఇదలవలదు. తరుణము దాటినవారు. వెల రూ 0-12-0 లు.

సుగుణమణి అచ్చుతమగునల 2 వ భాగము రూ 0-8-0
పాండరీకమాహాత్మ్యము

కులభక్తియందు వ్రాసిబడింది. కొలది కాపిలుమాత్రమే కలవు. నాఖ్యముగా వ్రాడదగినగ్రంథము. రూ 0-8-0, చిత్రరంజనదాసుజీవితము రూ 0-8-0, కృష్ణవాసవదత్త నాటకము రూ 0-8-0, చెఱసాలయనభాగము రూ 0-12-0. మొత్తముగా గ్రంథములు తెప్పించేయెడల 8-0-0, పోస్టుచార్జీలు క్రత్యేయము. 762 అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని.
గుంటూరు జిల్లా, మద్రాసు ప్రెస్ ప్రింట్.

“బైరాగి చిటికీలు” 1098

పోస్టుభర్తము సహా 2 ప్రతులు రూ 1, బిక్రయ 0-11-0
ఇందు గొప్పమహాత్ములగు సుప్రసిద్ధమైన అనేక పరమహంసకీర్తనలు, కుద్ధకీర్తనలు, అద్భుత వైష్ణవసాధనములు గలవు. ఈగ్రంథము లోకోత్తరకార్యమై ప్రచురింపబడినది. ఇది ప్రతియు. టను కప్పుకట్టించిగిది ఎల్లరకును బోధపడును. ఇందలి పరమహంసకీర్తనలు చేసి కుభింపుదు. 1098
ఆంధ్రగ్రంథాలయము, విద్యయనగరం.

మెలానా మహమ్మదాలీగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

“ప్రాణత్యాగ సంసిద్ధతయే స్వాతంత్ర్యమార్గము”

“శాల్మగెను వర్షింగుకమిటి అట్టిసంసిద్ధతను జూపిన స్వరాజ్యము సంవత్సరములో లభించును”

“ఓ ఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమున కట్టి సంసిద్ధత యున్న స్వరాజ్యము మానములోనే వచ్చును”

“మనహృదయమును ప్రాణార్పణజేయ సిద్ధముగనుటమేని స్వరాజ్యము నేడే ప్రభుత్వమగును”

“బుకనాఁజుత్సాము జేశన్వారిత్రయమునకై ప్రాణములనప్పింప సిద్ధముగానుండి చిత్రమర్దిలో కనిజేసెనుపుడు ప్రభుత్వమువారు మననాయకుని పిలువనంపి స్వరాజ్యపుత్రము నందీయలేని అపుడు ‘ఇందియారెపల్లికు’ పతాకమును వేలాడగట్టుడు.”

నేడు కాకినాడలో సమావేశమగు కిరి-వ బేరీయమహాసభకు అధ్యక్షు లగు చూలానా మహమ్మదారి అధ్యక్షకోపన్యాసముచుండి యీక్రొదిముఖ్యభాగములు ముద్రితములు. ఉపన్యాస మంతయు 134 పేజీలపుస్తకముగ గలదు. ముఖ్యముగ కార్మగ్రస్తుకును మహమ్మదీయులకును గలసంబంధమును వివరింపబడిన కార్మగ్రస్తుకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు చర్చింపబడి గాంధీయహాత్ముని తములాచే విశ్వాసము నిర్దీర్చబడినది.

ఉపోదాతము

విశ్వులారా, సహధర్మిణీలారా,

భారత జాతీయ సహస్రభ ఆధ్యక్షస్థానమును ఆక్రమించిన
 సుతినాంను, ప్రతినిధులు లేకుండా భారతీయుల
 కొనుగొల్పిన మహద్దైవము శాసించినందులకు
 కృతజ్ఞతను తెల్పుట ఆచారమైయుండెను. ఇంతియ
 గాక అదన తనకు కల గణనపత్రి అట్టి మహద్దైవము
 బోధులకు కనియించెదలయు, ఇదివరలో నా ఆధ్యక్షస్థాన
 నును కమించినవారిలో నొకరుగ నుండుటకు కనియింప
 యిట్లు ప్రయత్నించుటనాకు ఆచారమైయుండెను. నా యాను
 కూర్చితము ఇట్లుండు యశామర్శమును వెల్లి ప్రకటించు
 టకా అంగుతిమై యున్న విషయము చిత్తకదిరి అవిష్టముజేసి
 దానిని ఆచారము మూరిము గాకుండ జేసెను. ఏలే నేను మరల
 అట్టిపాటనే పాడుటకు అట్టివిషయము ప్రోత్సహించుటలేదు.
 ఇందు కందకర్మణులకింద నున్న నిష్కంధింబదరసగా కొన్నిరా
 ప్తియులు నన్ను అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనినపుడు నేను నానా
 మము నుపసంహరించికొని, ఆప్యయగాంచిన ఆశ్చర్యమును కొం
 దవకు తెల్పుట కవకారము కల్గియుంటిని! ఈసారి మాత్రము
 దైవము అత్యధా జేసెను. నేను చరపాలనండి విడుదలకాగ నే
 నున్నాననంఘముపాదు కొలదితోబాటులో నమావేశమై రాష్ట్రీ
 యకాంగిగను కంఘముల నిర్ణయములను నిశ్చయించెద రని కంతి
 వార జేరకు.

ధర్మము అవసరమగు సమాజే మగుటకు తోడ్పడిన
పరిశ్రమలు, ఆ అవసరమగు చాడ సేయ జానాదు ముపనం
నారించుకొనుట కృత్యము చేయుట యని తలంపవలెను యెడల
అప్పుడైనను ఉత్సాహించుకొని యుండెడి చాడ సే ఇచట సే
: ధ్యమముగ నుండుట ప్రకల్పించి సేయ తలంచెదను. సేయ వెను
దగి సంతోషమును దెబ్బబుట్టవచ్చు కారణము అందరకును దలిసి
యేయున్నది. కావు భగవత జేయ మహాగర్భతో సంబంధము
శుభమధ్య గల్గినదే యని జ్ఞాతక ముంచుకొనరలెను. సేను
1919 లోనే మొట్టిపారి కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధిగ వచ్చితిని.
అప్పుడైనను అంగు పాల్గొనుటకు యథావిధి జరగవలసిన విధాన
మరియు జరుగజేపారినను, మేము సోదరుల మిద్దరము యుద్ధము
జరిగి: జానుగు కంపస్వేమలును విజృంభియలులా ఏకాంత
ని గృంధ కా స నా గ డ పి ఆ ప్పై జే వి డు ద ల యైతి
మని మిలాకోకొడుకు జ్ఞానముండవచ్చును. వెంటనే మేము
అమృతగరమునందు ప్రారంభమైనను ముంసె కాంగ్రెసుకు సకా
సరి పోయితిమి. మేము మామూలుప్రచారము ప్రతినిధులుగ సే
న్నకొనవలదుటకు విజృంభింపవలెను అమృతగరంప్రజలు మం
చివారుగాన మమ్ము కాదనించి మునునందొక్కరము నాగపూరు
లో జరిగిన సభకొల్పి దానికి ముక్తిమే సేసెను కా సోదరుడును
యథావిధి జరగవలెను సేన్నకొనెడి కాంగ్రెసుకు పోగల్గి
తిమి. ఇతరవర్గ అగ్రశ్రేణులను నాక్రమించివారంధరును
ఎన్నకొనెడియూ కాంగ్రెసు సేవ చేసి వృద్ధులైయుండిరి. అట్టి
తరీ కాంగ్రెసు ఎవరాలగు నో: డుగు సేతు, మిరిలెటి మహా
త్తరానగ్రహం నాపొందినందలకు కృతజ్ఞుల దెబ్బలు పూ
ర్వాదానము చేటిని ముక్తిమగ గుదా?

అందుచేతను నీలవరపు వెంకటాద్రియందున్న సుబ్రహ్మణ్యమునకు
పూజార్థముగా పంపింపినట్లు వర్ణించినది. అప్పుడు కారణము ఇది. కాంగ్రెసు
ప్రభుత్వము నొకప్పుడు తోడు, బేసము, ఈమందిరమున నేడె

శివదేవను గావించివట్టి యా, కాంగ్రసుకారులతో నుత్తము
వైస్రాయ్ పునరుత్తోజేయించుట కోర్చినాడు. నేను 1919
లో దేశీయవాదపథము ప్రతిష్ఠాగ్త కృషికాదినామియును ఆ
యనశక్తియే అధివ్యవహగ నుండెను, ఇదివరకెప్పటికంటెను
గూడనేను మనవాణిజ్యముగాంధియహితుడు లేనికొరత గావించి
తున్నది. ఆ తనస్థానమున ఆయనను సరివలయుగా ననుసరించు
వారదొరకు మీచర్యలతో నవాయము జేయవలెనని భగవదీచ్చ
యొక యెడల ఆంధ్రీయరూపి యొకరు భావార్థితముగ నాపి-టు
ల 'వెద్దవార్లు చచ్చిపోవుటవలన మనకు 'వెద్దవారమైతిమి' అని
యాత్రము భావించెదను.

గాంధీజీవచక్రస్థి నిర్వహణనకు కారకుడైన ఆయన గాంధీ
సతీశ్చంద్ర గ్రూప్స్ వేసేయించుట చేతనును బాహ్య ప్రభవించేసిన
భావము మరిగి పోవునని తలచినను, మహాత్ముడు జీవించి
యొప్పులేకపోవడము జీవించియున్నదని నానకర్మము. భావంకు
ని సహాయమును సమీయు, మీ పదయార్థకమున సహనమును
సమీయు, నే నీకోసమ ఆతర్థము ఆహారసేసి తక్కువాయు
లో, మీ రుభారకను వత్తియు కొనిన యామహదవ్యోగనిర్వ
హణమును జేయగలవని నమ్ముచున్నాను.

మిత్రులారా, ఆమృతసరం, కలశత్ర, కాకత్రాక, అపా
 మృతాకాకు కాంగ్రెసులతో వాని వాని యభ్యుత్థులున్నను యె
 వరు నాయకులుగనుండి నడిసికో వారే యభ్యుత్థులు నేరకు
 నుండులరు. మన సేవానాయకుడిభ్రతు క్రతుశాస్త్రములందు చిక్కి
 కయ్యుత్తభ్రతు క్రతుశాస్త్రము. అనునభ్యుత్థులందుకలన కల్గిన వెలి
 తిని ఎవరును భూద్భుతాలరు. నేనో మీమిత్రుడను మాత్రమే.
 మీరు నాయకులది యపకాకములవలన నన్ను లైచికిసివీ శిక్ష
 జేసితిరి. మీరునామై ఆదాయను యాపథ్యుండు చక్కలకానే
 గాక, సంకల్పరమంగయో నేను అభ్యుత్థులగు నుండి మీకు
 ననుజాయజేయవలసిన సమయములందుగూడ జూపకలయునని
 నేను విప్ర విందుచున్నాను.

అధ్యక్ష, పయోజనము

ఒకవిషయములో మాత్రము నేనుగూడ మాట వ్రాసినది కలసివచ్చినది. నేను దానిని అలపించకనే యొకంకడను. నేను వాటికలపంచయందు వివాదముగ నేయించినది. అవివాదములందు కీర్తనానువ్యయముల జాప్రసవకాటుగూడ గల్గియుంటిని. కాని మీరు నన్ను అధ్యక్షునిగ నన్ను కొని వా కట్టిస్సాగ్లక్రమములే కుండ జేసితిరి. అస్సాగ్లక్రమము మరల పొందుటకు మాత్రమే నేను సుఖోపహార్యకరుగ నీ సమయమున అధ్యక్షులకహించు నువాదక కళాను వదలుకొనియుండెడివాడను. ఇతే మీరు వాడు నే నెరుంగనికాంతిస్థాపకుడని పేరొనంగుటవలన, నామ డివివాదముగూడ వివాదముకన్న సుధియేమందినది అంగీకరించెదను. కావున నేను సుధివిషయములకు సహాయముజేయుటకై వివాదముల నల్పము కవకాళమునవదలుకొని ఐట్లు లొంగి పోయినందులకు నేను చింతింపకు. నేను మీరు అధ్యక్షుడుగ నుండి క్రియించుచు నేనజ్ఞులయ్యాను. ఇట్లువహింపగల కవకాళము ననుగరించి నే నీభిను ఉపకాశ్యమముతో ప్రారంభించునెడల, నేను మీ నేనకు దేనుభావముతో నల్లు జేయుచును కాని పరిపాలకుడుగ గాదు. మీరు నిర్ణయించుటకు వచ్చువిధధాం కముల గూర్చి నరియనుస్థితుము బడయుటలో నే నివహించుచును జేయుటకు వచ్చాను. మీసహధ్యాయి, మిత్రుడను నేను వా క్రితంచనలేకుండ స్థిరస్థితులములను కాలమును క్రిని వృథ

బుచ్చకుండ గాంధుటకు సహాయము జేయగోరుదున్నాను. చిత్ర
యోనిర్మితులును మీ విగావలమునుగాని నావిగావు. లేకున్న మీ
రంగీకరించెదలేని మనవి గావచ్చును. నేను మహాత్ముని వ్యక్తిత్వ
ధను నూర్చి జెప్పముంటిని. ఆయనమంత్రక్రీడింప బడిపోయిన
నాని యెంతటి విజ్ఞానవంతులైనను దానిని విద్యార్థినుటకు
కష్టమాయెనని మన మంగీకరింపవలయును. గాంధీమహాత్ముని
యెవరిని గాని తనికై పాపభిషాగముల త్యాగము జేయవలెనని
కోరియుండలేదు నేను కట్టిక జెప్పగలను. చిత్ర ఆయనతో కేక
భవించి చిత్రకర్ణితో సిద్ధముగ ఆయన సమరంతురు ప్రకంసలను
జేయవచ్చు చాలమంది, ఆయన వ్యక్తియైదేమాత్రము భక్తి
జాత్రమన్నట్లును, ఆయన దెలిసిన సిద్ధాంతమును వారు తమకు
సమర్థముండి అంగీకరించుట లేదనియు, ఆయన అరెస్తుజేయు
టకు నుండు తెలియగా తిరిగిలేని నాకు దెలిసింది. మహాత్ము
డు ప్రజలందరపై పర్విన మంజుళక్రీడి నేనుమాత్రము తోనుగాలే
దని చెప్పను. ఎట్లునైపు సమ్యక్తలొసంగెదనను వ్యక్తిభక్తతో
వ్యయముగ తాగుగ నాలొంది అట్లుచేయవలెని నేను కోరు
చున్నాను. నామట్టుకు నేర యెదై నొక ముఖ్యవిషయమును
నూర్చి మీ రంగీకరింపలేమో యని నాభిప్రాయమును తెలుప
వంటినేని, నేను మీకు నిజమైన నేదజేయనివాడనగుదను మతి
యొవిషయ మేమనగా, అట్లుచేయుట ప్రజాపథ్యవ్యక్తి సిద్ధాంత
ముల కనుగుణముగ నుండదు. అభ్యర్థుని సంకల్పవీర్యముటకై
కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు పాపకౌత్యమునకు మన్నను, కొందర
సద్భావమును చేరదీయుటకై చాలమందిని మాటాడకుండజేసినను
మనము ప్రజాపథ్యవ్యక్తి సిద్ధాంతమును పెక్కింటిముట యగును.

కాంగ్రెసు సభ వోట్లకు కాదు

ఐతే మనము ఒక విషయమును దెలిసికొనవలెను. తేనెను 6 కేలముండి ప్రతినిధుల సెన్సుకొన్నదియు మనము ప్రతి వోటునుండి కాకినాడకు ప్రయోగము చేసినవ్యవధియు, వోట్లు నిచ్చి, ఒక విషయమును సూచి అభివ్యక్తమున్న అభిప్రాయమును నిజస్థరు చేయుటకు మాత్రము గాదని దెలిసికొనవలయును. తర్నియూ మహాకవి ఓగురు చెప్పినటుల పోయిన దారికే తిరిగివచ్చితిమేని, మనకు గాని యిక్కడలకు గానియేమి లాభము చేసినవార మగుదుమా? మన ప్రయోగమును వృధచేయక, వృధాప్రయోగ గాకుండనేను దలంచు నెడల మనము వ్యక్తులము గాని సంఘములుగాని బహులుకేటకు మాండుగాంచిన అభిప్రాయములను, యిచట తోడి ప్రతినిధుల అభిప్రాయములతో పోల్చి పరిశీలించివారిలకు ప్రోత్సహమగునట్లు చూడవలయును. మనకన్న సెక్కువ విజ్ఞానానుభవములు కలవారి నిర్ణయముల నంగీకరించి మన అభిప్రాయముల మాన్చుకొనినను, మన అభిప్రాయములు తక్కువ అప్పటికప్పుడు దృఢము తిక్క అధిక సంఖ్యాత్మక లాకేతాభిప్రాయమును దెల్పినపుడు అందు వ్యక్తులు మనకన్న సెక్కువవారు లేక పోయినప్పటికిని మన అభిప్రాయముల మాన్చుకొనినను, అట్లు చేయుట యేమాత్రమును అజ్ఞాన రహితగాక గౌరవహీన భావింపవలయును. గాఢముగ శిక్షితిన నిశ్చయమును గౌరవించుటలో నేను ప్రప్రథముడుగ నేయుండెను. ఈ నిశ్చయములు అన్ని చేరలేదను అంతరాస్త్యకు సంబంధించివిగ కాదుటకు ఏలులేను. ఈ విషయమున మహారాజేయవత్త యగు కాంతం తన సహాధ్యాయులను వారు గూడ తప్పకేయుట సాధ్యమని జ్ఞానక ముండుకొనవలసిందిగ చెప్పియున్నాడనుగూడ కలదు.

అత్మనిగ్రహశాంతము లవసరము

(శ్రీ) భు లందరును యాష్టమావచ్ఛిన్నే వి న య ముల
 తార్పి కరుణభిప్రాయముల దెల్పుటకు హృద్యంశ్యముగలదు
 యాష్టమావచ్ఛిన్నే తీర్థాకము పుకపాదించు మాన్యున గలదు
 ఇతరులు పుకపాదించిన తీర్థాకములకు సమరణతెన్నీని లేకదు
 కు. తలచినపు డెల్ల సభను విభజింపవచ్చును. ఇతరుల అభి
 ప్రాయసాక్ష్యముల కాలోచింపవలెండ, తేకమామొక్క దుస్థితి
 కాలోచింపవలెండ యిట్టి మాన్యులను చలాయించుటవల నిజ
 మెఱపని యేమియు లేదునుటకు సాధ్యమాగాదు. సభలకొ మన
 పవల తీర్థానాము శిక్షణమును నిగ్రహమును లేకనొవుమంటె
 నిమియు అందు వారల కాంక్షస్ఫూర్తమనను నచ్చిరియే నుచు
 నునియు, మన కాయకమహాకము డెన్ని సారులొ వగచెను. అన
 సామాన్యులు. ను అగ్ర్యులగ్రహమును శిక్షణమును కాలగెను ప్రతి
 నిధులవంటి వాయకులే నేర్పగల్గుదురు. ప్రతినిధులు అగ్ర్యులగ్రహ

రాజబంధము 1-వ పేజి: పూర్వము

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1928 సం. డిసెంబరు నెల 28 వ తేది

శుక్రవారము

ముప్పది ఎనిమిదవ

దేశీయ మహాజనసభ

ముప్పది ఎనిమిదవ దేశీయ మహాజనసభ నేటి

జనము కాకినాడ నగరమున ప్రారంభమయినది. మద్రాసు మెయిలు ప్రతికావ్రతినిధి దెలిపిరాలు, ఇన్ని నాల్గ కు, ఇమ్మహాజనసభను జరుపుభాగ్యమాంధ్రదేశమునకు గలిగినది. కాకినాడ నగర గాజములలో జేరికబోయినను, అధ్యక్షులను సత్కరించుటలో నే కట్టణమునకును దీనిపోవడ. ఆంధ్ర మహాజనసభ వెనుక కాకినాడలో జరిగినపుడు, ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రతినిధుల కిచ్చిన ఆతిథ్యమును వారెన్నడును మరువజాలరు. కొంచెము మారుమూలగనున్నను, ఆంధ్రదేశపుకీర్తి గిక్కించుటకు కాకినాడ తగినస్థానమనుటకు సందియములేదు. విశాలమగు ఏడులును, కత్తులేని ప్రజలును, ఆతిథి సత్కార మర్యాదల నెరిగిన విద్యార్థికులును, గల కాకినాడనగరము కాంగ్రెసునిర్వహణ భాంమును వహించి, ఆంధ్రుల గౌరవ ప్రతిష్ఠలను కాపాడనందుల కెంతయు సంతసింపవలసియున్నది. ఆంధ్రులన్ని భాగములనుండియు, ఆహ్వానసంఘమువారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడి తమకు జేకూసిన నూతన సౌకర్యమును జయప్రదముగ నిర్వహించుచున్నారు. భారతభూమిని భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజించి, ఆంధ్రదేశమును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ జేయవలెనని ఆంధ్రులెంత గాఢముగ వాంఛించుచున్నను, ప్రభుత్వమువారు వారికోర్కెను నెఱవేర్చియిరి. దేశీయ మహాజనసభ మాత్రము, ఆంధ్రుల మనోభావములను గాఢించి, దేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజించి, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్ర మొసగినది. అధికారవర్గ పరిపాలన క్రింద, ఆంధ్రుల యభీష్టములు ఫలసిద్ధి నొందునను నాశ కవకాశము లేకున్నను, స్వరాజ్యము సిద్ధించినపిమ్మట, కాంగ్రెసు సభవా శేషులైన రీతిని భాషల ననుసరించి రాష్ట్రములు తప్పక విభజింపబడు ననుటకు సందియములేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రము సభికారులు నిర్ణయజరబోయినను, వ్యవహారమునందు సిద్ధించినది. ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వము స్థిరపడినది. హిందూదేశమంతయు ఆంధ్రుల ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును గుర్తించినది. ఆంధ్ర రాష్ట్రము స్థాపితమయినదియే జెప్పవచ్చును. గాంధీమహాత్మునికి ఆంధ్రులపై ప్రేమయు విశ్వాసమును గలదు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు బిమ్మట, ఆంధ్రులు గాంధీమహాత్మునిపై సత్కృతి భక్తిజాతరీ. వారి సంబోధనము ననుసరించి కద్దరు నిర్మాణముకై పూనికవహించి, హిందూ దేశమునందెల్ల పేరపడసిరి. ఆంధ్రులక మాండలిక మాట దక్కించుకొందురని నమ్మవచ్చును. ఆంధ్రులలో నుత్తములని గాంధీమహాత్మునిచే నతీతపడిన దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నియమించి, ఆంధ్రులు లేమి మర్యాదల, రాష్ట్ర మర్యాదలనుకూడ కాపాడిరి. దేశమునందెంతైన సందిగ్ధత జనించిన తరుణమున, కాంగ్రెసుసభ కాకినాడ

లో గూడుచున్నది. భారతీయు లికముం దయినను తిడవుజేయక, తమ విద్యుక్తధర్మమును నిర్వహించినగాని, దేశము ముందుకు జోవుట కవకాశముండదు. ప్రజలలో కార్యోత్సాహము బురికొల్పుటకు, మహాత్ము దా లీ, కొండ వెంకటప్పయ్యల బోలు నాయకులే తగియుందురు. అసహాయోద్య మా రంభమునందీ యు గాంధీ మహాత్ముని కి కు డి భుజ మై నిలిచి, గాంధీమహాత్మునకు తోడు నిడయై బురిచేసి, హిందూమహాత్ముడీయ సభ్యమును బలపరచి అధికారవర్గమును విభ్రాంతి నొందించిన మహాత్ముదా లీగారికన్నను ప్రస్తుత సమయమున నర్హులగు అధ్యక్షు లింకొకరు లేరనుట నిశ్చయము.

అలీసాదరలు మహాత్ముడీయల హిందూవుల విశ్వాసమును చూడగలిగిరి. దేశమునకై సర్వస్వమును కోల్పోయిరి. పెక్కు సంవత్సరములు కారాగృహమునందే జీవితమును గడిపిరి. మహాత్ముదా లీగారి పాండిత్యము జూడవలెననిన, నేటిదిన మొసగిన కాంగ్రెసుఅధ్యక్షకోకన్యాసమును పరిక్షంపవచ్చును. మహాత్ముదా లీ గారు, లోపల నెంత యనుకొను కొనురో పైకి అంత విశేషముగ తమ యభిప్రాయమును దెలిపెదరు. కల్ల కపటమును వారెఱుగరు. అంద చేతనే మహాత్మునికి వారిపై నత్యంత వాత్సల్యము గుడిరెను. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమున నుండుటచే మహాత్ముదా లీ గారికన్నను దేశమును నడుపుటకు తగిన నాయకు డుండబోడు. అట్టి నాయకుని దేశ మేకగ్రీవముగ నధ్యక్షునిగ నెన్నుకొని తన పివేకమును గనుజుజుచేసెనట నిశ్చయము. మహాత్ముదా లీగారు కారాగృహమునందీ రాగనే, డిల్ల కాంగ్రెసుసభకు వెడలి యుండిరి. అక్కడ బహిష్కార కక్షము వారికిని స్వరాజ్య పక్షమువారికిని సమాధానమునుకూల్చి, వివాదముల నంతరింపజేసిరి. మహాత్ముదా లీగారి అధ్యక్షతక్రింద, ఉభయపక్షములకును గుడిరిన సమాధానము మరల చెడక, నిర్మాణ కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుటకు తగిన పూనిక దేశము గనుపడుటకు, కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ తోడ్పడు గాక. మహాత్ముదా లీ గారి నాయకత్వము, కాంగ్రెసునందలి రాజకీయ కక్షలననేగాక, హిందూవులను మహాత్ముడీయలను నేక పాశబద్ధుల గావించుటకు సహాయపడునని విశ్వసిం చెదము. మహాత్ముదా లీగారియందు మహాత్ముడీయల కెంత విశ్వాసము గలదో, హిందూవులకును అంత విశ్వాసము గలదు. వారు దెలిసిన హితము నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు ఉభయసంఘముల వారును, కృషిసలుపుట క్రేయ స్కరము.

మహాత్ముదా లీగారు నేటిదినము, దీర్ఘోపన్యాస మొసగిరి. అచ్చులో నూటముప్పది నాలుగు పుటలు గలదు. దీనినంతను భాషాంతరీకరించుటకు మా ఎదుటనున్న స్వల్ప కాలములో సాధ్యమగునని తలచినను, దానంతటను ప్రచురించుటకు సాధ్య పడదు. అందలి మఖ్యభాగములను భాషాంతరీకరించి వే లొక చో ప్రచురించితిమి. బ్రిటీషు ఇండియాలో మహాత్ముడీయ వికాస మేతరున గలిగినో గ్రహింపవలెననిన, వీరి యపన్యాసమును సారముగ జదివిన చక్కగ మహాభక్తము గాగలదు. వీరికి గల మేధాసంపన్నతయు, చారిత్రకపజ్ఞానమును, పలుకర మగు భాషాశైలియు, సభ్యులను హర్షచిత్తుల గావించు హస్త్యరసమును, దేశభక్తియు, నిష్కపట హృదయమును, వీరి ప్రసంగమునందు ప్రతిఫలించుచున్నవి. మహాత్మునిపై వీరికి గల గాఢభక్తి, వెల్లడియుచున్నది. కాని, అధ్యక్షులగు మహాత్ముదా లీగారి

ప్రసంగమునందుగాని, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి ప్రసంగమునందు గాని నూతన సం దేశము గను మింపదు. నూతనసం దేశము కొఱ కెవ్వరయినను ఆశ పెట్టుకొనియున్నయెడల, వారి కాశాభంగము గలగకమానదు. అయినను, ఇదియొకలోపమనించుటకు ఏమిలేదు. దేశమున కిప్పుడు గావలసినది నూత్నసం దేశములు గావు గంభీరముగు ప్రసంగములుగావు. ఎల్ల కాలములకును బనికేవచ్చెడి యుత్కృష్టసం దేశమును గాంధీమహాత్ముడివలనకే యొసగియున్నాడు. మహాత్ముని సం దేశమునకు ప్రత్యామ్నాయ సం దేశ మొసగుట దుర్లభము. స్వరాజ్యపక్షమువారియినను అట్టి ప్రయత్నము సలుపజాలరయిరి. సహాయ నిరాకరణమును, నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగింపక తీరదని వారును అంగీకరించెదరు. అట్టి స్థితిలో మహాత్ముదా లీగారు క్రొత్తసం దేశ మేమి యగలరు? శ్రీరాముని కార్యమును కొనసాగింప బూనిన వానరబలగమువలె, అలీసాదరులేమి తది తరనాయకులేమి, మహాత్మునిసం దేశమును కార్యరూపముదాల్చి జేయవలయుననియే జోధింపగలరు. మహాత్ముదా లీగారు నిర్వచించిన దీక్షనినే. వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును అట్టి హెచ్చరికనే గావించిరి. ఉభయయును త్రివిధబహిష్కారముపట్ల గాఢాభిమానము జూపుచున్నను, డిల్ల సమాధానమును భంగపరుపక నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహింపవలయుననియే ప్రజలను కోరియుండిరి. నిర్మాణ కార్యక్రమము నేయేవిధముల కొనసాగింపవలయునో, సత్వరకాన్యాసాధనమార్గము లేవియో, మహాత్ముదా లీగారికొక్కడు వివరముగ సూచించినయెడల ఎక్కుడలాభము గలిగెడిది. ప్రజలలో కార్యోత్సాహ ప్రజ్వలనము గావించుటకు ఎక్కుడుగ తోడ్ప డెడిది. కాని మహాత్ముదా లీగారు, మహాత్ముడీయసమస్యగూర్చి కడుదూరము వివరించి యుండుటచే, ఇతర విషయములగూర్చి విపులముగ చర్చించుటకు వారి కవకాశము లేకబోయెను.

కాంగ్రెసు ప్రసంగమునందు మహాత్ముడీయ వికాసముగూర్చి ఇంతదూరము జెలుపుట సంభావ్యమాయని సుదేహము గలుగ వచ్చును. కాని, మహాత్ముదా లీగారివంటి ప్రముఖునినుండి మహాత్ముడీయ ప్రశ్న విషయము పూర్తివివరముల గ్రహించుట, లాభకరమే. మహాత్ముదా లీగారు ధర్మము పట్ల రాజీ కంగీకరింపకబోయినను, ఇతర విషయములందు వివిధసంఘములలో ను హృద్భావము పెంపొందించుటకు సమాధానమున కొడబడవలయునని జోధించుచున్నారు. డిల్ల కాంగ్రెసుసభలో వీరు గనుబడిచిన సమాధానబుద్ధియు, హిందూ మహాత్ముడీయ సమస్య పరిష్కారముపట్ల వీరు నేడు జూపిన సమరసభావమును, వీరి సహజశిలమునకు వన్నె దెచ్చుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు లేని కొరంతికై, వీరికన్న నెక్కుడుగ పరితపించువారుండరు. ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముడీయలపై మొదట నెట్టి యభిమానము గనుబడియో, సర్ సమ్యకు అహమ్మనుగారి కాలమునందీ మహాత్ముదా లీగారు తేటపరచిరి. భాల్కనుయధము లారంభమయిన పిమ్మట, మహాత్ముడీయకు బ్రిటీషు దృష్టభము కొంతవడి గోచరించెను. తుర్కీపై యుద్ధమును ప్రకటించిన పిమ్మట, మహాత్ముడీయ లలో నూతనవికాసము జనించెను. వారి మోహలన్నియు నిష్ఫలమయ్యెను. వారి ప్రార్థనల సాలకీయవారు లేరయిరి. తమ మతిను నకుటద్రవము వాటిల్లుచున్నదని వారెంతదూరము విన్నవించినను, బ్రిటీషు కాశనిత్యము మహాత్ముడీయ పక్షిరథము

లుండు ప్రదేశములను విడువవలసి. నేడు హిందువులకన్న మహమ్మదీయులు సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి విశేషముగ పరితపించుచున్నారు.

గాంధీమహాత్ముని ఆగమనము, హిందువులను మహమ్మదీయులను ఏకము చేయుటయగాక, అధునిక ప్రపంచమునకు కొత్తమార్గమును జూపెను. మహమ్మదాలీగారికి, హింసాసాధనయందు సమ్యక్ము లేకపోలేదు. స్వగృహకొరకు హింస నుపయోగించుటకు మహమ్మదీయులకు ముగ్ధిరీతి చున్నదని, మహమ్మదాలీగారు నమ్ముచున్నారు. కాని, దౌర్జన్యముతో బనిలేకుండ, హిందూదేశము విజయము బడయగలదని మహమ్మదాలీగారు విశ్వసించెదరు. ముక్కుదిరూడకొట్టమంది ప్రజలు గలిగిన భారతవర్షము అహింసను విడిచివేసి, నిందార్థముని వారి తలంపు. దౌర్జన్యమువలన విజయము చేకూరినను, అది కొలదిమంది పోరాటమే యగును. అహింస నవలంబించుచో, క్రజలు కొద్ది త్యాగముతో మహత్తర ఫలితమును సంపాదించెదరు. మహమ్మదాలీగారికి నిర్మాణకార్యక్రమమునందత్యంత విశ్వాసముగలదు. దానిని నిర్వహించుచో గమ్యస్థానమును సులభముగ చేరవచ్చునని వీరి తలంపు. అందుచేతనే, అసహాయోద్యమము నవలంబించునంతవఱకు అహింసను తా మెంతమాత్రము విడనాడవని, గాంధీమహాత్మునికి ఆలీ సోదరులు బాసయిచ్చిరి. ఆ బాసనుండి వారు దప్పించుకొనదలచుచో, బహిరంగముగ దెలిపెదరుగాని, లోపల మొక సంగతిని బెట్టుకొని పై కొకసంగతిని దెలుపరు. ఆలీసోదరులకు దురుద్దేశములను, కపటమును ఆపాదించుట యసభ్యము.

హిందూదేశ మంతవరకును అహింసా ప్రతమును ప్రకటించుచు గిర్వాహించినదని, మహమ్మదాలీగారి యుద్దేశము, ఇట్టి యుద్దమే పాశ్చాత్య దేశములం దుదయించినచో, ఎట్టి భీభత్సము జరిగి యుండెడిదో యూ హింస వచ్చును. మహమ్మదీయులు హిందూదేశీయులకు తోడ్పడుచు, అధికారవర్గమునకు సహాయమును నిరాకరింపకతప్పదని వీరు ప్రబోధించుచున్నారు. మహమ్మదీయులకు ముఖ్యముగ కిలాఫాత్ సమస్య ఇంకను కరిష్కారము గాంచలేదు. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము బలపడుటకు, ఒకరినొకరు తుమించుటయు, ఒకరుజేసిన యెగ్గుల నింకొకరు మరచిపోవుటయు, సుహృద్భావముతో మెలగుటయు మార్గమని, వీరు దెలిసిన హితము నందు విశేషార్థ మిమిడి యున్నది. ఉభయసంఘములు హిందూదేశమునం దెప్పుడును కలిసి నివసంపక దప్పదు. స్వరాజ్యము హిందువులకుగాని, మహమ్మదీయులకుగాని ప్రత్యేకముగ జెందునదిగాదు. ఈసంగతిని గుఱిసి, భారత మాతృ తనయులమని ఉభయసంఘములను గ్రహించుచో, పోరాటముల కెడముండజాలదు. వియోగ మేర్పడజాలదు. ఇట్టి భావము బలపడనిచో, కాగితిముపై నెన్నియొడంబడికల దయారుజేసినను ప్రయోజనముండదు. మహమ్మదాలీగారు దెలిసినటుల ఉభయసంఘములనును దోషులుగలను. అందుచే మొక్కసంఘమువారిని సంక్షించుటవలన గాని, వారిపై కుగసాధించుటవలనగాని, జాతీయ సౌభాగ్యము చేకూరదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి ఉభయ సంఘములను దీక్షతోపాటుబడునెడల, ప్రస్తుత వైషమ్యము లంతరించు ననుటకు సందియములేదు. హిందువులే కారణముచేయినను, స్వరాజ్యసంపాదనపట్ల ఉత్సాహము గనుపరుకబోయినను, మహమ్మదీయులు తప్పుక గనుపరుపలేనని, మహమ్మదాలీగారు గోరుచున్నారు. ఈతరుణమున మహమ్మదీయులు గాని హిందువులుగాని, స్వాగ్రంథ్య

సంరంభమునుండి జారిపోయిన దేశము నభోగితి పాల్పెనెడ రనుటకు సందియములేదు. దేశమొక దుస్థితిలోనున్నను, ఆ శక్తి కెడము గలదు. ఈ సమయమున సయితము నాగపురపు సత్యాగ్రహమేమి, అకాలీసత్యాగ్రహమేమి, బొర్నడు సత్యాగ్రహమేమి, క్రజల త్యాగశక్తిని నిరూపించుచున్నవి. నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకై, గజరాతురాష్ట్ర మత్యంత శ్రద్ధతో నీ తరణమున గూడ పాటుబడుచున్నది. మరల మొక్క యూపునూపిన, దేశము గమ్యస్థానము చేరుననుటకు సందియములేదు. బర్మాలో కార్యక్రమ శ్రేష్ఠతను నాయకులు పలువురు గుర్తించుచున్నారు. దానిని దృఢసిద్ధితో కొనసాగించవలయునని మహమ్మదాలీగారు హెచ్చరించుచున్నారు. స్త్రీలు కర్షకుల కార్యక్రమమునకు తోడ్పడవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. జాతీయ శిధితి ధనవంతులనుండి ధనము నాశించుటకన్న బిడలు బుద్ధిపూర్వకముగ నిచ్చెడి స్వల్పధనమును గ్రహించుటచే తనే ఎక్కువ లాభముగలదని, మహమ్మదాలీగారి యుద్దేశము ప్రజాసామాన్యము తిలకు స్వరాజ్యసిద్ధి కిచ్చెడి తృణమయినను, అమూల్యముని ఎంచుట ముఖ్యము. కోటిమంది సభ్యుల నయినను కాంగ్రెసులో చేర్పవలెనని, అధ్యక్షులు గోరిరి. ప్రచారకులకు గౌరవ వేతనముల నీయవలయునని వీరు హెచ్చరించిరి. శరీరస్వాతంత్ర్యమును కోల్పోవుటయగాక, ప్రాణముల సమర్పించుటకు సయితము భారతీయు లేనాడు సంసిద్ధులగుదురో, అనాడే స్వరాజ్యము ప్రత్యక్షమగునని, మహమ్మదాలీగారు దెలిసిన వాక్యములు అమూల్యము లయినవి. వర్కింగుకమిటీ సభ్యు లిందుకు సంసిద్ధులగుచో సంవత్సరములోపల స్వరాజ్యము లభించుననియు, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభ్యు లిందుకు తలపెట్టుచో మాసములోనే స్వరాజ్యము లభించుననియు, వీరు వాగ్దానము జేసిరి. కష్టపడుటకు వెనుదీసి, మహాత్ముని నిందించిన నేమి లాభముండును? ఇకముందు జావపల సినది, కార్య పరత్వము గాని వేరు గాదు. శర్య స్వము నర్పణ జేయ సంసిద్ధులై అసహాయవాదులు పాటు పడుచో, అచిరకాలములో స్వరాజ్యము సిద్ధింపక మానదు. దేశము తగిన ప్రయత్నము నలిపినను, ప్రభుత్వము లొంగనిచో, ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము నపుడు స్థాపించవచ్చుననియు, ఈలోపుగ గాంధీమహాత్ముని నిర్దేశించిన కార్యక్రమమే శరణ్యమనియు, మహమ్మదాలీగారు స్పష్టముగ బోధించియుండుటచే, ప్రస్తుత సమయమున వేరు మార్గము వంకకు దృష్టిని మరల్చుట ద్రోహమగును.

మహమ్మదాలీగారిపై ప్రజలు నిజకౌరవము జూపదలచినయెడల, వారి యాదేశముల ననుసరించుటయే ఫలప్రదమగు మార్గము. ఊంక ముఖస్తుతుల గావించుటయు, జయజయధ్వానముల గావించుటయు, నిష్ప్రయోజనములు. అహింస సంఘాధ్యక్షులేమి, అధ్యక్షులేమి, ఒక్కప్రతివనే జూపిరి. అదియే రాచబాట. గాంధీమహాత్మునికి జయమగుగాక యని మహమ్మదాలీగారిలో పాటు, భారతీయులైకకంత్వముగ భగవానుని వేడెదరు గాక!

కిలాఫాత్ సమావేశము

నిన్నటి సాయంత్రము, కిలాఫాత్ సభ మోకతాలీగారి అధ్యక్షతక్రింద కిలాఫాత్ సమావేశము. కిలాఫాత్ ప్రశ్నగూర్చి చర్చించుటకు, మోకతాలీగారి కన్న నక్కడు ప్రామాణికు లింకొకరులేరు. కాంగ్రెసుసభకు, మహమ్మదాలీగారును కిలాఫాత్ సభకు

మోకతాలీగారును నియమితులగుట, ఎ తయు సమంజసమై యొక్కయన్నది. కిలాఫాత్ ప్రశ్న వరిష్కార మగువరకు, మహమ్మదీయులు తృప్తిజెందరని, మోకతాలీగారు క్రభుత్వమును మందలించిరి. మహమ్మదీయులు గోవధను పూర్తిగా నాపివేయుట తమకు పరమసమ్యక్మని, మోకతాలీగారు దెలుపు తెంతయు ప్రశ్న పార్శ్వముగనున్నది. హిందువులు కిలాఫాత్ సమస్య కొరకై తోడ్పడుచున్నపుడు, మహమ్మదీయులు గోవధ విషయమై ఎక్కువ నిగ్రహమును జూపి హిందువులతో గల సఖ్యమును బలపరుచుకొనుట యుక్తము. అసనరమగు సమయములందెల్ల, ఒక సంఘము మరొక సంఘమును శృప్తిపరుచుటకు బూనుకొనునపుడే, జాత్యైక్యత బలపడగలదు. కిలాఫాత్ సమస్య కరిష్కారముగవరకు, హిందువులు లడవు నేమికి, మహమ్మదీయుల కిదివరకుమీరనే తోడ్పడుట ధర్మము.

గ్రంథాలయ ప్రదర్శనము

గ్రంథాలయ ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుచు, ఆంధ్రభిక్షుగారు న్యాయకతి నుబ్బరావువంటిలుగారు భాషగిభిక్షుగారు సుపన్యాస మిచ్చిరి. బోధాను పిమ్మట, ఆంధ్రదేశమునందే గ్రంథాలయోద్యమము విశేషవ్యాప్తి గాంచెను. కొంత కాలమునుండియు నీయుద్యమము కొంత వడి నిదురించుచున్నపు, దీనిని మరల నుద్ధరింపజేయుట ఆంధ్రులవిధేయగుచున్నది. నిర్మాణ కార్యక్రమముగూర్చి హెచ్చరికలు జేయబడుచున్న నీ సమయమున, గ్రంథాలయోద్యమము సత్వరాభివృద్ధి గాంచుటకు యోగలదు. గ్రంథాలయే ద్యమము గ్రామోద్ధానము, స్వరాజ్య నిర్మాణమునకును ప్రోద్బల ము. గుటకు విశేషావకాశ ముగలదు. గ్రంథాలయోద్యమ నిర్వాహకుల కృషి ఫలించుటకు, మహాదనము చేకూరుచున్నదని గ్రహించుట మేలు.

సానిత్య వార్తలు

మైసూరు గుబ్బినాటకకంపెని:— ఈంపి కాదు శత్రురాత్రి 20.10 గంటలకు బ్రాహ్మణుని ప్యారెనుధిమీటరునందు కన్నడమున నిదార మదకాబకమును ప్రదర్శించును.

సుగుణవిలాససభ:— ఈసభవారు శత్రు సాయంత్రము 5.30 గంటలకు : షోరియా హాలునందు 2 వార్షిక వార్షికోత్సవము కదిత సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రిగారి "లవ కు" నాటకమును ఆంధ్రమున ప్రదర్శించును.

రాకపోకలు:— గౌ. పి. పి. రామస్వామి అశ్వ దిగారు కేటెదిన మండలం పాలకులునుండి చెల్లెలికి కచ్చిరి. గౌ. న్యాయమూర్తి స్వేచ్ఛరుగారు సన్నరాత్రి 3.05 గంటలకు యెలలో తెజవాడ కల్గిరి.

వెంగుళూరు ఆమెచూరునాటకసంఘము:— ఈసంఘము వారు శత్రు సాయంత్రము 5.30 గంటలకు సౌందర్యవహులునందు "సుధద్రాక్షాపానము" ఆంధ్రమున ప్రదర్శించును. టి. రాఘవాచార్యులు గారు ప్రధాన పాత్రను ధరించును.

పార్కు వేడుకలు:— దక్షిణహిందూస్థాన వ్యాయామ క్రీడాసంఘము యజమాన్యమున ఇప్పుడు పార్కునందు జరుగుచున్న వేడుకల సందర్భమున మండలమునందు సంబంధించిన యశాలలును, ప్రదర్శనశాలలును నుంచుటకు నియమించిన పోలీసు కమిషనరు ఉద్దయించి చేసినది తెలియుచున్నది. ఇట్టి ప్రదర్శనశాలలే అందుచేత కన్పింపవచ్చును.

అఖిలభారత గ్రంథాలయ ప్రదర్శనము

న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులు గారి

అధ్యక్షతన వ్యాసము

మన రాజధానియందు గ్రంథాలయ యద్యము... ఈ యద్యమును పాశ్చాత్యులు అత్యుత్సాహముతో...

ఈ యద్యమును పాశ్చాత్యులు అత్యుత్సాహముతో... 2000000 పుస్తకములు ఉన్నవి. కరపత్రములు...

యునైటెడ్ స్టేట్స్

ఈ పుస్తక భాండాగారములను సెలక్షన్ చేయుట కర్తవ్యము... యునైటెడ్ స్టేట్స్ పుస్తకాల సంఘములందు గ్రంథాలయములు...

ఈ యద్యమును వ్యాపింపజేయుటకు ప్రత్యేక సంఘములు... గ్రంథాలయములందు ఉపయోగమును పనిజేయువారిని...

సంవత్సరాది సంచిక

రక్తాక్షి సంవత్సరమునకై సంవత్సరాది సంచిక ముద్రింప యత్నించుచున్నాము. ఈ సంచిక రా...

సంచిక

ఆంధ్ర ప్రదేశ్, 7. కంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు.

యొ పత్రిక ఉన్నది. ఈ యద్యము క్రిందిగా వ్యాపించు... ముఖ్యోద్దేశ్యము ఉపవాసములు, ప్రదర్శనములు, విశేషములు...

అధునిక కర్తవ్యము నరలంబించి తన రాజ్యములో గ్రంథాలయములను స్థాపించిన వారిలో మొదటి...

ఈ గ్రంథాలయము, జిల్లా గ్రంథాలయములను గ్రామ గ్రంథాలయములను, సంపాదక గ్రంథాలయములను స్త్రీలకు...

దంత మార్గము - పండ్ల పొండు తిప్పులకు మంచి పొదుము. చక్కని డబ్బీ 1-కి అణాలు 0-2-0...

వెల్లింగ్టన్ సినీమా 953 22-12-28 శనివారము నుండి 28-12-28 తేది శుక్రవారము వరకు...

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారు కాంగ్రెసు సభ్యులలో కాకినాడలోని...

శ్రీ మైసూరు యువరాజుగారు పోషకులు బెంగుళూరు సిటీ, అమెచూరు డ్రమాటిక్ అసోసియేషన్ వారు...

ఆంధ్ర కర్మాగారము, లిమిటెడ్, గుంటూరు ఏజెంట్లు కావలయును ఆంధ్ర కర్మాగారమునకు వాటాలు వేయించుటకు...

7-వ పేజీలోని వార్తలు

మనందు క్రమవిచారణతో నిరాశతో ఒంటిరి, దులయిదు యాన
ట లనేకులు జీతములను గడపుచున్నారు. ప్రజా ఆప్టముల
మునను డిస్సెన్సు ఆఫ్ ఇండియా ఆప్టములమునను మహమ్మదీ
యులనేకులు బాగాగ్నములను డిస్సెన్సు. ప్రభుత్వమువారును
తప్ప అధికారమును దుర్వినియోగ మొనర్చిని వాదియవారు
మానవభవమును విని నిజమును రైగవచ్చును. అధికారుల విచక్ష
ణ బుద్ధి, రహస్య విచారణ, సాక్షుల వాక్యా
లను చూస్తునువిచక్షణములందు మాకు చక్కని అనుభవము గల
దు; కొత్తపట్టుముల్ల భారతీయులకట్టి దుర్లభవిర్భవనో మాకు
దెలియను. 18 కోట్ల వందలి క్రమచట్టముల పరిపాలనమునుండి
నిహిన్న గించుట యగుచున్నది."

రాలట బిల్లులు కలుగు అర్థములను గాంధీమహాత్ముడి
స్వప్నముగ తెలుపుభాగ్యము మాకు గలిగెను. ఆస్తిని మహాత్ము
డు సత్యాగ్రహద్యమమును ప్రారంభించెను. అసహాయద్యమ
తక్కువ కది నూర్వోదయము గా నుండెను. ఈ సత్యా
గ్రహద్యమము వలన జరిగిన అల్లరులు చరిత్రయందు
చెర్చబడినవి. తనవిప్లవ మహాత్ముడు గ్రహించెను. సుందూచి
ప్రభుత్వము వారు మహాత్ముని గొప్పతనమును
వాని విశిష్టతలను గురించి అర్థముమొనర్చిరి. అసహాయ
మున స్వాతంత్ర్యమును దేశములందె క్రమశిక్షణ కలగ
జేయుటకు మహాత్ముడు కంకణము కట్టుకొనటందుకు ఆతడంటే
గొప్పదనముగ నుండెడిదను విషయమును గుర్తెరుగవలెను.
ప్రజలు ఆత్మని గ్రహించు చూపగలరని
మహాత్ముడు నమ్మెను. ఇదియే మహాత్ముని
తప్ప అట్లుకాక ఎట్టి ఆత్మపణ మొనర్చక రాలట చట్టమును
సహించియుండుట మరలతప్పురమను తప్పదుగ నుండెడిది! దా!
రెండుమార్లు అందెను. పొరుల దౌర్జన్యమును సహించి స్వాతం
త్ర్యమును ప్రమాత్నించుట, తన పరిశుభదలలతో బానిసత్వమును
కలగజేయు ఈ చట్టమునకు అనుబండు. బానిసత్వమును అంగీ
కరించు మహాపాపమునకు లోబడుటకంటే ప్రజల దౌర్జన్యమును
అంగీకరించుటకు నేనుకూడ వెనదిసియుండెను. ఆరుంబత్సర
ములకాలము ప్రాణములతో పూడ్చిపెట్టబడవలయునని శిక్ష చెప్పి
నన్యాయాధికారియగుట మహాత్ముడివిషయమై ఎట్లు చెప్పెను?
"నేను నిష్పక్షితో చెల్లాటము గావించుచుంటిని. నాకు
తెలియును. కాని నానికల్ల ఏదైన ప్రమాదములకు సంసిద్ధుడనై
నేనట్లు చేయుచుంటిని. మరల నాకు స్వాతంత్ర్యము కలిగిన నే
నట్లే చేసెను" మహాత్ముని బోధనలకును జీవితమునకును (క్రిస్తు
బోధనలకును జీవితమునకును ఎంతయో సామ్యమున్నది ఏమైన
కు సరే తన భగ్యమును వదలుకొనుటకు మహాత్ముడించుకైనను
అంగీకరింప వలెండెను.

అహింస

నాకును నాబోటివారికిని అహింసవై గల ఆభిప్రాయము
లను తెలుపుటకు ఈ అవకాశ ముపయోగించెదను. చదును ప్రతి
ఘటించుట సాధమున క్రైస్తవ సిద్ధాంతమును నేను ఆమోదించ
ను. క్రైస్తవులు ఈ సిద్ధాంతము కడదిన మహాసర్వగామమున
ఎంతవరకు ఆచరణముచేయుచున్నారో విషయము ఎల్లరకు తెలియును.
మతాధికారులు నైతికుల దీనిని కంట్రుచుండిరి. ప్రపక్త బోధిం
చిన విధమున యుద్ధము చెడ్డదని నేను నమ్ముచున్నాను. కాని
యుద్ధము కన్న చదు విషయము తెన్నియో
యున్నది. ప్రతిభిక్షులు యుద్ధముకొర కటకులమునై ఆధారపడిన
వారిని తన విధమున ప్రతిఘటించుట మహమ్మదీయుల భగ్యము.
కొరను అనుసరించి యుద్ధము తప్పుమార్గమైనను పరులయద్ద
మార్గములను యుద్ధములనే అంగీకరించుచుండెనని కొరను అంగీ
కరించుచున్నది. నిర్యాణము అంతమొంది కాంతకడనకు తేర్చడి
నపుడు యుద్ధంబిత కూడ అంతమొందవలెను. దౌర్జన్యరాహిత్య
పరిమితి ఇట్టిదని ఇస్లాం మతము నూచించు
చున్నది. కాని ఈ సందర్భమున నేను మహా
త్ముని సిద్ధాంతమును అంగీకరించితిని. అత్యంతమునకు కూడ
దౌర్జన్యమునకు గడంగకూడదను నూత్రమును అంగీకరించినాను.
దౌర్జన్యము చూడకయే విషయము కాంచవచ్చునను నమ్మగ నుం
డుటచే నేనీవద్దని అంగీకరించెతిని. 18 కోట్ల జనములతో కూడిన
దేశమునకు దౌర్జన్యమే సాధనమగుట గౌరవకరమని విషయము
కాదు. దౌర్జన్యముకల్ల కలుగుచుండుట బాధకరమును చేరువది
కాదు. అవిషయమునై నితరుల గౌరవమును కృత్రి
చేయును. మనము కోరు స్వరాజ్యము ప్రజలది.
ఇట్టి స్వరాజ్యముపొందుటకు ప్రజలందఱు సంతోషముతో త్యాగ
ము ప్రకటించుట అవసరము. ఇట్లుకాకున్న స్వరాజ్యమును పొం
డుటకును స్వరాజ్యసంపదనకాపాదుకొనుటకును మనము నైతికుల

నై ఆధారముండవలెను. అటువంటివి సంతృప్త్యాగ
ముకల్ల కాక అధికసంఖ్యాకుల త్యాగము కల్ల మనము స్వరాజ్యాధి
కారమును పొందవలెను. దౌర్జన్య రాహిత్య అసహాయద్యమ
నిర్మాణ కార్యక్రమమునందు నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసమున్నది.
అందుకే దౌర్జన్యముగలవల ఆసనసరమగుచున్నది. దౌర్జన్యము
నకు గడంగవలసివును ఇప్పుడు మనము పొందుచున్న క్రమశిక్ష
మిగుల లాభింకముగ నుండెను. కాని నిర్మాణ కార్యక్రమమును
మనము కొనసాగించిన దైవశిక్షల ముఠోక లేదేగలవను నమ్మ
కము నాకు గలదు

ఇంతకును అసహాయద్యమము కోరు త్యాగము స్వల్పమై
నది స్వాతంత్ర్యము పొందుటకు ప్రాణములను అర్పించు
టకు సిద్ధముగ నుండవలెను. ఇతరదేశములందు దేశమునై ప్రాణ
ముల నిర్పించిన వారెవరునో యున్నారు.

అసహాయవాదుల దౌర్జన్యము ఇతరుల దౌర్జన్యము
ఇట్టిపద్ధతిలలో మనము దౌర్జన్యమును ప్రోత్సహించుచున్నా
మని ఆక్షేపించుట విచిత్రముగనొన్నది. అధికారులచేతులు బాని
యను వాలాబాగు మత్స్యలరకముతో ఎట్టి నున్నవి. అధికారు
లందుకు చింతనూడ ప్రకటించలేదు. చొంచారా బొంబాయి
అల్లరుల సంపూర్ణ బాధ్యతను మన బాధుకుడు అంగీకరించెను.
అసహాయద్యమపు నైతిక విషయము మన ప్రజలకుం బూటక
ము దీక్షల్ల కన్నునుగుచ్చుచు. చొంచారా అల్లరుల నేమును
విచారించునపుడు దౌర్జన్యమును అంగీకరించుటకు గావించ
బడిన ప్రయత్నములనుబాడ పరిశీలించవలెను. ఇంత దౌర్జన్యము
కలిగినదే యని చెందిండుట అవసరము. ఇత స్వల్ప కాలములో
భారతీయులు ఇట్టి అత్యంతవాదులు ప్రకటించి మూసివేద్దా తముల
ననుసరింప గలుగుట అత్యంతము కు విషయము. కోట్లకొలది ప్రజ
లు మహాత్ముని సాహిత్యమును స్వాతంత్ర్యము పొందుటకు సంక
ల్పించుకొనిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రజలంత కాంతముగ మరలదేశ
మునందైనను ప్రవర్తించునందేలేదు. విశాఖాబాదునుండలి దేశ
ములలో ఏదేశమున దైనను ప్రజలయందొట్టి ప్రభుత్వము కలిగియుం
డిన రక్తప్రవాహమును పాపముండెడిది. భారతదేశమున కీగుం
బట్టి ఏదేశమునకుటకు మహాత్ముడే బారము.

ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుట

అమృత సరము కాంగ్రెసునందు సంస్కరణములకు
సంబంధించిన తీర్మాన మొట్టి తేటదేను. ఈ కాంగ్రెసు
మహాసభ కలిగి నానగునందవర్తములు మాత్రమే అయింది
కాని పరిస్థితి లన్నియు సంపూర్ణముగ మారినవి. అత్యంత
సరమునందు దేశబంధు దాసు గాదు, లోకమాన్యము కానసభల
నుపయోగింపకూడ దనియు ప్రభుత్వమువారి తోడ్పాటుక
దనియు వాదించిరి. అసహాయము గాంధీ మహాత్ముడే సార్వభౌ
మ ప్రకటనయందు దెలిపిన ఆభిప్రాయముల ప్రకారము ప్రజలు
సహకారభావముతో సంస్కరణల నిర్వహించవలెనని వాదించెను.
విషయమువారును శివుడట్లు విషయములను. సామ్యముగ జట్టి
పరిస్థితులందు కరుణ విధముననే విడిచిపెట్టెదమును నొప్పి మా
ములు చర్చలతో కాంగ్రెసు వారును కాలమాణ మొనర్చగడిగిరి.
నేను కాంగ్రెసునందు సాల్పానుటకడయే ప్రభుత్వమును.
నేనును నా సోదరుడు కలిసి మహాత్మా గాంధీ లోకమాన్య
తీరు దేశబంధువాను గర్లకు మగ్గరకును సమాధానముగ నందు
మార్గమును వెదకుటకు గడంగితిమి. తునకు జనుమందితిమి.
త్వంలో సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత పరిపాలనను
సంపాదించ వలగువిధమున సంస్కరణలను నుపయోగింపవలెనని
బాబు బిశ్మిల్ చంద్రపాలు గారు పరాధి. పగా నీ నామోదిచితి.
"త్వంలో సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును సంపాదించ
వలగువిధమున సంస్కరణలను నిర్వహించుట గాను సాధ్యమై
నంతవరకు వానిని నిర్వహించెదమని కాంగ్రెసు ఒక్కసారిచుచున్న
ది." అను తీర్మానము తుదకంగీకరింపబడెను. అటుతరువాత,
భారతదేశము వెంటనే స్వరీపాలనము పొందుటకు అర్హులైతిమి
యొన్నదనియు, సంస్కరణములు నాలవయి అసంపూర్ణమైర
ములనియు ప్రకటించుతీర్మానము దేశబంధువానుచే నుపవాది. ప
బడి లోక మాన్య ని చే నామోదింపబడెను. అమృత
సరమునందు నూడ, గాంధీమహాత్ముడును అతని అనుయాయు
లును, సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వముతో సహకార మొనర్చు
నంగీకరించుచున్నారని దెలుపుటకు గాను ఈ విషయమును దెలిపి
తిరి. కాని అసహాయమున పరిస్థితి లన్నియు పూర్తిగా మారెను.
హిందూమహమ్మదీయుల కైంము దృక్పథమై సోదర మై
కులవలె మెలగ బోయిరి. "గంభీరుడు కదలాలను తోడెను,
తీవ్ర తోడెను నంద జీవరాహిత్యము"లకు ఉపశాంతి
లంతరించెను. కాంగ్రెసు తీర్మానములు సార్థకును తీర్మానము
లే యనియు, ప్రజలు వానిని నిర్వర్తించుటకు కృతసిక్కియునై
యొందిననియు వానియందు గన్పడుచుండెను.

సహాయద్యమునుండి అసహాయద్యముమునకు
పరిణామము

ఇంతకంటే ప్రజల బాహ్య ప్రవర్తనమునకు సంబంధించిన
మామూల నీ ను సిగిని. వారికాంగ్రెసిధానమునందుగూడ సంపూర్ణ
మకు మార్పు గలుగవలసియున్నది. ఈమాత్ర ను దెచ్చి విషయ
మేది? ప్రభుత్వమువారియెడల నాకుగల ఆభిప్రాయములు సం
గ్రామముయమున అందు మాఖ్యముగ 1918 నంద సుపూర్ణముగ
మారిపోయెను.

1911 నంద ప్రాంత్యమున 1914 నంద వరకును కామేడు
ప్రతికలా ప్రభుత్వమువారిని గురించి నేను దెలిపిన ఆభిప్రాయ
ములు గుర్తుపట్టలేంతగ మారెను. 1919 నంద డిసెంబరు నంద
కును, ప్రభుత్వముతో సహకారమునకు సంబంధించిన తలప
గాంధీలకు మధ్య త్రోవయందుకున్న విషయము నిజమే. అసహ
కారము గూడా సాధ్యమగునని నాకుపుడును విశ్వాసము లేదు.
మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వముతో సహకారభావముతో నుం
డుటవలన గలిగిన ప్రతిభలమేమో నాకు దెలియను.

జలియన్ వాలాబాగు, పాట్లల ప్రాకించిన సుగు, డాబ
బంగళా, మరీయక నాలా, మున్ను కుఘాంతులు, అధికారులకు
అసామ్యము కలిగిన కోపముచే సంభవించిన పా బాటులు గాత
నియు, విదేశీయు నిరంకుశాధికారవర్తన నాకేంబి యున్న
వ్యాధియొక్క చిహ్నములనియు, మొనటినుండి ఈ చిహ్నములు
గన్పడుచున్నాయున్నవనియు నాక దెలియను. ఈ వ్యాధి ప్రభుత్వ
పద్ధతియందు కనబడుగ జనించినదియు, ఈపద్ధతి మానవజాతు
ఈ వ్యాధి చిహ్నముల కన్న కనియు, చిటి పు
వ్యాధియును మార్పుకొనినది ఈ చిహ్నముల మార్పుల సంభ
వము గావించు నాలు బాగా విశ్వాసము గలిగెను. 1921 నంద
కానాటు ప్రభువీ దేశమునకు వచ్చి సంస్కరణల కానసభను
తెలుపుచు "మరచిపాండు, తుమించుడు" అని గోరెను. నేను
తుమింపగలను. కాని మరచిపోవు నాసాధ్యము గాదు. మరచి
పోవుటయనగా, ఏర్పించుడి మేల్కొంటేమో తిరిగి అట్టివిధ నీ
పాండవలెని యున్నము గాంధీ మహాత్ముని కింకను విశ్వాసము
కునులేదు. తరువాత కొంతకాలమున కాలని మరలు మారెను.
అమృతసర కాంగ్రెసు తనవారల నాలు నెలలకల కాకిడింకను,
అంగ్ల దేశము పశ్చాత్తాపమునందు నని
యు, భిలా ఫతు స్వాతంత్ర్యమును తిరిగి
యొనగనయు, జజింటులో ఆరేవను జదలి చేయుననియు, పం
జాబు ఘోరముల క్షుభిహార మొనగు ననియు అత్యో
డనే యుండెను. అతినిది అత్యంతమే గాదు. అట్టి సంపూర్ణ
విశ్వాస మారినికి గలదు. తుదవారిని నావరించిన చీటులుగూడ
చిచ్చిపోయెను. అతడు మా యాదరికంతును ముందుకు వెళ్లుటకు
ప్రారంభించెను. భారతదేశము, భిలా ఫతు సంపూర్ణము చిటిప
ప్రభుత్వముతో మువిజేయుటకు అంగ్ల దేశమునకు జనవర్తన
రైటులకలయులు లాడుదుబాద్లి గారు అట్టిమనవులు నిర్వహించి
దెలిపెను. ఇంతలో పంజాబు ఘోరములు "విషయముల
గ్రహించుటలో పొంబాటు"గ పరిగణించబడెను. ఈ "పార
బాటు" నామోదించిన నిరసకారులకు భారతప్రభు నిష్కారు
ణ్యముగ వాత్యయొనర్చిన హంకరుకు - భారతదేశముయొక్క
దుర్భరదారిద్ర్యమునుండి వెన్నున నొసగి బహుశరీంపబడెను.
ఈతడు సాయధకారులకు భిలులచే రక్షింపబడుచు, ప్రభుత్వ
ధివమున నుండుటచే, జెనరలు డెయ్యరు సందర్శ
మున గలవాణా మైనను ఈతనిసందర్శమున లేను. అట్టిస్థితియందు
గాంధీమహాత్ముడు పాలకపాలితులమధ్య సహకారమునందు
విశ్వాసమును గోల్పోయెను.

అసహాయద్యము

అసహాయద్యమును గురించి ఇదివరకే చాల చెప్ప
బడెను. చాల గ్రంథములు వ్రాయబడెను. ఇంకను మన ప్రతి
వక్షణగాని, మనస్సే హితులలో కొందరు గాని దానభావము
వర్ధ మొనర్చకొనకాలనియెడలనే నీ యుపశాంతిమున వారికి
అసహాయద్యమభావమును బోధనలపగలని చలంపను. దౌర్జన్య
మును మునుగోధింపకాలనియెడల దానికి అసహాయ మొనర్చకుండు
వైన నుండవలయుననిమై వారకదెలుపవలెను. ఈ అసహాయో
ద్యమము విధించు త్యాగమును భిక్షకాతి మొనర్చు
గలిగిన భారతదేశీయ ప్రభుత్వము సంపూర్ణ
ముగ నిలచిపోవునని మనమునాకొను విషయము నజమే. అట్టి
ఫలితము గలిగినను, అది ఉపధితిమే గాని ప్రధానఫలిత ముడి
గాదు. యాత్యయముమొక్కి చేరువందు నిర్మాణమునాపమే
గానించుచున్నను, యాధార్థ్య ముడిగాదు. ఇతరులను స్తంభింప
జేయుటయే దానిప్రతిజ్ఞదృష్టము గాదు. మనముందు వ్యాధింప

దే నీదియమై ఇంకమానము జెప్పిరది ఏలయనగా, ఇంకాదుతో సమాకారవిధానమును మానుకొనవలసినదిగ గోరువారి ఇబురయును దెలియుటకే, భారత శ్రేష్ఠు ఇగ్నాసియోను గ్రామజన్మనందలి డొమినియనులతోను సమానభాగమును

గలిగియుండనంత కాలమును ఇండియా ప్రభుత్వము ఆరువేల మైళ్ళ దూరమునను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు శ్రీదికాభిగ్న నున్నంతవరకును ఈ ప్రభుత్వ మెంత యనుకూలముగనున్నను అందలి నద్భావము తృప్తిరయుగ నుండజాలదు. విదేశీ ప్రభుత్వమునెడ భక్తియే గాక ఇతరవిధములగు భక్తులుగూడ గలవు. భారతదేశములోని మహమ్మదీయులు దేవుడయెడలను నుతగురువుయెడలను భక్తిగలిగియుండి ప్రభుత్వమునందు భక్తిలేదని మమ్ములను కరాచీలో శిక్షించియు శిక్షించునంత కాలమున, చహుమదీయపరిభ్రామి మహమ్మదీయేతరుల అధికారము క్రింద నున్నంత కాలమున, భగవంతుని దూరయొసగిన దౌర్జన్యపీఠిక అసహాయోద్యమము దశ ప్రత్యామ్నాయము కేటావీ లేదు. ఒకేలే నున్నయెడల నది ఘోర యుద్ధమే! ప్రభుత్వమును భయము గలవారు మన విధానము మార్పు జేందవలెనని జెప్పయెదరు. మనము ఆ ఘోర ప్రత్యామ్నాయమునకు గడంగజాలము. గాన అట్టి విధానము నందలి మార్పును దలపెట్టనే జాలము.

మహమ్మదీయేతరులతో మహమ్మదీయుల

సహకారము

మనము నేడుబ్రిటిషుతో సహకారము జేయజాలమన్న మహమ్మదీయేతరులతో గూడ సహకారము నొనర్చుట మానుకొనవలెనా? ఇస్లాము ఉద్యమమును ప్రోత్సహించుటకు తోటిమతస్థులతో సహకారమును మానుకొనవలెననుటకు హిందువులు గాంధీవహత్యుడు జెయిలుకు వెళ్లిపెడమ నేమి జరిగెను. కేడు హిందూ మహమ్మదీయ సహభావులు రెండు వర్తనముల క్రింద నున్నట్లు లేదని నాకు తెలియను. ఇందులకొప్పు ఏదో ఒక జాతిదేశని భారతదేశభక్తుడైవలెననుగల! ఏద్రులార! నాకు రాజకీయ సహకారము లెందు నున్నవలెను. కేరీ కోజుడికిరెల్ల జెప్పించుట రెండు పక్షముల వాదమున సహకారముగానే యున్నదని జెప్పట నాకీష్టములేదు. మేలూరు మహానీపురుషులైన ఆ గాము న్నగు బోట్ల ఘోర విషయము జరిగెను. ఇతరులజాతుల యొక్క నేరములను నిర్ణయించుటకు జాతీయ పంచాయతీని స్థాపింపవలెనని బలపరుచుటకు నేను సిద్ధము గ నున్నాను. ఏదో ఒక జాతి మోదతత్వ నంతియు నేసి పూర్తి విచారణకడ రదిగేయవలయు మంచిదిగాదు. ఢిల్లీలోనే విచారణసంఘముండవలెనని నూచించుటకు నెనదీయకుంటిని ఏకాగ్రణము చేతనైన నేమి ఆకమిటి నియోజనముల ఫలితమేమియు నింతవరకు ఏర్పడలేదు. రెండు గంతులు మూత్రము గాన్పించుచున్నది. మనము ఈ రెండు జాతుల నేరములను నిర్ణయించుచుండి ప్రభుత్వముచే మాత్రము తనవని నాప జాలరు.

నాకులు ప్రభుత్వస్థాపనలలో ప్రమాణముజేసి నిజమో అబద్ధమో తమ సాక్ష్యము నొసంగినపుడు జాతీయ విచారణసంఘము వలన సత్యము దేలుటకష్టము. ఈ స్వాధీనస్థానముల నేరములని గమనించి శిక్షించినను సత్యనిర్ణయము కష్టమగును మేమియు నులభసాధ్యముగ నొసర్పి బడలేదు.

అమోఘమగు ముందు

అయితే జేయవలసినదేమి? ఒక కత్తుమువారు జెప్పవలె మూత్రమే నివలభ్యమే లేదని నేనిదాకే జెప్పితిని. నేను నెండు నెలలుగరింపవలసిందిగా నూచించు సాధనముకొట్టియే గలదు. అది ఈవిషయమై విచారించుటకు నిక మిగిలినదే కమిటీ చట్టలలో డిల్లీయందు వాదాపు అంగీకరింపబడిన. అల్లరులు జరిగిన బొట్టుకు వెళ్లి అతయు విచారింపని నేరంపలెనని కమిటీచట్టలను నిశ్చయించినవారితో గూడ ఇరుకత్తులు నానాకుల ఆభిప్రాయములను మారుచుచే? దానిని నిరర్థక జేయనిర్ధముగనుంటిమి, జరిగినదానిని జరుగనిచ్చి ఇతను స్వరాజ్య సంపాదనకై రెండు వర్తనములకు పూర్వములె సన్న్యస్య సహకారముతో జనిజేయవలెనని కోరిక గలిగింది. రెండుపక్షములలోని ప్రత్యేకలకును అనుసాత్తుడు బోధించిన ఇత్యయ కండ్లకు దలైన. పక్ష విజయములు సేవముని గాన్పించెను. కాని మరలస్వల్పవిషయము ప్రభేదములకు వచ్చెను. వారునేరెరి. మిత్రులార! మరల నామై కష్టక దృష్టిగోచరమై స్థిరపడుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

హిందూ మహమ్మదీయమైత్రీ చాల ముఖ్యవిషయమైనను, అమైత్రీకి భంగము గలిగించునది మాత్రము బహుశ్యయమై వది. వీరికి దోడు మర కేతువులు, మనము బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమునకు దగిన వారము గామని అల్లరి జేయించుదురు. మన దేశీయులే - నాతోడి కులగులుగూడ-మనము మనస్వతంత్ర్యమును బడయుటకు తృప్తిపాము గలగ జేయుట కాటంగము లొనర్చుచుండుట నాకు చాల కష్టముగనున్నది. మనకు యంత్రాయుక్త వివేకము లేకపోయినయెడల మనము చిత్రభుక్తితో నుండి స్వారం

త్రభావమునే వదిలి పెట్టుట యుక్తము - స్వరాజ్యము నేర నేదలపెట్టరాదు. బానిసలకును మనకు కేవలసహకారము? ఇస్లాము వదిలి భూము లెటుపోయిననేమి! స్వల్పవిషయములనే యెక్కువగా భావించునెడల కాంగ్రెసుభిలాషకు కమిటీలు వట్టి నిరర్థకములగును. అట్టి తిరుమనము ప్రాచ్యదేశీయులము స్వతంత్రపాలనకు తినివారమనియు, అసాధ్యార్థ్య శ్రేయములే తగినవారనియు నంగీకరించుదు. వారే భారత దేశమున కార్యతముగ వరిపాలించుటకు తగినవారని దలంపుడు. ఈవిధముగ నిట్టి దౌర్భాగ్యమును గలిగి మనతోపాటు, వరపురుషులకు మన పూర్వము గోతిని లాగుకుండ ఉన్న తాదర్శములను గాంచి జనసామాన్య మధుపతనము పొందకుండ జేయుదము గా!

జనసామాన్యమునందు ప్రభోధము చాల తక్కువ గలయున్నదని జెప్పియుంటిని. అందుచే దానినిగూర్చి కొంచె మిట్లు నుడివెదను. 1904లో నేను హిందూదేశ విశ్వవిద్యాలయములందు నేర్పు విద్యనగూర్చి ఆశ్చేషించితిని. కేటికిని అచే ఆశ్చేషణను నేను క్షౌర్యకరించెదను. అంగ్రజాను సాప్రదానములలో తగులగూని భావనాస్యము నకు తోనై ది తెలిసి తెలిసి విద్యాధిభులేగాని జనసామాన్యము గాదు. మన ను అస్యవర్తకులకు కలహము గలుగుటకు మన మరేము చేసెము ప్రేమించుటచేగాక మనప్రతిభ మనభావము తెలియవలెనను కోరికలు మనలకు బాధించుచు నిజమైన కారణము. 'మహాత్ముడు' రంగనాథ ప్రవేశించుటయుగా భిన్న జాతుల గజ్యము కనెను. విభజనములు అంగీచి అన్ని జాతులు ఒకజాతిగ నేర్పి ఒకేసామాన్యము స్థాపన మనిమించు కొనుచ్చుని. ఈ ఒక్కజాతికరణము తానే ముఖ్యనేతరుగ నుండవలెనను భువాళియును మహమ్మదు గల్గియున్నాడు. ఇదియే ఆమును కావలసిన ప్రతిష్ఠ, ఘోషయు. కాని ఈ 'విన్నరాజులంద'రును తమ 'సేవోపసములను' బిరుదులను కోల్పోయినను మహాత్ముని యజమాన్యమున జాతీయ సేవ నొనర్చుటకు ఇష్టపడుచున్నాడు. మరల తమ సేవోపసములు బిరుదులుగా వలెనని పురిపించుచున్నారు. మహాత్ముడును, ఆయన సహకారులను నేర్పి బ్రెకు పనిచేయునంత కాలము వీరందరును ఆ సతైతర్య భావోచ్చ సాహసించజాలకుండది. భారత రాజకీయ ప్రపంచమున వీరికి స్థానమేలేదు. కాని వీరిమాత్రము విదేశీయుల నాధిపత్యమున స్థానములేదు. జహాంగీరుగ వీర బానిసలవలె విదేశీయులచే ఏకగ్రంభముచున్నారు. జాతీయసంఘములో వీర అసంఖ్యులైవా గనిమిదుగ నుచున్నారు. అందుచేతనే రాధాభక్త్యులను ఎన్నుకొనిరి. మహాత్ముని ఎఱవాడ నెఱసాలయందు బంధించినవెంటనే మరల వీరందరును తమ స్వక్రృత్యమును స్థాపించుకొనిరి. మహాత్మునిసాహము నలంకరించుట వీరికెందు గాకుండుటచే తిదేవీక్షు అల్లాలకు జాతీయ సాంఘిక కట్టుబాటును చూపిచేసి మరల తమ స్వల్పవిజయాలను కనబరచుకొనకుట అసహజములనిన జాతీయ విద్యేనములకును గడంగి. మహాత్ముడు రాచకీయంగముల ప్రకటించుటకు ముందు అందరను తమతమ దారులను బోవుచుండిరి.

ఆయన ప్రవేశించునె అందరును ఏమై ఒక గజ్యస్థానమునకే జేరటకు ప్రయత్నించిరి. ఈ యుద్ధమునకు కంటికిను మహాత్ముడు అధ్యక్షమును బూని జాతీయపతాకమును విరాజిల్ల జేసిరి. మహాత్ముడు యెఱవాడ నెఱసాల కేగిపట్టించిరియను రిల అట్లులు తమ అకళములనే నెఱవేర్చుదలచిరి. కాని వీరు అసలగజ్యస్థానమున జేరుటకు అసమర్థులు. కందుచే ప్రత్యేకింపబడి పరిశీలనమున గోచరున్నారు. మహాత్ముడు తమతో జేరివలె ననుచున్నారు. ప్రకృతికి మనము కేరీభయగ పోజాలము. ఇది అసంభవమని పామరులకును ద తెలియును. దేశీయహాజనగణ ముఖములచే బారిజాతిజేయము నపేక్షించి దైవముఖము ఈ అల్పకాశములకు తమ యుద్దేయములందు విజయముగాంచిన జెప్పగలను. వీరికేవలను జూచి భారతీయులు ఊరకుండజాలరు.

సహనము-స్వార్థత్యాగము

మిత్రులారా, రాచకీయములందుగూడ ద్రోహులని దండించుటచే లాభములేవంద పోవుటలేదు. రాచకీయములందు భిన్నత్యమును భారత్రాలి వికమత్యము గలగ జేయుటకును మనము ఒరు లేరున్నను సహించి, మరచిపోవుటఅవలయు. ఇది యొక్కటియే గాదు. ఇదేవఱలో జరుగతగిన సంగతులు సంతృప్తించినందులకు విచారింతులచే ప్రయోజనము లేదు. అట్టి సంగతులు ఘటిల్లుటకు కారణముల నరసి వాటిని నివారించుటకు ప్రయత్నించవలెను. అన్ని సంగతులందును ఒక కట్టుబాటుకు తోనై యుండవలెనని అందరును కొరువారే. మరప్రచారకులు అన్ని మతములనుండి కొన్ని సిద్ధాంతములను నేరంపి అందరకును అంగీకారమగుటలు ఒకవిధానమును తయారుచేయుచున్నారు. వీరి వలన అందరును ఒకేవిధానమును కట్టుబాటును అవలంబింపవలయునని యభిప్రాయము. కాని ఇది సాధ్యముగాదని చరిత్ర తెలుపుచున్నది. వీరివలన మరల భిన్నత్య మేర్పడును. సదుద్దేశ్యములతో చేయబడు ఇట్టి ప్రయత్నములు విఫలమైనను ప్రణలు సహన

భావము వలంబించుటకు వీలగుచున్నది. సహనభావ మనకు బాగుటయుగా తనకు ఏమియుతోచక ఏదో పోసి యని ఊరకుండుటగాదు. మన యభిప్రాయముల మనకున్నను ఇతరులపట్ల మనము సహనభావమును జూపవలెను. తమ మతమును రక్షించు కొననిమిత్రము ముసల్మానులు కత్తికట్టి పోరకచ్చు నని జెప్పుకొరానుగూడ సహాభావమునే నేర్చుచున్నది. ఈ ప్రకారము కొరానులో ఉదహరించబడియున్నది:-

"నామతమునాది నీమతమునీది" ఈ సిద్ధాంతమును అంగీకరించితిమేని భిన్న మతములందు ఒకేవిధముగనున్న లక్షణములను వ్యక్తీకరించితిమేని అన్ని మతముల ఆధ్యాత్మిక భావమును కష్టపరచితిమేని ప్రపంచములో ఎవరును తిక్కముటయే యుండదు. పోరాటమునకు బదులు గాంతి, నెమ్మది క్రొత్తగనియించుచుండును "

ఈ సిద్ధాంతముల నాచరణలో నుంచుట

ఈ సిద్ధాంతమును ఇండియాలో కొన్ని తెగలవారియందున్న కొన్ని సంగతులకు అనువర్తింపజేసెదము గాక. అది యేమి? రాజమార్గములందు ఉత్సరము, ఊరేగింపులు జరిగినపుడు, అప్పుడు సంగీ-మును బడవించుటకు ఆశ్చేషించుటకును, హిందువులుగాని మరల యి-లూ నేరగులుగాని భజన సంగీతములతో ఊరేగింపులు యి-లూలు అత్తది శివు దైవస్మారకములకు అడ్డుగొనిగాని అధ్యులరెట్టెగాని విఫలమేల జెప్పగలను ఎరికిని ఆసాములే గూడ ఊరేగింపటకు వీలైనపుడు దానినే మేరతాళముతో గొంపోవుకదముల నులు గానివారెవరును వీరి వాశ్చేషించుటకు. బహుగంధులుగ ను చుట్టలను ప్రార్థన పిచ్చిగావుడు వీరిలో సార్వభౌమము గావాడు నిరల్పము - త్వి- అగ్నిహోతాడు "నను కులజేవకదా యని జెప్పి సార్వభౌమ అతని చుట్టలావడదని జెప్పగాను.

రంతునభ పుష్పగానున్న వో ఒక క్షి కోడిని, ఆవును, పందిని, చంపింపును ఏజా-పుష్పకా తన ఆహారమునిస్తయు గాని, ఇతరులకు గాని, యజ్ఞాలయత్రయగాని జంతువులకు బాధలేకుండ జ పింపును, ఎగుసూరునవారు తమకు నిండు జీరము దైవముననియు, గోవును మార్కటావళాగ జూచుకొందుననియు, తిరుటకు పండి అ వ్యాధి నుంచుననియు, అందుచే రధించ గాదు శివు పొ గులొ ప్రకారము గాక ఇంకొక మోస్తరుగ జ-పరలె నిగానియ-పొ గువారితో జెప్పగాను. ఈ సంగతు లన్నిటిలోను చ-పరుబంతుర చంపించువాడే. ఇతరులది గాదు. ఇరు సాత్తులొ ఆరికి పరిశు, నిశ్చయముగ మనలో సహాభావి మేర్పడలేదు. ఒరు తనహక్కును నిర్వహించుకొనునపుడు ఇతరుల కే-కోరముగానలెకే తెలియకున్నది. రిజము, మనలో కొందరు టవ హక్కులను కెలాయించుకొనునపుడు పొరుగువారికి బాధగించుచుండుటలు జేయుచున్నారు. జేయ ప్రయత్నించెద, ఎరి రెములకారము వారు ఒక ఊరేగి పు జ-పు పుడు వా-జూచి రిహాని-య-డుటయు దప్పులను వాయించుటయు సంగీతములై ఎవ మబ్బుచేయు పంట్లతో ఆడుకును, వాయించుటయు ప్రత్యేకముగ ఇతర తగకు జే దిగవారి గుడియందట జ-పుటయు, ముఖ్యముగ దైవ ప్రార్థన జరుగునపుడు జరిగించుటయు కొన్ని కడుక్తప్రకృములు జరుగునపుడు, వాటి సభ్యంకిరము జేయజాలు జేయుటయు, రహదారిలోనన్న హిందువులకు పనికిమై-కొమ్మలను అసంపరగ ఎ-గిటయలే: దాని గొప్పగ ఇరి ఘన గాగ్యము జేయుచుంటిమని తెలియుజాలు చేయుటయు, సార్వ, నిట్టల-మొ-ముమిద సిగరటును పొగతో దాపుటయు జయనుమతి గుల చుట్టుకొక్కలను, వారియెదుటను చాలించుటలను చంపవలెనని జంతులయు, హిందువులు కాపురముందు వీధులవెంట గోవులను పుష్పములతో నలంకరించి జంతులకు గొంపోవునయు, హిందువులు మాడలేనిసలములందు గోవులను జంతులయు మున్నగు సంగతులను వరి ఎల్లయో ఇట్టి ఇతర సంగతులను రెండు తెగలవారికి కట్టుడలు గల్గి. పుడు అనేకవర్గాయములు తయరుగ జరుగును. ఇట్టికార్యములు కొనమున కొంగ జేచును, మాటలకోపోయి కొట్టుకొనుటయు ప్రాణములు పోవుటయు ప్రాప్తిచును.

అట్టివిషయము లందు ఎట్లు వ్యవహరించవలెను జాతీయబడంబడికలను ఎన్ని తయారుచేసెదము నిన్ను యోజనము, దానిలన నలుగురు నవ్వుటదప్ప నేరులనులేదు. అన్నిటిని దివ్యావధము ఒక్కటి! ఏసంఘమువారు అసంఘము వారి నాడుగులను సరియయిన భావముతో, ఉద్దేశ్యముతో నిర్వహించుకొనునల జేయవలెను. దేశీయహాజనగణలో ఈతకపు లన్నిటికిని కారణముల నరసి రెండుసంఘముల నాయకులతో సంప్రదించి ఏర్పాటులచేసి ఈ కలకలలేవంద జేయవలెను. ప్రస్తుత పరిస్థితులందు ఈ సంఘమువారిని తమ శక్తికి మించిన త్యాగమునుజేయదని కొందరు, స్వరాజ్యము మన గజ్యస్థానమే, త్వరలోనే జేర నున్నారము, అయింపుటికిని దానిని సాధించవలసియున్నది. మనము ఎంతసేపటికి ఆదృష్టపా యముగ ప్రవర్తించి ఒరులమనసును అర్పించుజాలు జేయవలెను. నిరంతరము ప్రజలకు బోధజేయవలెను. మన ప్రభుత్వమే మనకు కచ్చినను చాలమందిని తమ నాడుగులను నిర్వహించుకొనకుండ వారి కింకొకమాగ్నమును జూపకుండజేయుట వీలవడదు.

గో వ థ

గోవధమునకు గల అర్చనాచారములు. హిందూ పోద్యములకు గోవు అన్ని ఎంత భక్తియో, ఎంత భక్తియో నాకు తెలియదు. దీనిని కానాచారములను నడిచుట మన మధ్యనే మహత్వము. శ్రీకృష్ణ ప్రభుత్వమునా సోదరులకుండు ఎరికిని స్వాధ్యాయముతో స్వలాభము నేపేక్షించుట కిలాభము ఉన్నదనియు నడుచును. ఆచార జాడార్యమున, ఒకటి మునున గోవువారియొద్ద చాటుట అదియే చాటును. మా ఉద్యమమునే ఒక గోవు భావించి దానిని సంతోషించుట గాంధీయజాత్యుడైన ప్రభుత్వమునకుండును. ఉపకారమునకు శ్రమించు ప్రభుత్వకారమునకు మేము విద్యార్థులముగ గ్రహించితిమి. అందుచే మేము తమ గోవును చంపుటమని సంతోషించెదమని గాంధీగారు అనుకొనిరి.

గోవుయందు ఆయనకు గల ప్రేమనుజూపుట ఇదియే మార్గము. ఆయన యభిప్రాయము. ఇంతయును చూడ ఆయన మా కిలాభము ఉద్యమమును గోవుని యిందః ప్రభుత్వము మా సోదరులను ఇద్దరమును గోవధ విధినిచేరదని నిశ్చయించుకొంటిమి. అట్లుంటే మా ఇంట్లో మా బంధువులు చూడ గోమాంసమును భక్షించుటలేదు. ఆచారము మానోద్యమములగుడ అటులనే జేయవలెనని అనుకుంటున్నామని అంటుంటున్నామి. మేమును గోవులను జంపి యెంచుచు. మేమును జంపించెడి వారము. అది అయినను మరేభక్తులను మిమ్మియు జేయవలెనని చెప్పెను. ఈ ప్రభుత్వ మెరియో చేయవచ్చును. స్వరాజ్యము రాక ప్రభుత్వము గూడ మనము గోవులను చాలవరకు తగ్గింపుటనే తగ్గించుటను నిలపని ఈ మా దృష్టి. దీనిని సోదరులతో కలిసి మైత్ర్యము తీసుకొంటే గ్రహించితిమి. హిందూ సోదరులను, మహమ్మదీయులను, క్రైస్తవులను, బౌద్ధులను గోవధము తగ్గించుటను నిలపని తోచుచున్నది.

నేను ప్రతిదినము మనమధ్యభక్తికి గూడ ప్రార్థన గోమాంసమును ఆపు జేయవలెనని గోరుచున్నాను. మాంసాహార నిమిత్తము గోవులను జంప గాదనె నా కోరిక. ఆధునము ఆతిథింప మొనసిన దురుగులు జేయవలెనని నా కోరిక. ఇంకీ ఘోరముగ జరుగదని నాకు తెలుసును. ఇది మాకు చాలవరకు మాంసమును కొను మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు ఎప్పుడో గోమాంసమును భక్షించెదరు ముగ్ధులములలో వీరు జేయవలెను. అదే ప్రాణమునకు జాభ్యంతరము. ప్రభుత్వ పరిస్థితులలో వారు ఈ మాంస భక్షణమును త్యజించు మొదటి మార్గముగా రావలెనుండినవచ్చిన నాకు తెలియదు.

రా. పూరు పురపాలక సంఘమువారు చేసినటులు గానకులను మానీవేసి వాటిని ఒకే విధముగా గణమున స్థాపించిరి. అప్పుడు గోమాంసమును సప్తముచేయటము వీరికి వీలులేకపోయెను. ఈ విధముగా ముగ్ధులములకు గోమాంసము ఆరి కావశ్యకత. అది లేనివో గడవదు. ఇప్పుడు యెందుచే దీనినే కొనెదరు.

ఈ విషయములో గోవధము మాన్పకలెక్క. ప్రభుత్వము ఘోషించిరి కొనుటను వీలలేదని విశ్వయించుచున్నామేక మాంసమును మాంసము భక్షను తగ్గించి వీరు కొనుటకు వీలునుటయు గోమాంసపుధికంపై తట్టకచేయవలెను. ఇదియే సరియైన మార్గము. చాలవరకు హిందువులే గోవులను పెంచు వారు. వారికి గోవులు అవు. వీరు ఆవులు పోయి ఇచ్చుటమనిన కిదవ వాటిని విశ్వయించుట వో కటికంటే చాలవరకు గోవధ తగ్గిపోవు. ఇప్పుడు గోవులను జంపకుండ జేయవలె మనము గొట్టెలను మేలను పెంచవచ్చును. కాని మనము స్వరాజ్య సభ్యులమునకు ఆధునమును తయారుచేయునపుడు సైనిక ద్యుమమును చాలవరకు తగ్గించి ఆ మొత్తమును ఇందులకు వేయవలెను. ఆవును చాలవరకు ముందును. అయిప్పటికిని స్వరాజ్యమును గల ఆక ఇచ్చింటిందే నాతోడిమికి నుట గోమాంసమును భక్షించుట మానెదని గోరుచున్నామి. స్వరాజ్యమునా సేవకు మారుమనిన అది గొప్ప యానియైనది. భారతదేశములో వివిధ తెగలవారికి సమిష్టి నియమములు నడువలెను. పోటీ పరికరము. ఒకే సమిష్టియములను జేయవలెను. తెగలవారిని పోటీతో పరిజేసినను సమానులతోడను, స్వార్థత్యాగముతోను జేయవలెను. ఏ సమిష్టియే తోడి సోదరుల సంఘములకు త్యాగముతో కొన్ని పాటలను నడుపుననో ఆ సంఘమే మేము ఆధునమై ఆజేయవలె యుండును.

పరచాలనము-ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

ఒక తెగ వారు ఇంకొక తెగవారితో పోరాడుటకు గల మార్గములను ఇదివరకే తెలియజేసినాడను. విద్యాధియు ఒక సామాన్యమును సరియైన మార్గమున నడచక తమకు క్రితములను సోపేక్షమునకు ఉపయోగించుచున్నారనియు తెలియజేసిరాదను. కాని గోవధము, వాద్యములతో జేయవలెను మాత్రమే హిందువుల ముగ్ధులముల ఆవులకు కారణము గావు. ఇదియంగాక స్థానిక రాష్ట్రము, అభిభావన పాలక సంఘములందును పరిపాలనమునందును నియమించుటగూడ ఉభయాలకును, ఆ మాత్రమున పోరాడుటకు కారణ మగుచున్నది. దీనికి జనసామాన్యమును మారుటకు వీలులేదు. తమ

తెగనిమిత్రము పాటుపడుచున్నారని తెలియజేయు స్వీయ భావములకు పాటుపడుట గూడ తగవులకు కారణ మగుచున్నది. తాము చేసిన అన్యాయమును, జేయవలె అన్యాయమును గట్టిపెట్టుటకు ఈ ఉద్యోగమును ఎత్తువనామధ్యము గలవారును, ఎత్తువ విద్యాధిభక్తి గలవారు కావలెనని చెప్పిరి. చిత్తవృత్తి ఉద్యోగపు పాటుల చేయుటగూడ ఒక తెగవారు ఇంకొక తెగవారితో తగవులాడుటకు కారణ మగుచున్నది. ఇందలివిశ్రమము, ఇదే సామన, విదేశభక్తియు వారన్నవో, మైత్ర్యులను ఘనములతో కలుపుట ప్రభుత్వమువారిని తీరముగ ఆజేయించుట ముందగునీదను. నిర్దాక్షిణ్యముగ భంజించెదరు. ఎత్తువనామధ్యము గలవారు కొలదిచూచి యున్నవో, ఈ ధీమతుల స్వల్ప సంఖ్య కిక్కిన తట్టన సామర్థ్యము గల చాలవరకు లాభములను గానాడుటకు వీలులేదని నేను జెప్పవలెను. ప్రజలు ఉదార భావముననున్నవారు జేతభక్తితో ప్రవర్తించినవో అన్యాయ అపాయక ము ఇది తెగవారను కొనెదరు. ఒకే వేళ తలంపులు పరిమితమైనవే అయినను వాటిని అసమానింపక మానరు. స్నేహితులారా, ఇదయి మనకర్మము. మన నెనుకటి సంతతివారు చేసిన అన్యాయభక్తి మన మును అవధింపక కిక్కిన. తేజస్విని పోషించు వహించుకొనక దీనినెను భంజించెను. క్షణముగ ముఖం పుట్టి ఎట్లు అసమానము రాజకీయములగుడ మొదట అరసము. స్వల్ప సంఖ్యలము, తమతో జేయవలెనని గోరుచున్నవారో తెలిసికొన్నవో ఇంకను వీరు కాలములోనే స్వా

ఆంధ్రభీష్ములు న్యావతి సుబ్బారావుపంతులుగారు (అఖిలభారత గ్రంథాలయ ప్రదర్శనాధ్యక్షులు)

తి ద్రివిధములగా విభజించునని సమాపించి యుండెదవారము. ఇప్పుడు మనందరము మన ఉద్దేశ్యములయొక్క పరిమిత భావమును, నిర్మల భావమును తెలియజేయుటకు అందరము ఈ దేశము మహాజనసభాపేక్ష కల్పించినది. మనకు పరపతి గలుగుటకు ఎంత ఆలస్యమైనను సరే, తగ్గి గలుగుకపోయిన ప్రయోజనము లేదు. పరపతి యుండెదరలయును. ఊరక అననకమగట్టియు అసమంజస మగు అనుమానములను తెచ్చుకొని కొనగించుటకున జరకు లాభ మెద్దియు లేదు. మనము కొనగించినంతమాత్రాన ప్రయోజనము లేదు.

లక్ష్మీ ఒకటి దిక్కులకు ప్రభుత్వమువారు గూడ లొంగి తగ్గునై స్వల్ప సంఖ్యలములను గోవులను బట్టింపెను. కాననసభ లకు పోయి పరిజేసెదమని వారికి చాలవరకు ఇది. పరిపాలనము, ఒకే సరిపాటును, మనము మరల తీసుకుగ ముందంజ జేయుటకు తోడ్పడవలెను. మనము మరల ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును సమిష్టియములకు మన స్వరాజ్యమునా సామాన్యములకు మన ఇంకంటే తగ్గింపు జేయవలెను. కొన్నాళ్ల వరకు ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలను జేయవలెను, వీరులేదని స్పష్టముగ, స్నేహితులారా! నేను జెప్పవలెను. మాకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము సంతోషము అక్కంటేదని స్వల్ప సంఖ్యలముల విశ్రాంత జెప్పుట గలుగునో నాడు నాకంటే మారు ఎత్తువన సంశంస లేదు. అర్హియాలలో స్వల్ప సంఖ్యలకుల సరికర జాగ్రత్త. నేను భారతదేశ విధానమును అలవడింపవలె నంటిని చెప్పివో మీ రందరము నామంచి జుభిపాతమును కనుగొనగలరు.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును తీసివేయుటకు ముందు చెందు పనులను జేయవలెనని యున్నది. మొదటిది: స్వల్ప సంఖ్యలములకు తమ ఇష్టమునచ్చిన ఏ భారతీయులయొద్ద ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలను అధికారము స్వల్ప సంఖ్యలములకు. భాటిక సభలలో మహమ్మదీయులకు స్వల్ప సంఖ్యలములకు తమ తెగవారివలె సన్న ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలను ఎంతయు నాకు గోవులమని ఎంచెదరు. కిలాభుకు ఉద్యమమునకు ప్రాప్తి, పట్టు, మృత్యు ఆ గాంధీయజాత్యునికే నేను నా ఓటుచ్చెదను. ఇంకొక ముగ్ధము కీయన. చెందవలెను: ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలను సైనికములకు ముందు క్రమము మనము మిశ్రమనియోజక వర్గాలను చేయవలెను. మింటో-మార్లే సంస్కరణములను ఇచ్చింపునపుడు మిశ్రమనియోజక వర్గాల మున్ను తమ స్థానముల పోవునని తెలుపవలెను సజ్జను అమీరాలి గారు మా కదరిరి. కాని నేను వారిని ఎరుగొంటిని. ఈ సంగతి మిశ్రమందరమును తెలిసినదియేమే. అన్ని తెగలవారు కలిసి అన్యాయమును నువో మిశ్రమనియోజక వర్గాలలో భాటి చేయవలెను ఎత్తువనామధ్యము లీరుటకును, ప్రత్యేక నియోజక వర్గాల స్థానముల తగ్గుట. తుదకు అన్ని తెగలవారును మిశ్రమవర్గాలములకే ప్రవర్తించెదరు ఇదే విధానమును ఉద్యోగములందు గూడ ప్రవేశపెట్టవలెను. ఏదో ఒక తెగ వారికి నియమింపక అందరము పోటీ జేయుటయు చేయవలెను. స్థానిక సంఘముల నేర్పాటుచేయుటలో ఈ సంగతి ఎన్నిటి గుర్తింపవలెను. ఇది యొక గొప్ప విషయము గావున్నను ఇంకొక ప్రజలు ఆవేశపరులగుటకు ఎత్తువన యరకాము గలదు. దీనికి దృష్టాంతము పంజాబు పురపాలక సంఘములో స్థానములను పంచుకొంటుంటున్న గల్లిన భిక్షాభిప్రాయములు, కలత లే. ఆరాప్తి పరిస్థితులు ఒక పుడు నిజముగ జరియక వాలానాకు, పొట్టమీద ప్రాకిన సందు (కాలిగులేక) పంజాబులోని నెముగ నున్న వాయని ఆశ్చర్యపడుటయు చేయవలెను.

బుద్ధిమోంద్యము

మన మందరము కలిసి ప్రభుత్వముకట్ట నిరోధము జూపుచున్నారని మనము మొన్న మోసపోవడని మోచుచుంటున్నామని మనము మందరము సుఖముతో నుండలార మని నమ్ముచాలను. స్వరాజ్యమును జయించుటతో తృప్తి జేయక దానిని నిలబెట్టుకొన గోరితిమేని మనమందరము కలిసి పనిచేయుటకు అందరము పడిన పాటలు చాలవు. ఇంతకంటే కాళ్ళెముకు విధానము నేర్చుచుకొని సంఘీభావముతో పనిచేయవలెను. నేను హిందూ మహమ్మదీయులు ఒకరినై ఒకరు నేరముల నాకోపించి అన్యాయము జేయుచున్నారని వీరును, వీరు చేయుచున్నారని వారను జెప్పుట జూచుచున్నారము. అట్టి వారికి దేశభక్తుల నేనాని రాక్షసభక్తులమును, జరియక వాలానాకు మార్గముల పొట్టమీద సందులము (ప్రాకించిన సంగతిని జ్ఞాపకము జేయుచున్నాడను. కొంచెము ముందుకు బోవునకి మనము వెనకటి బాధలను మరచిపోయెదము ఉత్తర హిందుస్థానముల మగు వన కీమద్ధిమోంద్యముగలదు. తుదకు ప్రార్థన మరచిపోయెదము. మనకు పరిభవము జరిగి కొద్ది కాలమే అయినను ప్రస్తుత ముందు గల్లిన చిట్కల చే ఇదివరలో బాధలను సమర్థించినదంతయు విషయము జ్ఞాపకముండదు. ఇంతకంటే పాడునంగతి ఏమన్న, ప్రతి తెగవారును తమ కష్టములనే జ్ఞాపకముచుకొనెదరు గాని తాము ఇతరులకు అంగ జేసిన కష్టములను గూర్చి కొంచెమైనను జ్ఞాపకముచుకొనరు.

బద్ధామలు-తుచ్చులు

బద్ధామలు: మారు ప్రత్యేకము ఒక తెగవారు కారు వారి తెగవారి. ఒక సంఘమును ఇంకొక సంఘము కష్టమును తెచ్చి పెట్టరు. భారతీయులలో కొందరు దుండగిడు భారతీని పోషుజేసెదరు. లాలా లజపతి రాయగారు అమెికాలో అరణ్యవాస మొనర్చునపుడు, ఇందరూరు రాకుండ జేయబడి ఆమెికాలో నున్నపుడు, పంజాబులో కొన్ని జిల్లాలందు ముగ్ధులకు బద్ధామలు భవిష్యలగు హిందువులను ఎటులు బాధ పెట్టెనది పూర్వ గుచ్చినటులు (వానినవ్యాసమును చదివితోడ) నాకును కరిగినది. ఒక తెగవారు ఇంకొక తెగవారితో కొట్టి కొను ఆపాయము గల్గెను. కాని ముగ్ధులములు, బద్ధామలు, భవిష్యలగు హిందువులను హిందువులగా దా యని బాధంపలేదనియు వారు శ్రీమంతు లగుటచేతను మాత్రమే డబ్బు కావడం అటుల చేసినది సప్తి ప్రమాదము రాకుండ తొలగించిరి. అదంతయు వార మహమ్మదీయులు, వీరు హిందువులని వచ్చి కలవాములు గావు. ఒకరికి భవముండుటయు, మరొకరికి లేకపోవుటయు గారణము గాని వేరొందు గారు. మన మందరము తిట్టుకొని కొట్టుకొను ముంద

ఉద్ధయమర్థములు తెనుగుమతసిద్ధాంతములను స్వచ్ఛ
బోధించుటకు అర్హములైనను, స్వయము మతప్రచార
లోజలంతరించినది నాయగ్నిపాయము. మహాభిపాయముతో
ఏకీకరించువారి? నాశము జేయు రోములు బోయినది. ఈ
కారణము ప్రజలను నాశమొందితమనుకములను న్యాయప్రజేను
వాదజేరినమృతము. ఇప్పుడు ఎరికిరి నాథలేకుండ ప్రత్యేక
మగ ఇతరులను మనమతిములో గలుపుకొ
ంటును ఎన్నికల అభిమానములు గలవు
మానకాలము ముఖములో బలాత్కారముగ హిందూమతవిస్తా
ములను బాటును నాయకులు తీసివేయుచున్న జేసి మహమ్మదీయ
మతములో కలుపుకొన్నవో నిజమైన ముగల్గాను తెనుగు
అంగీకరింపకు. బలాత్కారముగ జేసినకార్యములు భగవంతుడు
హర్షించును, ఆప్రాంతములందున్న జమీందారులు, సామంతు
లును మరియుతలులెందరో బలాత్కారముజేయవారమును గూర్చి
ప్రకటించిరి. అది సత్యముగాదని మరలెరులు తెలియజేసిరి. ము
గల్గులను ప్రతినిధులను మోసిరి. దీనివలన జాత్యైక్యత తెలిపి
మానదు, శుద్ధి, శ్రతిశుద్ధియాద్యవిషయాలనలన బయలుదేరు అ
రులనుగూర్చి విచారించుటయను, బలాత్కారముగ మతస్వీ
రము. జరిగిన ప్రజేతమును, ప్రూరవిధముల
తమమతిములో కలపుకొన్నవోట్లకే

విచారించి ఇతనిని అట్టి పద్ధతులను గూడ దని చెప్పటం కొకసంఘము నేర్పాటుచేయుట నని డిల్లీ కాలనెగెనులో హిందూమతాన్ని ను వికాసమునకు పాటుకొని సంఘమువారు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టి అంగీకరింపబడెను. పాశ్చాత్యులగుడ రాజకీయములందు అక్రమము, లంచగొండినము గూడదని, కాసనములు, దానిని లేకుండ చేయుటకు, ప్రవేశపెట్టెదమనమన ఎక్కువ ఆధ్యాత్మికచింతగలవార మని గర్వపడుచున్నారము. అందుచే మన ప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలెను. అట్టి పనిని నిర్వహించుటకు కాలనెగెన్ ఒక్కటే గలదు. అన్ని తెగల వారిని ఈవిషయమై హెచ్చరింపవలెను.

మనలో చెప్పుకొనుటూ, మతములో కలుపుకొనుటూ ఉద్దేశములను నూతనపులును రావిచెట్లనుగూర్చి తగవులాడుకొనుట ఉత్తర అవివేచము.

హిందూ సంఘమువారు నిన్నుజాతులను తమలో చేర్చుకొని తమవారలనే చూడకున్న అల్లరులు బయలుదేరుటకు ఆపరాజులు గలుగును. ఇదివరకే క్రైస్తవుల తీవ్రనిరసన నిమగ్నమైయున్నారు. వారిని అణిపించువారు లేరు. ముస్లిం మత ప్రచారకులును బహుశా దేవతలను హిందూవారి కలయికను హిందువు లందరూ ధర్మమైత్రులు. నాయకులు హిందూవులతో ఏర్పాటు చేసికొని హిందూమతాన్ని విస్తరించుట ఆయా ప్రాంతములలో ఎవరి మట్టుకు వారు ప్రచారము సలుపుటకు ఏర్పాటు చేసికొని ఉద్దేశములను తగవులాడవలసి గొప్పపనులుగలది గల ధర్మము నాకు జెప్పెను. అయిన గొప్ప మతప్రచారకసంఘము నేర్పరచెను.

ఇటు దేశమున కొంతభాగము హిందూ ప్రచారమునకును, కొంతభాగము ముసల్మానుల ప్రచారమునకు విభజించి, ఎవరికి వారు ప్రత్యేకముగ తమవద్దలలో పనిచేసికొన్న ప్రతిసంఘమువారను నిన్నుజాతులను తమలో చేర్చుకొనుటయో, మతములో కలయిపుకొనుటయో జరిగి కలయికలు లేకుండుటకు ఆవకాశం కల్పించెను. హిందూసాధనమును, మహమ్మదీయులను ప్రతిపాటు ఎంతయందీ తమలో చేర్చుకొనునది, ఎంతకాలములో చేరునది పరిస్థితులన్నిటిని జూచుకొని అందఱావేయవలెను. ఈ సందర్భ హిందూసాధనము లెన్నభావించెదకో తెలియదు. తాత్కాలికముగా ఈ ఏర్పాటునుగూర్చి ఏమి చేయుదురని వారిని నేను చాపరికము లేకుండ అడుగుచున్నాడను.

ఇక రాజ్యమున కితిప్రజాగతిని, మధ్యరాష్ట్రములో గాంధీజీనిర్దేశించిన మార్గములను మనస్థిరముగా ననుసరించుట హిందూమతానికి తమలో చేర్చుకొనలేని అన్యమతములు చేర్చుకొనవలసివచ్చును, చేర్చుకొనలేదు. అప్పుడు పూర్వాచారకరాజులులేని హిందువులు గూడ వీరిని అంటరాని వారిగా జూచుట మనదేదు. అన్యమతస్థిరకారముచే పేరు పచ్చిరులగుచున్నార. కాని దీనినల ఎంత వచ్చునో తెలియునా?

కత్తికాధర్మము

పత్రికలు పాక్షికభావముతో పనిచేసిన మనకార్యము సిద్ధిచదు, భారతదేశకత్తికాస్వాతంత్ర్యమునకు నే నెంతయో భావపడినవాడను. కంజాబులో దేశభావనాపత్రికలు ఈ విషయమై విచ్చలవిడిగా పాక్షికభావముతో వ్రాయుచున్నవి. ఆ వాతలను జూచిన మన మందరము కాలనెగెనువాడుకుల మందరము కలసి తత్వమును అభివేషక తగ్గుచు లోచును. అట్లు చేయునో నిరంతరప్రభుత్వకాసనములను మరల కలగజేసివార మగుదుము. అప్పుడు విచారించవలసి వచ్చును. పత్రికా కాసనము ద్వయము అధికారులు ప్రభుత్వకార్యములలో మానప్రపది పెప్పి పత్రికలపై చాడినవలె నీదిలు, వీలు కొడుకొంద పనిని సాగించుచునే యున్నార. ప్రభుత్వమువారి పనికి అడ్డురాలేదు, కాని మనకు మాత్రము దిక్కులేకున్నది. దీనిని తొలగించుట మనాధి. భారతదేశములో హిందువులకు, ముసల్మానులకుగాని జరిగిర తెలవ వాటిగాని తగవులు వచ్చుచున్నవిగాని, వానినిగూర్చి ప్రజలందు నపుడు గాని వ్యాఖ్యానము చేయునపుడు గాని ఆతిగాత్రతని గ్రహణముతో ద్వేషపూరితముగా క హిందూదేశ పత్రికా సంపాదకులు నిర్వహించవలెనని కాలనెగెన్ కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు ప్రకటించవలెనని గత నెవ్రెబరులో గోయించెడిది. భారతదేశాభ్యుదయమునకు దిక్కులేనిది విధి తెగలవారు విశాఖములో ప్రవర్తించుటకు విజయవంత ప్రచారము చేయవలెనని గోయిచున్నాడను. కొన్ని రాష్ట్రములలో ఆయా తెగలవారికి ద్వేషమును గలుగజేయునట్లు వార్తాపత్రికలు వ్రాసినచో అట్లు చేయరాదని హిందూసగుటకు కొన్ని చిన్నసంఘములు నేర్పరచవలె నంటిని. వారు

హిందూసగున మనకున్న ఆపత్రికలను బహిరంగముగ తెలియజేయవలెనంటిని. ఈ ప్రకారము చేసిన వార్తాపత్రికలు తమస్వభావమును మార్చునవే తుదకు విధి లేనపుడు ఆపత్రికలను కాలనెగెన్ వారు బహిష్కరింపవలెను. దిద్దిచ్చి కార్యకర్తలుగ నిర్వహించి ఏర్పరచక పోవుటచే గౌరవమునకై కార్యనిర్వహణమునకు బూనుకొన్న వారు కాలనెగెనులో చేయబడిన తీర్మానములను అమలులోపెట్టలేకున్నారు. అట్టియెడల తీర్మానములు జేయబడినంతమాత్రాన ప్రయోజనములేదు. మనము కాలనెగెనువారికిని, స్థానికరాష్ట్రీయసంఘములవారికిని పరిజయటకు భావముగ కొంతనిచ్చింది నీచులెను. ఉత్తరహిందూసగులను వికాసకార్యమునకై ప్రయత్నించుటచే ప్రయోజనములేదు.

డిల్లీ కాలనెగెనులో ప్రస్తుతపరిస్థితులు మనకు తృప్తికరముగ లేవనియు మనమందరము మనమనోధము లీజేయించు సంఘీభావముతో పనిచేసెదమని నారము. మనలోపలకులకు తగిన చికిత్సల నేర్పరచి నారము. మీరందరము కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి నిండు మనముతో చేయుత విషయాలని ఎట్టికార్యమున జేయలేనివారగుదురు. కానమీయులైవులను నేను సాధించుటకు మీరందరము తోడ్పడవలెను.

కాన హిందూ సాధన కత్తికాపరచుటలు నా హితము నాదరించి నన్ను మన్నించి నేజేప్పించు ఉద్దేశపూరితముగా వ్రాయుకుందరని నమ్మెదను, గోరెదను. అసత్యమును బాంధోని నత్యంతపాదార్థమే హిందూసాధనము తమపత్రికలను నడిపించవలెను.

స్వరాజ్యము-విదేశీయుల వ్యగ్రభావము

భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము వచ్చిన ముసల్మానుల ఆశయము లన్నియు ఈదేరును. స్వరాజ్యముగా స్వస్వము. ప్రాచ్యదేశములో అటులనే అర్థముజేయవలెను. అందుచే డిల్లీ సీమాసము మీద ముసల్మానులే మార్పాడి పాలించనక్కరలేదు.

తుర్కీ ఎటులు రిపబ్లిక్ మారనో మనకే తెలియును. నాగరకప్రపంచములో ఇస్లాము చాలవరకు వ్యాపించింది. ఇస్లాము సామాన్యముగూడ అందాంతరములందు స్థాపితమైంది.

రాజ్యమును ఎవరు పాలించెను, ఒక్కభగవంతుడే పాలకుడు. అయిన అధికారమునే నమ్మినంతకాలము ముసల్మానుల మత ఆశయములు నెరవేరుట కర్తవ్యములేదు. వారు తృప్తిపరముగ నెరవేర్చుకొనెను. ఇస్లాము మతములోగూడ ముసల్మానులు చేసే గూడరినను, నిర్వహించవలసిన ధర్మములు గూడ గలవు. ఇస్లాము రాజకీయాధికారము పూర్తిగ నుండికాలము, కలిఫాస్వాధీనులలో నుండికాలము ముసల్మానులు ముసల్మానుల పాలనముగల దని నన్ను ముసల్మానీయుల పాలనములో నున్నను ఒకటే.

అట్టివ్యత్యాసమెద్దియునుండదు. ముసల్మానులకు గావలసినది ఎంతనపు తన మతధర్మములను నేర్పరచి నిర్వహించుకొనుటకు సమర్థస్వాతంత్ర్యముండవలెను. అదియే వారికి గావలసినది. కలిఫాగూడ దైవముగట్ల అవిభేదముగ ప్రవర్తించుచున్న వానిని సమజేయరాదు. కలిఫానుగూడ అప్పుడు మన్నింపనక్కరలేదు. అందుచే ముసల్మానులు స్వరాజ్యమే గావలయును, స్వధర్మ పాలనకు గావలసిన కట్టుబట్టి నక్కరలేదు.

అధిపతికాని హిందూదేశమున హిందూదేశపు ముసల్మానుల సహాయముతో దండెత్తు నుట పనికివచ్చును చెప్పుకొనవలసిందే. మనము దైవ్యముతో విశ్వాసముతో నుంటిమే ఈ భయమే ఉండదు. స్వరాజ్యమును మనము సంపాదించునందు. ఎవరు వచ్చెదరో ఆవజూచెదమని నాన్నే సీతుడు జరహరలాలుగారు చెప్పివుడు నే నెంతయు సంకలించితిని. హిందూదేశమునై ముసల్మానులుగాని మరెవరుగాని దండెత్తిరని వారిని తునుమాడుటకు నేను ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగ నున్నాడను.

ఆహ్వానిస్తాను

1921 సంవత్సరములో మద్రాసుకును నే నొసంగినయువశ్యాసము రాజధానికరమని అధికారులు అనుకొనరి. వేతములెలాసాలనుండి మేము రాజ్యపరిధికి తెలియజేసిన సంకతులనే అప్పుడు గూడ తెలియజేసితిమి. క్రొత్తసంగతులు తెలియజేయలేదు. ఆహ్వానిస్తానో గూడ నాయకశ్యాసము అనుబంధభావముతో జూడబడుట లేదు. అప్పుక అమిత తన రాజ్యమును చక్కబెట్టుకొనుటకే తీరికలేదు. అయిన రాజ్యములోనే చేయవలసిన దెంతయో ఆయనకు గలదు.

ఇండియాసంగతిని తలపెట్టుటకే వారికి తీరిక లేదు. ఏదో సలహాగతి జరుగునని తలంచి అప్పుడు మనమేమి చేయవలయునో

చెప్పించితే అప్పుడును కొవమునచ్చును. అపరిశీతు లన్నిటిని తెలియజేయుటలసినపుడు నాకెంతభాగము నుండునో? నేను మును ల్పానుడనైను భారతీయుడనే. భారతీయుడను కావాలను. ఎంతబలహీనముగ నున్నను విభారతీయుడనైను తనతోడదేశీయులు తన దేశము, తన దేశీయులదేశము విదేశీయులకు బలియగునని తలంచుట భారతీయునకు అగమానకరము. దైవ్యము నవలంబించినగాని మనవి కోమటికధగ పరిణమించును.

దైవ్యము, విశ్వాస మవసరము

మిత్రరాజములారా, నేడు రాజకీయరంగమున నడవగల నాకుడు, ధీమాత్తును, కథలోయాపిన కిటికీజుడుగాగ గాంధీమహాత్ముడై యున్నాడు. అందుచే ఇప్పుడే ఆవరాజకభయమును గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము నే పోగొట్టుకొనవలెను. ఇటీవల ఇండియాకు వచ్చిన ఆయు రాజువారులు ముందు ఇండియాపై దండెత్తుటకే రానున్న వైశ్యముగ్ధుల దూత లని డిల్లీ ప్రతిపల్లలో ఒకపత్రిక వ్రాసెను వీని మనీషును బాగు జేసికొనుటకు డబ్బు సహాయమునై వచ్చరి. అట్టి భయములు, అనుమానములతో స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలయు. ఇట్టి భయ మన్నవిో ఇవివంతుల వైశ్యమును స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టుకొనుట ఏర్పడును.

తుర్కీదేశీయుల సంక్షేమము

ఈటి ముసల్మానీయుల ధర్మము దైవ్యధర్మమే. వారు భారతీయులే యాజుటచే తమమను, తమ సంతతివారిని స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటలసియున్నారు. భారతదేశము హిందువులదే గాక మహమ్మదీయులది గూడ. స్వాతంత్ర్యసమరమునకు తలసిన త్యాగమును చేయుటకు హిందువులు వెనుకదీయకు, వారెట్లు వెనుకదీరని నా నిశ్చయము. ఇటీవల తమకు సహాయము చేయకన్నను, మహమ్మదీయులు స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు కృషి సలుపువలెను. మహమ్మదీయులగుడ, వారు తమ దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటలసియున్నారు. నేను స్వాధీనునందు, స్వీకృతుడనందు, కోమునగరమునందు. తుర్కీవాసులను కలసికొంటిని. తమకు ప్రతిపాటుముగ పోరాడుటకు బంపించెనేలలో మహమ్మదీయులను ఎక్కిర మందియుండ, అట్టి నేనును బంపించేదేను, తుర్కీ అసజ్జాయా సంకలము తుర్కీకై ప్రవృత్తికరముగ మరతులు దండెత్తునోరుటకు ప్రతినిధులను బంపును తమకు ఆకర్షణకరముగను దెనివారు. తెలిపిరి. తుర్కీ ఆయుధమునకుగాని జ్యులల తుపాకిగాని భయపడవలెయు, ఆయుధకందకములందు మఃబరంగములందు మానుములకొని ఉండుటలు సహింపకలినట్టియు మహమ్మదీయులొండుటలు భారతదేశమున పోలీసువాని లాటిలమును, పోలీసువాని నిర్బంధమునకును, చెబునాలగడుకును. తాళజూతుండిన నేనువాకి ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. అట్లయినచో, వారి (తుర్కీ) బాసకర్మమును (ప్రభు) బ్రతుకొండకు మారుగ స్వదేశమునకు (భారతదేశము)కు వెదలి నా దేశీయుల బంధములను వెడలగొట్ట ప్రయత్నించుటకే తిరిగి వెటనీ సేమరకు ముగి వారు నన్ను బంధించిరి. చూడును తుర్కీ దేశీయులు నాతో కని ఎప్పికో "తుర్కీదేశ ప్రాంతము నను, జలసంధుల ప్రాంతములందు మేము ఇంగ్లీషువారిని ఓడించితిమి. కాని పాలనను, మెహబీమీయులందు మాకొత్తిక గలిగించి మి భారత పటాలమును తుదకరకు ఓడింపవలయుంటిమి. ఒకమారు మీకు స్వాతంత్ర్యములభించి, కలిఫాపటాలములతో పోరాడునీతి భారత మహమ్మదీయులకు గలగదన్ను, తుర్కీ దేశమును, మహమ్మదీయమతమును తేమమగనుడును. మీరు మొట్టమొదట మీ దేశమునందే స్వాతంత్ర్యమును పొందెను, మీ మీలే గాక, మాకును సహాయము చేసెనవారగుదురు. అయితే, మీ హిందూ, సిక్కు దేశీయులు తమదేశము సంకలయే చూచుకొనన చాలుననియు, మాయెడ సహకారముకల్పలేదనియు తలంపరాదు. వారిని బాసకర్మమున నుంచుటకే బ్రతును మున్నెటి కన్నుగడలను పన్నెదను."

ప్రాచ్యదేశ సమాఖ్య

నా హిందూ మిత్రుల నేను ఇతర ప్రాచ్యదేశ సంఘములతో సంబంధమును కల్పించుట కాలోచించుచున్నందులకు నేను సంతసించుచున్నాను. వారి రాజకీయాభిప్రాయములు హిందూయవర్గముల నెక్కి చుట్టును ఆవరించియుండెడి సమాధముల దాటివని. ఆసియా దేశములోని ప్రతిజాతిస్వాతంత్ర్యముకు గలిగియుండుటయు తమ స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకే లాభించుననియు తలచి వారు ప్రాచ్యదేశముల సభ్యులగు అపేక్షించుచున్నారు. అందులకు పునాది గాంధీమహాత్ముడే గావించినాడు. అత్యుత్తరమునందు (కాలనెగెను) ఆయా కిలాఫతు ఉద్యమముతో చేతుల గలిపినాడు. ఇట్లు హిందువులే ప్రాచ్యదేశసమాఖ్యకే కృషి సలుపుచుండ మహారాష్ట్రములో మహమ్మదీయుల కష్టములను ఏ కృతికానితేఖకుడైనను స్పృహలోని దురంగిముతో సరిపోల్చినంతమాత్రమున భారత మహమ్మదీ

మనరలనే వాగిని భ్రాంతి సంపూర్ణముగ తొలగినపుడు “వారె తనరని సహాయము చేయును”నను బ్రశ్నితు సమాధాన ముప్పటికిని రాక నేయుండును. గాంధీ శత్రువును అసంతరము త్యాగము గాంధీశత్రువును పూర్వముకంటె అధికముగ నుండిను. అధిశంఖ్యాకవర్గము కొలదిపాటి త్యాగము చేయునలెనియే ఆసహాయాద్యము ప్రారంభమునండియు కొనమండెను. కాని స్వీకృత్యగుత్యాగముతోటి స్వాతంత్ర్యము నెప్పటికాని సంపాదించబడదు. దాక్షుడు సుప్రకాశుడు శక్తికొలది వాడిందియే యుండకయ్యును తరువార జరుగున కేమి? తీర్మానములు, వెటింగులు, ఆసమ్మతి, అన్నియు కావన్న, ఒకటినికీయాలిన వారతాళముతోనే ముగియును. జరుగునది ఇంతియేయగుచో, మనము రాజకీయములందీ విసోదయి, శత్రువును విడవొడవచ్చును, మన మింకను ప్రభుత్వమునకములనే పొందలేదు. పాశ్చాత్యులలె మనము రాజకీయములను విసిరేయుగ చూచుటతగ్గదు. మన మింత కాలమును పీల్చోద్దును బట్టి రాజకీయముల నాటించిచుంటిమిని ఇప్పుడు మనము సు స్కరణములందు చాల యభివృద్ధి

దెలిసిమని కలంచుచున్నాము. చరిత్రను బట్టి రాజకీయముల నాలా చింపకలేనను విషయమునే మనము మఱచితిమి. మిలివాదుల తుపాకి పెద్దయే యని యంగీకరించుటనేను సంధియుగ నున్నాను. తుపాకి పెద్దయైనను అదలి కాళము చిన్నది. ముఖ్యముగ నుండవలసింది నాళముగాని తుపాకిగాదు. లేనచేతమునకు స్వార్థకృత్యమును సంపాదించుటకు ఏదేలేత్తు మిగాని జేశభక్తి నిర్దిష్టమైందికాదని మిలివాదులను బంధువుగ గ్రహించలేదు అట్లు వారు గ్రహించినను, అంతయు జేయకలేదు. ఆభ్యాసమునకు అతడు నివాసముగ నవచ్చినను, ఎవరికిగాని బాంధవ్యము లేదుమే యనిచి స్థాపించు. స్వరాజ్యపక్షపు నాయకులు ఎంత తాత్కాలికము గానియైనను సుస్థిరమైన నేను కనుగొనవలయునని, వారిని కాంగ్రెసునందు పెడవలయుటకునే నంగీకరింపలేదు.

బర్మోలి, స్వరాజ్యపక్షము

స్వరాజ్యవాదులు అనేకులు (స్వరాజ్యపక్షమువారు) తాము కనుపడిన పాదించుకొనినపాత్యాత్మీయవాదముల నికను గలిగి కాగ్రెసును, రియతు చొప్పునయును గర్వపడుచున్నారనట నిజము. ఆత్మసంరక్షణమునకు గూడ కరుణలను పనికిరాదని మనఃపూర్వముగ కలంచినవారుగూడ మాటల యారాధనమున బర్మోలివన ఆణిముత్యము వారాధనమును మరలించరు సందడిగలుగజేయు నుకట్టుకలెత్తుచున్నారు. భారతదేశమునే ఆత్మస్వతంత్రముగ ముక్కును ఆర్కికావ్యమును తొలగించెడి రాజులుయొక్క మహాపరాధములను మహాత్మ్యమును అనేకమింకను కంపూర్ణముగ గ్రహించలేదు. మిగిలినట్టి దేశమును గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యవాదముగూడలేని తేల్చి కటాక్షము సాధించిన కాంగ్రెస్ భువనము ప్రవేశము పనికిరాదనియు, కార్యకర్తలముద్రలను చిహ్నించుచు, దేశములయు అవధించిన నిస్సభ్యతకు స్వరాజ్యపక్షము చిహ్నమును వనన నానాయకుని భావములెలియనివారికి అయిన యొకటియై "లొంగిపోవుట" గ కన్పించియుండవచ్చును. వారి కరాష్ట్రీ కాగ్రెసునుండి బీజపూర్వముగా మార్గమును కన్పించినపుడు నేను మహాత్మునితో చెప్పి యింటింటుల, ఆహార్య ఆహారములను నూచించునగాని ఎన్నోదార్పణమును గూడ, అయిన ఇంతల మరలించి కాలుపండినను, దేశస్థితికంతరమును పూర్వముగా మార్చుచుండును. బర్మోలి కంపమునకునిరతామనము చెందిన ప్రజలు మేల నిజస్థితికి వచ్చుటకు పూర్వమే అయిన నిర్బంధములేనవి. అక్షులకొలది మంది దేశమును అయినను ప్రేమించినవారు ఆయనభావనను వదిలి, ఒక్కరై నను బర్మోలి కార్యక్రమమునందు నూతనోత్సాహమును కల్పించినవారు రాని, ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముని ఒకడువలె చూచియు చూచి గర్వభరితమునకు నవల. విచిత్రము దానిని సరిగా నెవరొకరు నుద్దమించినవారు గాని లేనట్టిది.

చారిత్రాచారాదురంతములపట్టుక, దౌర్జన్యము లేక కాంగ్రెస్ లంఘనము నా, దని మహాత్ముడు నిర్దేశించినవారముగ సలహా నొసగినవారి మాటలను మహాత్ముడు వినియుండుట ఉచితము కాదా యని తెలుపుటకు నాకెట్టి ఆధారమును లేదు. కాని గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధించిన నెలకనే కాంగ్రెస్ లంఘనమును ప్రారంభించిన అట్టి అపాయముండదని నేను కలంచుచున్నాను. ఏమైనను సరే నేను నానేనానాయకుని ఉత్తరపు నల్లఁబొంది ప్రభుత్వమువారు కలంబించిన విధానమునకు నేను తగిన సమాధాన మొసంగియుండును. నా సోదరుడు జెప్పఁజూల యేదై దిద్దు గాని తన బుద్ధులు తానే బోధమును నిర్ణయించుకొన గూడదు. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధించినవిమ్మట కాంగ్రెస్ భువనము గూర్చి ఆయన ఉత్తరపు తెలుసున్నను ఆయన నిర్దేశించిన ఆహ్వానము మాత్రము గమనించి మనము కాంగ్రెస్ లంఘనమును ప్రవేశపెట్టియుండవలసింది. అంధముగనే బరియింపిన యెడల స్వరాజ్యపక్షము రూపమే దాల్చియుండదు.

కాంగ్రెసు-స్వరాజ్యపక్షము

స్వరాజ్యపక్షము రూపమెత్తినపుడు దానిని గూర్చి మన మేదియును భిక్షపాదపడియున్నను ప్రస్తుత మాపక్షమును నిర్మియుముగ, మాడ కాలము. అదియందు పక్షమునకు ఒకము కొద్దిగనే యుండినను, కాని కాంగ్రెస్ లంఘనవిచారణ సుఖములను వనలా ఉత్సాహములకు కొందర దృష్టిమంతయు కాంగ్రెసుగలై పు తిగెను. నిర్మాణకార్యక్రమము చురుకుగ సాగి మనము యవసరము తీరినపని యెయ్యండిని తీరితలెట్లుండ నో మనమిచ్చుకు కల్పించుకొనుట అవసరము. అంతియగాక ఢిల్లీ గావించిన రాజీ తీర్మానమునే గయయుండ గావించి యుండినయెడల యెన్నికలయందు విభజనము యెంత ఆద్యముగ నుండినో యని నాస్వరాజ్యపక్షముకొందరు చెలిచెడి భావముల గూర్చియు కల్పించుకొనుట అవసరము. నే నింతిక్కును మరియొక విషయమును నామిత్రుల నడుచుచున్నాను. ఏదే అది కొంచెము అసాంధానపూరిత మైనది, గయ యందు నేనుండి సంకేతమునమైన వారి మార్గమును అవలంబించుట తగినది నేను నిర్దేశించినవచ్చియుండిన స్వరాజ్యపక్షము ఏ తీరున నుండెడి? ఏదే యదంతయు కర్మచాదము. స్వరాజ్యపక్షము ఆకారము దాల్చియున్నది. అందుకొందరు అసర్దు అందెచ్చును. సంఖ్యలో ఎక్కువమంది యున్నారు. నా

యకుల సమర్థతయే దెప్పవలసి లోకము లంగీకరించలేదు. ఏదయియున్నా ఢిల్లీయందు కాంగ్రెసు వారి స్వంతభావ్యతయొన్నికలందు పాల్గొనుట కనష్ట నొసగెను. ప్రతిహత పరిస్థితి లెన్నియో యుండినను కర్మచాదము కొందరిపాటియేయుండినను అట్లు పునర్భూత నిబంధనలలో నున్న దానికంటె యెక్కువమానములు చెరకాలకిత బొందినవారై యుండినను కొంతమంది గొప్పదను మే గాంచినదయే చెప్పవచ్చును. మూడు సంవత్సరములక్రింద నియోజకవర్గములను మిలివాదులకప్పు మరెవరును లక్ష్యపెట్టిన వారుగారు. ఈమధ్య కుట్రను స్వరాజ్యపక్షమున ఆభ్యర్థనలుగ నందె నిశ్చయించిన వారు తప్ప మరెవరును చూడలేదు. వివను ఓటమిచ్చినవారు చాలుండు కాంగ్రెసును దృష్టిచూచుచుండునని యే అట్లు జేరిగిగాని వ్యక్తుల ననుసరించి గాదు. గాంధీమహాత్ముని పేరుక ఎన్నికలందు దురుయోగించుట అపచారమునకు పూర్వముగ కలంచి విచారించువారు నామిత్రులు కొందరు లు. నాకు వారెందె సాహభౌతికలరు. అంతియగాక అట్టి రాజకీయ సాధనములనెన్నికలందు దలంబించియుండుట నేనంగీకరింతునని చెప్పకాను. వితే మనముజ్ఞాపక ముండుకొనవలసి దొకటిగలదు. ఎన్నికలందు ఓటమిచ్చినవారు కాంగ్రెసునైననే దృష్టి నుంచినవారు మహాత్ముని యాద్యములు నెడల సాహచర్యముం దినవారికే యిచ్చిగిగాని వైరభ వమున నుండినవారికే నులేదు. అభ్యర్థనలలో గొందరు మహాత్ముడు పనిచేయుటను రాజమునందు గొప్పనిర్వాహముచించుటకు అయినను ప్రశంసానభవనీ లేదని పోలేననేరి, ఈనాటికే దినములలో త్రిలింగుగూడ నిరాశ్రిత చిని రాజును అయిన యేల అట్లు స్తుతించలే ననియు వారు పోలేననేరి. న ప్రసిద్ధుడైనట్టియు, అనుభవశాలి యైనట్టియు పురుషుడు రాజ్యవర్తిని పదవియందు ఉ అట్టివానితో మహాత్ముడు పోడు యెట్లుకొనుట అనిచేకమనియు కలంచిరి. వారి ఎన్నికల అనుభవము వలన మహాత్మునిపే రి కను జేరియులు పూర్వ భావన సృష్టించుచున్నారని నుగనియుండును. మహాత్ముని ప్రేమించి నాయకునిగ భావించుటలు వారే తమకు సహాయము జేసిన గాని కాననభలముందు తాము గెలుచుట దుర్లభమనియు ఈపాటికి కనుగొనియుండురు, ఎన్నికలవలన వీరి గ్రహింతునభవనను ఓర్పును కొంతమంది కాంగ్రెసుకు లాభకరముగ నుండును. వారికి తమ కార్యక్రమమునందు విశ్వాసము మనకు లేదనట వాస్తవము. నిర్మాణకార్యక్రమమునకు గాక కాననభల లద్వారా లభించినవి ప్రజలకు ఒకచేత అభిప్రాయమున్న ఆభిప్రాయమును తొలగించుచు స్వరాజ్యపక్షమువారిజోలికి మనము పోక మనము ఆత్మీయవాదులను వారి కొనసంధునము. కాననభల బహిష్కారప్రచారము సాగించెడి ఆధికారమును మాత్రము ఆవుదలలో నుంచెతిమి. కాని మనము అదృశ్యములను మాత్రము లొంగలేదు. ఇట్టిటికిని లొంగము. కాననభలందు స్వరాజ్యవాదులు అవలంబించవలసిన సాధనలగూర్చి మనము చర్చించు మేని అదర్శములందు లొంగినవారుమే యగుదుము. అట్లు మనము జ్యోతియు పున్నకొనరాదు. కాననభల మనము లేని మనబోంట్లకు నిర్మాణకార్యక్రమము సాగించుటకు ఉండునంత వ్యవధి స్వరాజ్యపక్షముకు లేకపోవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమునకులు క్రికొడి మనకు కాననభలముందుగాని వెంటపలగాని సహాయము చేయుచుండుమని నన్ను సంకల్పింపరది. కాననభల యుండిరి వారి కృషివలన స్వరాజ్యము లభించుచో దాని కంగీకరించుటకు నేనుమాత్రము నిరాశ్రితమును, కాంగ్రెసు కీర్తిని నెలపుటకు విమర్శించు, అన్వేషణసహాయము, ఢిల్లీయందు అనంతమైయుండిన యెడల ఆ కీర్తిని యింకను ఇనుమడించుట కను, నిర్మాణకార్యక్రమము నిర్వహించుటకును అయ్యని నెట్టిని అవసరము.

నిర్మాణకార్యక్రమము

మహాత్ముని ఒకడుల జేయగోరుదు మేని స్వయంకృషి వల్లనే సాధ్యముగను. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధాంతరము దేశమునం జేసెడిన నిస్సభ్యతకు కను మొదట గురింపలేదు. కాని గుజరాతు రాష్ట్రమున, కల్లభభాయి పట్టణ గాదును మహాత్ముని అనుచరవర్తనను తమకీర్తిగొందిన మహాత్ముడు ప్రారంభించిన కార్యమును నిర్వహించుచున్నారు. దేశమునం లేప్రాంతముగాని కాంగ్రెస్ లంఘనమునకు తగియుండ లేదని కొందరును కొనుచుండురు. అట్టివారికి నేను గుజరాతు గావించెడి ప్రయత్నములు ఆత్మీయము గలిగింపకమానవు. బోధించుట నుభవముగాని ఆవరణయందు పెట్టుట వైదుమ. అందువల్లనే మనలో తని జేయువారికొన్ని సమస్యలు కలెత్తుచుండుచున్నాను. కార్యనిర్వహణములలో భారతదేశమునకు పునర్జన్మ గలుగును. ప్రతిభియందును యేనోకొన్ని కష్టములుగలవని కలంచి మనము దానిని విడనాడుచుండిన తుదకు యేమియు చేయజాలము. గాంధీమహాత్ముడు మనకు నూచించిన మార్గములు మిక్కిలి సులభసాధ్యములైనవి.

ఖద్దరు, త్రిలి

ఖద్దరుగూడ ధరింపలేదనినాని, నూర్పు మనము విశేషించి గమనింప నక్కరలేదు. అతనికిని దేశభక్తి యుండవచ్చును. కేరలము సార్థకముగా పోవచ్చును. కాని అతనికి సోపరితము, మాంధ్యముమాత్ర ముండును. అతనిని ఆహంద్యమునండి ఆసామానమునందును నడ్దించుటకు భారత త్రిలి తగియుం

దును. మన నేనానాయకుడు మనయెదుటనుంచిన అదృశ్యములను ఎవరైనను గమనింపకపోవచ్చును. కాని భారత త్రిలి మాత్రము మహాత్ముని ఆజ్ఞను అనుష్ఠించుచు దేశము నెడిను తమయెడలను భక్తియును నిర్వహించుచున్నారు. నేట్లో జమ్మలూలు బజాజి, మంగలాలు భాయి, చాన్లాలు భాయి గాంధీనంటి అనుభవజ్ఞుల సలహాతో మనసోదరీ బంబు (ప్రతిరాష్ట్ర)యందును జిల్లాయందును ఇద్దరు ప్రచారమందును తామే స్వయముగ నిర్వహింపవచ్చును. పురుషులు కాగ్రెసువాదులకు పోయినను అందుండి వచ్చినను, వారిస్థితి యెట్లుండినను, భారత త్రిలి యే ధీయును మన ఖద్దరు కాఖను నిర్వహించుచునే యుండవలెను.

ఇతర కాఖలనుగూడ దృఢముగ స్థాపించవలెను. ఖద్దరు తరవాతి నాటియదిద్య ముఖ్యమైనది. జెనాబాయందు 1921 వ సం॥ మన నేను యీ అంకితును గూర్చి పట్టుదలతో ఉపపాదించవలయుట చింతించుచున్నాను. ప్రస్తుతము మనచాలికాఖలకుల విద్యను అభివృద్ధి చెందియుట దేశమున కంతకు నొక కేంద్రసంఘమును రాష్ట్రీయసంఘములను స్థాపించవలయును. బర్మోలి కార్యక్రమమునం దేయంతములగాని మనము లృటీకరింపజాలము. 1921 వ సం॥ము నందువలె కొంతకొంత గడువు నిర్ణయించుకొని ఆయా కాలములందు కొన్ని ప్రత్యేక కంక్షలును నై లక్ష్యముంచి మనము పనిజేయవలెను.

ద్రవ్యసహాయము

ధనము లేనిదే యేమి మాట్లాడియు ఉపయోగ ముండదు. ధనార్జనమునందు సులభము నందలి 12 మాసములను గడుపవలయును. మహాత్ముని కార్యక్రమము నిర్వహించుట వల్లనే ఎవవాడ కాగ్రెసువాద్యమును తెరువగలవనియు ఆకాగ్రె నిర్వహణము ద్రవ్యము లేనిదే సాగదనియు, ప్రజలు గుర్తించు నటుల మనము చేసితిమేని వారు మనకు సహాయము జేయక మానరు. శ్రీమంతులను అప్పటికప్పుడు విరాళములకై సమీపించుటకన్న జనసామాన్యము క్రికొలది జాతీయసాగారమునకు సహాయము జేయునటుల మనము ప్రయత్నింపవలయును. వారికి కనతిగనుండెడి సాధనమును మనమన్నేషింపవలెను. అంతియగాక ప్రస్తుతము ఎంతమంది నొంద్రులలో కనీస మంత ము దియెను కాంగ్రెసుసభ్యులుగ నుండవలెను. మనము దృఢ సంకల్పముతో కృషి నర్పితిమేని ఒకకోటిమంది సభ్యులు చేరుదురు.

కాగ్రెసులయములు

మహాత్ముని కార్యనిర్వహణముకు ద్రవ్యమును సంపాదించుట యెట్లుమని మో అంపాదనమునకును సంఘనిర్మాణము ముఖ్యము. ఉచితముగ పనిజేయువారు ఈ కాగ్రెసులయమును నడుపజాలదురు. మనప్రచారకులకు ప్రస్తుతస్థితిలలో కేవలము జీవకాధారమునకు పనికింత సామ్యము యాయవచ్చును. కాని ఆసామ్యము గూడ దేశనేకై యెట్లుగ సాగ్రభత్యము జేసిన మహాత్ములకే యుండువలెను. దేశభక్తులగుడ వారు జీవించు నంత కాలము ఆవరము కన్త్రమును అవసరము. ఏ దేశము లనేమిలిదవకే యాదేశమునందెక్కువ ధనము సంపాదించుచు ఇతర దేశమునకు ఎక్కువ కొరుచున్నారు. కాని అట్టివారే యీ దేశమును అనుచితమైన ఆభ్యాసములు గలవారని ఆక్షేపించుచుండును. ప్రచారకులకు కేవలము కొద్దిపాటి సామ్యమువచ్చుట కాంగ్రెసు అంకికరించినదని యిట్టి విచిత్రయాధికారులకు తెలియగానే వారును, వారి మిత్రులును, ఇట్టిదేశభక్తులను పోలేనముజేయ బూనుకొందురు. కాని యింతరయు మాయముగ జరుగునదే. దీనిని మనము పోటింపరాదు.

కాంగ్రెసు పనిని సంవత్సరకాలమును నిర్వహించుట కొక ప్రత్యేక కాగ్రెసులయ మనసరము. ఢిల్లీకంటె మధ్యప్రదేశమునం దెచటలైన ఒక ప్రధానకాగ్రెసులయమును, రాష్ట్రములందును జిల్లాలందును సహాయ కాగ్రెసులయములను ఏర్పాచి అన్నిటికిని తగిన సంబంధమును గల్పింపవలెను. కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులుగూడ దేశావసరములనుబట్టి యెన్నిమారులు ఏస్థలమునందు సభలను జరుపుటకు నిర్ణయించినను వానికి హాజరునట్టి వారుగనుండవలెను. అప్పటికప్పుడు మనము లెక్కలనుజూచుచు జనుమించిన ఖర్చులేకడ జూడవలయును. సరకులునైస్యములంబాండునుండి ప్రచారకుల బంపునపుడు ఒక్కవారమునకు కాలసిన ఖర్చులను మాత్రము అద్యాత్మ్యగ నిర్వహి నేను నింటిని, ఆవారములో వారు తాము పుచ్చుకొనిన సామ్యులకు తక్కువలేకుండ ప్రతిఫలము జూపవలసియుండును. కాలము జరుగుకొలదియు వారు తాముపోయ సామ్యులకన్నను ఎక్కువగానే ప్రధానకాగ్రెసులయమునకు పంపవలసి యుండును. మనమును కాంగ్రెసు సభ్యులను జేయుటకు వినియోగించెడి ప్రచారకుల వివ

యమై యిట్టియే పుట్టుల నేమిస ఆలోచించవలసి యుండును. ఇట్టిపాదముల వేర్వేరున ఆలోచించిన 1921 కంటే మనము ప్రతిభావంతులమై యున్నాము. ఆ పుట్టికిని యిట్టికిని యెంతో భేదములు. అప్పుడు మహాత్ముడు అన్ని భయాలను ఓర్చుకొని పడుచుండెను. నేడు అతని మహిమ గూడ లేనట్లును ఆ బిడ్డలారము చేతనే మన మింకను ఎక్కువవలె తేజవంతుల పాద్యులమై గలము.

ఏనుగ్రీవు పాదాలలేవు తైత్రి ప్రవలతమును, కిన్నెల దుగంతములు లేవు మహమ్మదీయ మతమును శిక్షిస్తే దివ్యముండేదా? మితులారా, మనము మనయెదుట లేట్టి మనశాంతిని నిజము ప్రేమితుమే దేశమును మనప్రేమకుమర్చి తేజమును స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి మహాత్ముల పరివేళలించిమిది ఆశుకేమ్యులను కారాగృహముల నుండి విడిపించెదముగాక!

సిక్కిలు-నాభా

మనసిక్కి సోదరుల ధైర్యమును సహనమును వారి అహింసాపాదనమును నాకు అచ్చుకవులై యుచున్నది. నాభా మహారాజును పదమూడునెలల కేసి సంపాదముండి అతని కలిమి కని విజేత ప్రభుత్వమును మహారాష్ట్రమును దెల్పుచుండెను. మహారాజును అతనిలోపనులకు గాక అతని నుగులు ములక రాజ్యమునుండి తడవగొట్టిరి. నేను ఒక స్వదేశీ సంస్థానాధీశుని రాజ్యమునకు సంబంధించినవాడను. అనేక స్వదేశీ సంస్థానాల గూర్చి నాకు అనుభవము లున్నవి. ఈ సంస్థానములను రాజకీయ సంస్కరణములను, ప్రవేశ పెట్టలేనని యవలెనని నాతో నూచించిన యెడల సంస్థానాధీశులు మనవారేమినియు నేడు గావన్న లేవనెను నారే అన్ని యేర్పాట్లను గావించి దరనియు నేను మదలించుచుండెదవాడను. ఆ నానతోటి మతములు విజేతములు ప్రభుత్వమునుండి తప్పించుకొన గావించిన ప్రయత్నములందును పనికిరాని గురుద్వారములను సంస్కరించలేననెడల యుద్ధమునందును నాభా మహారాజు సామర్థ్యాతి జూపినందువలన యిట్టి కష్టములకు తాను గావనీ పన్నిన. నిరంకుశాధికారమును కీలకావ్యతాధి కారమును క్రిందనుండి వలెనని తలంచెడి అధిపత్యములకు విరుద్ధముగ సిక్కిలు భారత సంస్థానాధీశుని వాదనలను బూసించుకొననే సిక్కిలు నేను ప్రయత్నించుచున్నాను. గురుద్వార ప్రబంధక సంబంధమును అకాలీవాదులు, అక్రమసంఘము లని ప్రకటించుట ఒక్క సిక్కిలు సుభుమును ధిక్కరించుచున్నాడు. అది దేశము కంఠమును అన్వయించును. ఇట్టి తిరుమయిక సంఘమునకును పట్టవచ్చును. ముందెవరికన్నో యెవరు చెప్పుగలరు!

కానీనోల్లంఘనము

మనము మాటలతో న సామర్థ్యాతి మాపుచుంటిమని నేరము లేకుండునట్లు మనసిక్కి సోదరులకు సహాయము చేయవలెనని యిదివరకే మనము నిశ్చయించుకొంటిమి. గాంధీమహాత్ముని అనుకరణ ఒక రాష్ట్రమును కంఠమును అన్వయించెడి కానీనోల్లంఘనవిధానము ప్రవేశపెట్టుటకు ఇట్టి అనకాళము మనకు అభించియుండలేదు. మనము కానీనోల్లంఘనమును ప్రవేశపెట్టుటకు లభ్య కార్యముగాదు. ఎన్ని కష్టములను భరించుటకు మనకు సామర్థ్యముగలదని మనలో మనకే నమ్మక ముండవలెను. 1921వ సం॥ జనవరి జరిగిన యేర్పాట్లను యీ సంవత్సరమునందు జరుగనందున దేశమునకు యొకమటు సంసిద్ధత గలదా దేశములు యొకవరకును కష్టములను ఓర్పుతో సహించగల్గుదురో తెలుపుటకు ఆధారము లేమియును లేవు. మనమే నిర్మాణకార్యక్రమమును యిట్టికైనను ద్వితీయోత్సాహముతో నిర్వహించిమేని కానీనోల్లంఘనము నుసాధ్యమగుటయే గాక ధీర్యమును నియోజితమైన కానీనోల్లంఘన సంఘమును యెక్కువ ఫలప్రదములను చేయుటకు విలువైనది. స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు కానీనోల్లంఘనమును ప్రవేశపెట్టి తీవ్రతలనని మనము జైత్రియందుకొనవలయును. ఈ విషయమై యెవరును పోరబడకుండుగాక కే కష్టముల ననుభవించునీ పద్ధత్యము భయపడి ననుకబడిరాదు. దేశముకొంత ధైర్యముగ నుండుచో యిదివరకే కారాగృహాధీశుల ననుభవించిన నా మిత్రులకు ఈ విషయము ప్రత్యేకముగా నూచించుచున్నాను. రెండవవారు కారాగృహములకు వెళ్లలేక వెనుకొనుటయు వారికి స్పృహించి వారిని సందేహించుచు గావించుటో అట్టివాడు మనకు తగిన పేరు నిచ్చు కేముగ లేకపోయెను. అట్టివాడు ఇవరలో జైలు లును వెళ్లి యుండుచున్నాడు. అట్టివాడు నాటియోద్ధములను చూడలే ప్రవేశించుకొనరాదు. ప్రవేశించినను కేమిబాధ గానే విడిచియింపుట పూర్వమును తుమాత్రము నన్నియగోరుము. కేమిని పొంది

ననుభవించి పిమ్మట విచారములు అభిబంధుని మన చెప్పవలయును.

స్వాతంత్ర్యమార్గము

మిత్రులారా! నేను మీరొక పెద్ద కార్యక్రమమును నిశ్చయించి యుంటిని అది కొంచెము మీకు అరుచిగ నుండునా! స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు ములభమైన మార్గమెవ్వరును ఉండదు స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకు ఒక మార్గము గలదు. ప్రాణత్యాగము నొనర్చుటకు సంసిద్ధతయే అవసరము. తామందమును ప్రాణములను విస్మించుటకు సంసిద్ధముగ నుండవలెనని కార్యనిర్వాహక సంఘము యెప్పుడైనను తలపెట్టి, ఆ తీర్మానము నుమమించి తీర్మానుకూలంగా దృఢపరుచుకొనినా దీనియే యొక మనకు స్వరాజ్యము ఒక సంవత్సరము కాలములో లభించి తీరున నేను కలహించున్నాను. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారే అట్టి తీర్మానమును తమయెడల గావించుకొని యుండునెడల స్వరాజ్యము ఒకమాసములోపల లభించును. మిత్రులారా, స్వరాజ్యసంపాదనము ముక్తమార్గము లుండలేదు. దేశసేవకొంత మంది మనమును మనప్రాణములను విస్మించుటకు కష్టముగ నుండవలెనని నిశ్చయించుకొంటిమే స్వరాజ్యమును కేడే సంపాదించుటయు. అట్లుగాక ముమ్మిదులకు సంసిద్ధత కూడ, బద్ధాశి కార్యక్రమము నిర్వహించుకొని గొలుసుకుంటిమేని కాంగ్రెసు అవర్గమును మార్చవలెనని కోరుట నిష్ప్రయోజనము. మనము పనిచేయుటకును అవలయున్న మనకే స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు కొరకు ప్రాణములను విస్మించుటకును నిశ్చయించుకొందము. మనము ఒక సంవత్సరము కాలము కష్టతో మనకేసి పిమ్మట గూడ ప్రభుత్వమువారు మృదుకృపార్యముల తమకార్యములకు సంపాదించుచుండ అసంతోషమును చూచుటకును, మన భావిస్వరాజ్యకర్తలు నందుకొనుటకును, మనసమ్మోఖముననే మననా యెదుట పిలిపించుకొందము. మేము నే భారత ప్రజాస్వామ్య పతాకము, భారత స్వాతంత్ర్యపతాకమును ప్రతిష్ఠింతుము గాక? బ్రిటిషులతోటి సంబంధమును వదలుకొనుటకు యత్నములేదని కొందరు తలచునట్లుగాక అప్పుడు మియభ్యుత్తుకు (మహమ్మదాలీ) బ్రిటిషులతోటి అసంబంధమును చేపొందుటకు అయిష్టముగ నుండెను. 1921 వ సం॥ మన మన మనకు ప్రభుత్వమువారిని గడుపు ఒక సంవత్సరము కష్టమొంటిమి. కాని కాంగ్రెసులోని మనవాళ్ళకు తూర్తిగానందు మనము స్వరాజ్యమును కొరకాలమొంటిమి. మనము నాక ప్రయత్నమును మరలదము. భగవంతుని యందు విశ్వాసముంచి మనకు ధైర్యమును ఓర్పును పట్టుదలను గమ్యకైన ప్రసాదించుచు ప్రార్థించుచు మున్నై మననాయకుడు కదిలి వెట్టియుంచిన కార్యములను మరల ప్రార్థించుకొను. మనము అతనిను అపర్వలమగు శిష్యులను గావించిమేని మనకేము ఇదివరలో కొల్పోయిన స్వాతంత్ర్యమును మరల సంపాదించి తీరుదుము. అప్పుడు మనము ప్రార్థనలను విజయమునకై సజ్జ పవనముండెను. విజయమే పొందియుంటిమిగాన మనపాత జయజయధ్వనముననే నావించెము: మహాత్మా గాంధీ! జయ!!

- శ్రీ మైసూరుమహారాజగారి పోషకత్వము క్రిందనున్న గుబ్బి శ్రీ చెన్నబస్సువేర ద్రమాటిక్ కంపెనీవారు 29-12-23 శనివారం రాత్రి 9-30 గంటలకు సదారమె నాటకమును 30-12-23 ఆదివారం నాయంత్రం 5-30 ఘంటలకు మహాత్మా క బీరుదాసు చరిత్రమును 31-12-23 సోమవారం నాయంత్రం 5-30 ఘంటలకు ప్రభామణి నాటకమును 1-1-24 మంగళవారము రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రహ్లాద నాటకమును బ్రాజ్ఞే ముత్యాలపేట పోలీసుస్టేషనువద్ద నున్న పాలెనుధియేటరులో ప్రదర్శించెదరు. చెన్నపురిపొరు లందరు వచ్చి తగుప్రోత్సాహమునగోరెదము. ఎన్ నాగేశరావు మేనేజరు, వినోదరత్నాకర జి. హెచ్. వీరన్ను ప్రావైకురు.

కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షము

జాతీయవాంఛితము ప్రభుత్వమునకు దెలుపుట వైచర్య

కాకానాడ గాంధీనగరము, డిసెం 27:— కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు కేడు సమావేశమై ప్రభుత్వమువారికి పంపుకొను జాతీయవాంఛితముయొక్క అంశముల గూర్చి చర్చించిరి. అంశముల దున్నువారి కా॥ కే. వి. రంగస్వామి అధ్యక్షులు. పి. జి. రామ, విఠల్ భాయి పటేలు ఏ. రంగస్వామి అధ్యక్షులు గలరు. కనీసపు జాతీయవాంఛితము గూర్చియు భిక్షాభిప్రాయములు వెలుగుట దెసని తెలియుచున్నది.

మిత్రుల వీటికంటే ఒకరు కోటికంటె

విఠల్భాయిపటేలుగారు సభ్యుల స్వరాజ్యము గావలెనని తెలిపెద మనగా పి. జి. రామగారు అతని ప్రభుత్వమును ప్రభుత్వమును మనకును మార్చుకొందరని నని కోరెద రన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఏవో కొన్ని జాతీయవాంఛితముల తయారుచేయుటకును వానినికోరించుటకై జనవరి 1వ తేదీనాటికి కంపుటకు, యాలోచన గాంధీమహాత్మునివిశదలనున్న, నిర్బంధముల నాపుటకున్న కొరవలెననియు అంగీకరించుటకు.

ప్రభుత్వమువారు జాతీయవాంఛితముల సెరవేర్చుకొంటిరని స్వరాజ్యపక్షము ప్రతిస్పందనధానమును ప్రారంభించి నైవాన్య బిల్లుతో గూడ కానబోలవలయునని బిక్షిగూడ అద్దవలయుచుండును. (అ. వె. ప్సె.)

అకాలీలు

కాంగ్రెసునందు తూహము

పియూష్ కాంతిభూషణగారు కాకానాడ గాంధీనగరము నుండి నిన్ను తేదీవి యిట్లు తిరిగిచ్చుచున్నారు.

అకాలీలు గాంధీనగరమునకేరెంచి యేరెగింపులు సంగీతములందు అత్యంత తోల్పనా మునా నావహించి తేసిరి. నిన్ను వారిచేదమందిరముపూర్తియై చక్కగ నలంకరింపబడినది. పనిసంతోష చాలవరకువారే స్వయముగ తేసికొనిరి. అచటి కేరెంచిన జనసమూహము కొంసమీదకు గుర్తుగంధ సాహాయము ప్రతిష్ఠాపన తేసి నిన్ను దివ్యము ప్రారంభింపబడినది.

సర్దారు మంగళసింగుగారు జాతీయవాదమునందు అకాలీలు కార్యక్రమమును వివరించి అందమును భోజనములకు రావలసివని చెప్పి, గురువులు స్థాపించిన ఆలంగుభానావ్యత్రాయమును దెల్పి, మతవిభేదము లుండరాదనియు, దైవము జనకుడు, మానవులు సోదరులను భావనాచరణతోనికే రావలెననియు చెప్పిరి.

దీని సంతోషదాహిత్యముగాక, భారతకానసభ్యులు, తెలుగునందు తద్దమాతేసి చెప్పిరి.

అకాలీదీవాణము

కాకానాడ గాంధీనగరము, డిసెం 27:— నేడుదము అకాలీదీవాణము జరుగుటకు. దాని చాలమంది జనము వచ్చిరి. కాంగ్రెసు కిలాఫతు నాయకులు దీక్షాపత్యముల గావించిరి. ఈ పత్యము లందరకును దెలియునట్లు, హిందూస్థానీ, తెలుగు, ఇంగ్లీషులతోనికే తద్దమాతేసి చెప్పబడినది.

రాజగోపాలాచార్యులవారు అకాలీలు జాతీయోద్ధమును కలీపతునియు, అకాలీలు నేను భారతదేశములోనిల్లలమైనవారి యనియు, అందుకు కారణమువారి సంఖ్యలుగాని భాగ్యముగాని కాదాయ, సత్యాగ్రహసంబంధ విజయమే తన్నిద్యమ మనియు చెప్పిరి.

మాలానా మహమ్మదాలీగారు తపస్వీనియచు ఆయన కిలాఫతు రాయబారమున కధిపతిగ యూరోపును పోయినపుడు పోవు గరితోమాటాడుచు యుద్ధము దైవవిశ్వాసమునకును మానవుని ఘోరకార్యమునకే చెప్పియుంటిని చెప్పెను. పోవుగాని ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యుద్ధము తైత్రి ప్రవలతమునకు మహమ్మదీయమతముల గాక విశ్వాసమునకు తిరాపాక్యమున కని చెప్పెను. అన్ని జాతులవారును అకాలీలతోడే వారితరుదకార్యమునకే తేము సంబంధమునందు గవాయము చేతులయెను.

మాలానా మహమ్మదాలీగారు తపస్వీనియచు భారతదేశమునందు బ్రిటిషుల కష్టసంస్థానమునకు ప్రభుత్వము ఆంధ్రులు సహాయము చేసినియు, తినివారే సిక్కిలును తమకాలివాదులు సహాయము చేసిని చెప్పి యిప్పుడు వారందరును పాపములను పోగొట్టుకొని స్వాతంత్ర్యమునకై పనిచేయుటకు యోగము గావలెనని కోరెను.

మంగళసింగుగారు, అకాలీలు దౌర్జన్యక హిత్వమునకు బద్ధులెవరంధియును తుదివరకును గావించుటలు నిశ్చయముతో నుండిని పోమినచేసెను. (అ. వె. ప్సె.)

మరిగోస్తే మరేమిటా గూడ (అతిశయముగా మూలము) లాడిరి. కాంచనానామమునకు అడవిగారిమే గాని బడాయిమీరా నను:లతో పనిలే దనిరి.

దేశబంధు దాసుగారు నూడ తీర్మానమునకు ప్రతిపాదనలుగా మూటాడిరి. స్వరాజ్యోబ్బయ్యులు స్వరాజ్యోత్సవములను సభ విమర్శించుచున్నది. ఆశ్చర్యముకంటే శ్రేష్ఠమగుజట్ట మంత్రోక్తి లేదనిరి.

సభ్యులు ధైర్యవీరులై ప్రజలనులొని మాట స్పష్టముగా తెలుపబడుచున్నారని నిందించుచు హిందీభాషలో రామనారాయణ సింగుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు మాటాడిరి.

రాధాకృష్ణబోసుగారు ప్రతిపాదనలుగా మాటలాడిరి.

గోరకుపూరు వర్మగారు తీర్మానమును బలపరచుచు "వ్యవస్థాపకమును సంపూర్ణస్వరాజ్యమును విమర్శించుచున్నది" ననుచు సభను సుపరీక్షించిరి దాసుగారి సలహా ప్రకార మివ్వఁజూపరా దింపబడెను. దీనిని ప్రకాశం గారు రుద్రపఁచిరి.

వరల వివాదలను పెంచుటలేదు. కార్యనిర్వహణమునకు తేజమున కాంతిని నెలకొల్పి కార్యరూపమున మనఃశీతుల కెల్ల దింపవలెను గాని తీర్మానముల నొనరించి వివాదలను పెంచనూడదు. తేజము దుష్ప్రస్థితిలో లేనటులు నాగపూరువిజయమే సద్భవమున నుడివిరి.

'స్వరాజ్యమును సంపాదించుటయే కాంగ్రెసుసంకల్పము' అని యుండవలెను. తక్కినభాగము సంతను రద్దుపరచవలె నని కృష్ణస్వామిశర్మ గారు నడిచిరి.

వందేర సంతానంగాడు ప్రతిపాదనలుగా మాటలాడిరి.

జ్యోతిర్మానములను చేసి చాలమంది కాంగ్రెసును వదలి పోయెదరుగాన దీని నామోదించనూడ వని వి. కె. పటేలు గారు నడిచిరి.

మృతదౌర్బల్యములను మిగిల నిర్బలముగా మాటలాడ బాలకులన్నారని యొకరు తీర్మానముగా మాటలాడిరి.

ఇంద రీతిగా స్వరాజ్యోబ్బయ్యులు గూర్చి వాక్యాదుర్భయము (వలెన) ను చూపుచున్నారని ఒకసభ్యుడు పరిహాసపూర్వముగ నడిచెను.

శ్రీయుత గజ్జే రంగయ్య నాయుడుగారు ప్రతిపాదనలుగా సభ్యునించుచు హిందీభాషలో నడిచిరి.

"స్వరాజ్యమునగా పిల్లలసామాన్యంతరగతము. తప్పులలో సామాన్యసంబంధ విరహితము"నని మహాత్మాజీ నడిచెను. గాన నీతీర్మాన మనవసరము వందేరమోతీలాలు నెహ్రూగారునడిచిరి.

జట్టి వీరితనము పొడిగాదు. నిర్భయముగా సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును ప్రకటింపవలెనని దాక్షుడు కె.ఎల్.గారు కమత్రికముగా ఉరుదుభాషలో నుభవించిరి.

అకాలీబాయకుడు మంగళసింగుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు చాలవలెనతో మాటలాడిరి. మన ఆశయము ఉదారమును పరిశుద్ధమును ఉన్నతము నై యుండవలె నని నడిచిరి

పిమ్మట సభను వీగిపోయింది.

మూలానా మహమ్మదాలీగారు రుద్రపఁచుచు యట్టి కాగాదంబరము నిష్ప్రయోజనకర మనియు కార్యశీత ముఖ్యావసరమనియు నుడిచిరి.

పిమ్మట ఉపపాదకుడు శ్రమ్యతర మొంగుచు తీర్మానముగా నుభవించిరి.

తీర్మానముపై ఓట్లు పుచ్చుకొనగా 101 మంది ప్రతిపాదనలుగాను, 89 మంది అనుకూలముగాను ఓట్లు యిచ్చిరి. తీర్మానము వీగిపోయినది అంతటితో సభ ముగిసెను.

విషయనిర్ణయసభ మరల కేదు మధ్యాహ్నము 2.00 గంటలకు జరగును.

ధిల్లీలో ఆమోదించిన గమరూపమును స్థిరముచు విహితులగు ప్రయోజనమును నూడ స్థిరమున ట్లొక తీర్మానము నుపపాదించుటకు సమాధానము వదిలన దనియు అతీర్మాన ముపపాదించుటకు ననియు తెలియుచున్నది.

భ జ న లు

కేదు వివిధరాష్ట్రములవారు ప్రత్యేకముగా భజనలను చేసిరి. రాత్రి కెల్లవారూభావన 4 గంటలు మొదలు కలకలము ప్రారంభమైనది. ఆంధ్ర కర్నాటక వీహారు, నలగ, ఉత్కళ, రాష్ట్రములవారును మహమ్మదీయులు ప్రత్యేకముగా భజనలుచేసిరి. వీహారు భజనసంఘ మలిమనోహరముగ జాతీయ గీతమును హిందీ భాషలోపాడుచు అభ్యుత్తరమందియు వద్ద చాలనేపు భజనచేసిరి.

కాంగ్రెసు విషయనిర్ణయసంఘము

దాసు - అచారీతీర్మానము లేపు చర్యకువచ్చును

మద్రాసును ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నొనర్చు తీర్మానము వీగిపోయెను

ఆది 12.15

కాకినాడ, డిసెం 27:— కాంగ్రెసు విషయనిర్ణయసభవారి సమావేశమై. కామబంధ సభ్యులు కాంగ్రెసును 12.15 గంటలకు స్వప్నపరచుటకును, ధిల్లీ సమావేశమవారి తీర్మానములపై భావమును భంగము గలిగింపకుండుటకు రాజగోపాలాచారి-దాసుగార్లు గావించుకొనిన సమాధానతీర్మాన మిరుద్ధాహ్వానము చేయుటకును, మొదట చలించిరి. కాని అట్లు రాలేదు. తీర్మానమునకు ప్రతిపాదనలుగ నున్న వందేర ను దరలాలు, కార్తమునందనచక్రవర్తి, రామస్వామి నాయుడు, గాతీ శంకరమిత్రగార్లు గట్టిపట్టుపట్టుచున్నారని తెలియుచున్నది. దాసుగారి నాయకత్వమునంద స్వరాజ్యమునుపాడుచు, అచారిగారి నాయకత్వమునంద అసహాయవాదమునూపాడుచు కలిసి పనిచేయుటగాన ఈ ప్రాతిపదికలను పెద్దలారు. ప్రతిపాదనలను కొని సమాధానపరచుటకు చర్యలు జరుగుచున్నవనియు లేపు ఉదయమునకు పరిశీలు లభిస్తది నందమయ్యననియు తెలియుచున్నది.

ఫిబ్రవరిమాసమున కాంగ్రెసును జరుపవలెనను సూచన నింకరింపబడుట

కాంగ్రెసు విషయనిర్ణయసంఘమువారి సీదనమున మూడు గంటలకాలము, కాంగ్రెసు నిర్మాణమును కరించి చిన్న చిన్న విషయాల చర్చించి పరిష్కరించిరి. ధిల్లీ సమావేశమవారి సలహానుసంధియై యు ప సంఘము వారు గావించిన, నూచలు చర్చింపబడెను. కాంగ్రెసు ఆదర్శము (క్రీస్తు) నుగరించిన నూచన నిష్కర్మియై పరిష్కరింపబడెను. కాంగ్రెసు సమావేశమున ప్రస్తుతమునలే క్రీస్తును నెలవులలో గాక క్రైస్తవత్వమును ఫిబ్రవరి తుదివారమునగాని మార్చి మొదటివారమునగాని జరుపవలెనను నూచన ఈ దినమున మొదట చర్చింపబడి నిరాకరింపబడెను. "ఉంపంఘమువారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘముల దధికసంఖ్యచే గౌరవదీనముగా గాని లేక తమ సంఘము యొక్క గోరవై గాని అఖిలభారత జాతీయోద్యమమువారు అవసరమనవలెన సేర్పాటు చేయవచ్చునని తన ప్రతిపాదన చేతనే అవసరసభను సమావేశపరచువలెన ఆ సంఘమునందు హాజరైనవారిలో 2/3 వంతుల సభ్యుల అంగీకార ముండవలెను. అట్టి ప్రతిపాదన దేవునిని తగిలినోటిను నొనరియుండవలెను. అట్టి అవసర సభ జరుగు తేదీలను ప్రత్యేకముగా జాతీయోద్యమము వారే నిర్ణయించెదరు" అనునూచన సభ వారిచే సంగీరింపబడెను.

మొట్టమొదటి రారు రాష్ట్రముల సేక మొనర్చుట

తనవారి, మధ్యపరకాలను (మరాఠీ) తీరారు రాష్ట్రమును ఒకటిగా కలిపి ఒకరాష్ట్రముగా నొనర్చవలెనను ప్రతిపాదనపై చర్య ప్రారంభమయ్యెను. ఈరెండును విస్తారాష్ట్రములనియు, ఒకటిగా నొనర్చుట కవసర మగు విషయములన్నియులందు రాష్ట్రములలోను నమముగా నున్నదనియు వాదించబడెను. ఆ సీ గారు ఇంగ్లండు ప్రతిపాదనలను సమావేశమునకు వహించి అట్లాంటిగా నొనర్చుట లేదని వాదించెను. కాంగ్రెసు ఫుట్టివచ్చితిమిందియు వీరారు ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నుండెనియు దీనిని మధ్యపరకాలలో గల పుట కాశ్యోత లేదనియును, అట్లు గలిపివేయవలెనని సామర్థ్యవంతముగ జరుగజూపనియు వీరు నడిచిరి. జనమాలా నెహ్రూగారు, ఈనూచనను దెచ్చిన ఉపసభ్యుముకేరపుర మూలారును ఒక రాష్ట్రమునందీ ప్రాతిపదిక ముందుకులే తన యుపపాదన న పరిపాలించుకొనుచున్నారని జెలిచెను.

తీర్మాన మునకుసంహరించుకొనబడుట

జాతీయోద్యమము వారు కొన్నికొన్ని కృతేక సమావేశముల నవ్వడవచ్చు ఒక్కొక్క రాష్ట్రమున కొంచెం తెప్పించుదురని ప్రతిపాదనకు తేచ్చరలేని రాజగోపాలాచారిగారు సమాజము జెచ్చిరి. కాని కనంబ వీగిపోయెను. అంతకు జనమాలా నెహ్రూగారు తనప్రతిపాదన మనసంపాలించుకొనెను.

మద్రాసును ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నొనర్చుట

తీర్మానము వీగిపోయెను

తనవారి మద్రాసుగారిను నొక్కొకరిని జొంబయినగరములలే ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నొనర్చవలెనని మద్రాసు ప్రతినిధి

యను అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారు తీర్మానమును దెచ్చిరి. ఎన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. ఈవిషయమును తమిళవాడు, ఆంధ్ర కాంగ్రెసుసంఘముల యభిప్రాయముల కొరకుపరచలేనని పి. రాజగోపాలాచారిగారునూచన దెచ్చిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్విభులు తమకు సంబంధించినవినినినించుచు మాత్రము అప్పకవచ్చుచు మాటలాడి ఇందు పాల్గొనినవారి రధికముగ తమిళ ప్రతినిధులే తమిళవాడు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమువారు తమకార్యాలయమును మద్రాసునందీ చూర్చి ఒక జిల్లాముఖ్యకట్ట యొనుట మార్పుటను గురించి కొన్ని ఆశోచల నొక పక్షము వారి యొక్కగా మద్రాసు కాంగ్రెసు సంఘమువారు భవమును వనూముచేసి ఉద్దమభివృద్ధికి ఉత్తయోగింపవలెనా వారితో ములలో నిరుపయోగముగ వెచ్చించిరి ప్రత్యేకతల లూకవ్వబడెను. ఆంధ్రసోదరులతోడను తమిళప్రతినిధులతోడను సంపదించి ఏదో సమాధానమునకు రాలెనని ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారిని పి. రాజగోపాలాచారిగారిని ప్రార్థించిరి. కాని రాజగోపాలాచారిగారు ఈవిషయమును ఆంధ్ర తమిళ కాంగ్రెసుసంఘముల అభిప్రాయముల కొరకు పరచలేనను పట్టును వదలలేదు. ఈనూచనయు, అసలు తీర్మానమునూడ సభవారిచే నిరాకరింపబడెను.

అంతకుసభ చాలింపబడెను. తిరిగి లేపు సమావేశమగును. అసమయమున రాజగోపాలాచారి దాసుగార్లు సమాధానతీర్మానము చేర్చుట వచ్చును.

అకాలీల యూరేగింపు

అకాలీలు ఈసాయంత్రము పెద్ద యూరేగింపుతోను, మరకీర్తనలతోను సంకీర్తన మొనర్చిరి. చాలమంది కాంగ్రెసు నాయకుల బంధుపాల్గొనిరి.

కాకినాడ డిసెంబరు 27:— కాకినాడయందు స్వరాజ్య ఉత్సాహభ్రులు సమావేశమై. జాతీయకోర్కె దుపత్రమును తయారుచేసి ప్రభుత్వమువారి యంగీకారమునకు జనవరి 15వ తేది నాటికి పంపవలెననెదనియు ఈకోర్కె గాంధీమహాత్ముని విమల చేయుటకును నిష్పంధవిధానము నిశ్చయము చేయుటకును కోరవలెననెట్లు తీర్మానింపబడెను. ఈకోర్కెలను అంగీకరింపజేస్తే ప్రతివంధవిధాన మరలంపబడును. స్వరాజ్యమున సంపూర్ణస్వరాజ్యమని నిర్వచించవలెనను నూచన కాంగ్రెసు విషయనిర్ణయసంఘమునందు ఒకీపోయెను. అనూచనకు అనుకూలగు 89 మంది ప్రతిపాదనలు 101 మంది.

పోలీసు వారి చర్య

ఈనమన పగలు 8-80 గంటలకు 3 కొరగారున్న 2 నలుయినప్పేక్షకుగార్లున్న యానారమున హైకోర్టున నున్న తిర్రవతుల సామ్రుతు వచ్చి "హించారి పరాధకమున" పటములను తీసికొని ఆసామ్రుతుకు కె. కన్నారావుగారిచే "నాలుగువతులను మాత్రము తీసికొన్నట్లు" (వాని చేయించుకొని తీసికొనిపోయిరి) శ్రీ కన్నారావుగారు వాటి కిచ్చుట ఆదరుగా కేసు చేయదుమనియు తర్వాత ఖరీదు యిచ్చెద మనియు చెప్పి తీసికొనిపోయిరి.

తంగిరాల జగన్నాథశర్మ, కాకినాడ 26-12-28.

ఉత్తరారాధు జిల్లా

చెయ్యూరు డివిజను రద్దుకాదు

ఉత్తరారాధు జిల్లాలో చెయ్యూరుడివిజనుగోని చెయ్యూరు, కందవాళిపు తాలూకాలను రాజీపేట, వెల్లూరు డివిజనులకు చేర్చవలెననియు దీనివలన కొంత ద్వారాభిముందుననియు ప్రభుత్వమువారు మొదట తలంచి విమర్శమును ముఖ్యకోశవచ్చునని కెల్లుండెను ప్రకటించిరి. విమర్శనములన్నియు ప్రభుత్వమువారి కందిరి. వెల్లూరు డివిజనుకు ఇంకను ఎక్కువ భారము అగునని, తేలికది. అందుమీదట చెయ్యూరు డివిజనును రద్దుపరచునాడెన. ప్రభుత్వమువారు కృషిచేయుకొనుచున్నఉత్తరపున్నాటించిరి.

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము:— లేపు ఉదయము 7.30 గం. 11వ గోవిందప్పనాయకవిధిలో అన్నాపిళ్లవీధికి సమీపమున ప్రాతఃకాలకీర్తనలు పాడబడును. ముఖ్యసముపాయకాలము 8 గం. వెరంబూరిలో ప్రార్థనసమాజ ప్రార్థనసభ జరగును. జులూనాటి ఉదయము 7.30 గం. ఆదియప్పనాయకవిధిలో నారాయణమొదటివిధి గమియము ప్రాతఃకాలసంకీర్తనలు గావించుటకును.

కాంగ్రెస్ కబుర్లు

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

గాంధీగారు, డిశంబరు 27:—నిన్నటిదినము సాంతం త్రము 6 గంటలకు కాంగ్రెస్ సమావేశమయినది. సమావేశ మయ్యెను. మాటా మాటా మహమ్మదాలీగా రిఫ్యూజర్లను పోషించిరి. సారంభములోనే కాంగ్రెస్ లక్ష్యమును మార్చుట తీర్మాన మై చున్న ప్రాంతిపాలనను సంఘం క్రమరూపముగా చాలమంది కాంగ్రెస్ లక్ష్యమును స్వరాజ్యమునందే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము మార్చులననదని గట్టిగా బట్టపట్టిరి. వీరిలో మహాకవిగా పేరొందిన మహావీరులు తీర్మానము చేయ బడినది. బొంబాయి నుండి వచ్చిన ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు, మదరాసు నుండి వచ్చిన ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు, ఆంధ్రులలో టంగుటూరి ప్రకాశం గారు కూడ ఈ మార్పు కనుకూలు డి.కా.నందే సంఘం క్రమరూపముగా పోషించుచు. సాంతం లలో మిగిలినవారందరూ అసగా ముఖ్యమందిగా చేరుదురు. దామగారు, నెహ్రూగారు తలభాయి కల్లభాయి పటేల్ గారు మహమ్మదాలీ గారు కియూలా గారు వీరందరూ కాంగ్రెస్ లక్ష్యమును మార్చుటకు వ్యతిరేకముగా నుండిరి. వీరందరిలో దామగారు తలభాయి పటేల్ గారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము స్వరాజ్యమునకు గొప్ప ఆశయముగా దనియు, స్వరాజ్యము, అసగా సంపూర్ణమైన జాతీయవాదము ప్రాప్తివల యున్న సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము మనకు తప్పక వచ్చు తీరవల యునని చెప్పిరి. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము మన లక్ష్యముని చెప్పు టవలన, దానిని సంపూర్ణము చేసినవార మగుదు మని దామగారు చెప్పిన వాక్యములను సభ్యులలో కొందరు తమ యభిప్రాయముల ను మార్చుకొనుటకు కారణమైనది. ఈ తీర్మానము చివరకు వోటునకు వెళ్ళగా 89 గురు అసహాయమును, 101 మంది వ్యతిరేకముగాను వోటులిచ్చిరి. ఈ తీర్మానములలోనివి. విషయ నిర్ధారణసభవారు ప్రస్తుత జేకేసీసీకును బాగుగా గుర్తించి తమ భర్తామును నిర్వహించిరి. తిరిగి ఈ సమావేశం ధారణసభ ఈ దినమున 1 గంటకు సమావేశముగా నున్నది.

అకాలిలయూరేగిపులు

అకాలి లింగవర 800 మంది వచ్చిరి. వీరు కాకలయూరేగి వారి కందరకు సుదీర్ఘముగా భోజనము పెట్టుచున్నారు. ప్రతిదినము సంధ్యాసమయములందు వీరు బోలుగా డీరి వరుసగా నడచుచు చుండగా వారి గంధసాహెబు నుంచి సాటూపాడుచు, కంజేమతరం, గాంధీమహాత్మ్యజై, గో శ్రీరామ్, అల్లాహ్ అక్బర్, అని కేళలుచేయుచు, మామనముల కానందము జేకేభక్తి గలుగుటలు డిశంబరు పొగించుచున్నారు. గాంధీగారు ప్రతివాడు ఈ అకాలి యశ్వములకు చూచి ఆనందించుచున్నారు. ప్రస్తుతము జేకే మనకు యధార్థమైన సాహిత్యము అకాలియ. వారు చేయవలసిన పనిగిరింది పెద్ద పెద్ద వర్ణము పెట్టుకొని, కాలమును, కేక్రి కృత యచ్చక వారి మతస్వాతంత్ర్యమును సంరక్షించు నిమిత్తమున, జేకేస్వరాజ్యప్రాప్తికొరకును, పెట్టివాధల నయన ననుభవించు టకు నిర్దేశముగా నున్నారు. ఇట్టివారలూ కాంగ్రెస్ నాయకులకు ఆదర్శపాత్రలు గదా!

సంఘ సంస్కరణము

సంఘ సంస్కరణము గల్గి జేకేములో సంఘ దురాచార ములు పూర్తిగా బోయినవేనని జేకేమునకు ముక్తి రాదని వాదించుచు రిఫ్యూజర్లు కాంగ్రెస్ మహాసభనుగాని, గాంధీగారు భోజనములు అరుగుచున్నదిగాని చూచిపో వారి యభిప్రాయములను మార్చుకొందురు. జేకేస్వాతంత్ర్యవిధి జరగవును ధారపోయటకు సిద్ధముగా నున్నవారికేగార్, గాంధీ సగంజులోనికి వచ్చినవార లందరూడే పంక్తివేషమును వృద్ధిచేయును పరిగింపక భోజనముల వద్ద మెలగు చున్నారు. ఈ కాంగ్రెస్ ఆయుధములు ఆంధ్రజేకేములో భోజనముల వద్ద వర్ణవిభేదమున్నది చిహ్నములు వీలులేదు, రాజీము రంగమునందు మార్పుల కొరకు ప్రయత్నించువారు సంఘ సంస్కరణకు విముఖులు గావోవుటయేగాక సంఘ సంస్కరణకొరకు జీవితమును ధారపోయి మెప్పుకొనువారల కన్న నెక్కువ అభిమానముతో పరిశీలువారని ఈ కాంగ్రెస్ వ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నవి.

కాంగ్రెస్ పెద్దలంతా

కాంగ్రెస్ పెద్దలంతా — అసగా రామలింగరాంధరు విచ్చేసివారు. బసవయ్యగారితో బాటుగా, మాకీం అబ్దుల్ ఖాన్ గారును, మదనమోహన మాలవ్యగారును కూడ రావీలులేదని తెలియజేసివారు. ఇద్దరయ్యరియు విశాఖలోనున్న శాంతిపూర్ణ

లతోను ఆలోచనములు, పార్టీలగభలు, ప్రత్యేకగభలు, కుట్రలు, డి. ప్రారంభమైనవి. బహిష్కరణవాదులును, స్వరాజ్య వాదులును, రాజీవాదులును వేర్వేరుగా గూడి నుండు కాంగ్రెస్ మునుగురించి ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. జ్యోతిబాసము తీరిగా నుండునని చెప్పుటకు వీలులేదని. ఇంతవరకు విశేష సంఖ్యాపరముగా వచ్చినవారు ఆంధ్రులు, తమిళులు, కర్ణాటక జేకేములు, ఉత్తరములు, బర్మావారు. వీరిలో అరవవారును, కర్ణాటకులును బహిష్కరణవాదులు. ఆంధ్రులలో చాలమంది రాజీపార్టీ నాకే. జేకేమును కలవరపెట్టుచున్న పోరాటమును తగ్గించుటకు నెహ్రూకాంగ్రెస్ ను జాపంతి ననుపట్టు బట్టిచా రాంగ్రుతే. ఇప్పుటికి ని వారాయు డ్దేశ్యముతో నున్నానని వాకమువల దెలియుచున్నది. వీరిలో వైతన స్వరాజ్యమునుకాకిరి, రెడనును బహిష్కరణపక్షము వారికిగాక జేకేములో పనిచేయుచు జరుగుటకు కాంతివాదా వరణ మవరచని వాదించుచున్నారు. వారిజేకేభక్తి కేకియ టకు వీలులేదు.

దామగారు దయాచేసివారుగాని బెంగాలువారికి నురాలేదు. 27 వ తేదీని రైత్య వీటిని పూర్తిగా మరమ్మతు అనునయు ఆతేదీని కేకలైతుండి బట్టు రాకయునయు జెప్పుకొను చున్నారు. ఇది నిజమైతే బెంగాలు వారు ఆతేదీని బజలంతేరి రాకవచ్చును. ఇక రావచ్చునునంది ప్రతిభ లింకను విస్తారము గారాలేదు. కాంగ్రెసు కూడులోవున వచ్చెదరని తెలియు చున్నది.

నిన్నటిదినము అసగా 25 వ తేదీ ఉదయము 6 గంటలకు ఉద్దయ చేరివలన ప్రదర్శనము ఆచార్య ప్రభుల చందరేగారిచే తెరవబడినది. ప్రదర్శనమునకు వచ్చిన వస్తువులలో విశేష మేమి యు లేవు. ఇదివరలో అసగా 1922 సంవత్సరములో ఆంధ్ర జేకేమునకు వచ్చుట ప్రదర్శనపడిన వస్తువులన్న నెక్కువగా నేమియు రాలేదు.

ప్రదర్శనములో నంచుడిన నాయకులవలములు ఏమియు బాగుగాలేక, ఇది ఆంధ్రజాతీయ వాకాల విద్యార్థులచే తయారు చేయబడినవి తెలియుచున్నది. వీనిని ఈ ప్రదర్శనములో నంచు టన్న బాగుండెడిది. ఇక రావచ్చునునంది వచ్చినవారికి టకులు లను అది ఆంధ్రుల కలెట్రాపుకొనునెవల సేవ భావములు గలవారగుదురు. ప్రదర్శనములోనున్న కొన్నికొన్నియు మార్త ము అందరిద్దరినీ వాగ్దించినది. శ్రీకాళేశం ఉద్దయముగ్గు నున్నదియు యితర రాష్ట్రముల మున్నును నడిచినది. వారు కొందరు ఈ ప్రస్తుతమును విశేషముగా కొనుక్కొనుచున్నారని గూడ తెలియుచున్నది.

ఆచార్య ప్రభులచందరేగారి యువశ్యాసము కథలో మాజరయినవారి మనసులను కరిగించుచున్నది. జేకేభాషాపరిక్ లాయకశ్యాసమును పూర్తిగా భాషాంతరీరించి, బాషాశ్య ముగా ప్రచురించుట ముఖ్యము.

25 వ తేదీ సాయంత్రము అఖిలభారతవాలంటీరు మహా సభ జరిగెను. ఆసభలో నాగేశ్వరరావుగారు హాసంగిన గొప్ప యువశ్యాస మిదివరలోనే ఈ ప్రతిభలో ప్రచురింపబడినది. ఆ సభలో జరిగినవచ్చులో ముందు కాంగ్రెస్ సభలో రాన్ను చర్చ నూపనముగ కన్నట్టినది. కానకభలమియమై తిరిగి గొప్ప యువము రాబోవు కాంగ్రెస్ లో జరుగు నని తలంపకచ్చును.

గాంధీగారులోనికి ప్రతిదినము వచ్చువారి సంఖ్య నుమార్చుటకు మించి నుండును. వీరిలో అన్ని పార్టీలవారు కలరు. శ్రీపురుషులు, వృద్ధులు, బాలరు, బాలికలు, అన్ని మతములవారు, అన్ని వర్ణములవారు కలరు. వీరందరూ గాంధీగారు నుండలి సౌఖ్యములను, కనుకులను చూచి చాలా ఆనందించు చున్నారు. జేకే ము కొరకు సర్వమును త్యజించి జేకే ముక్తి మార్గముల నన్నేపింప దయాచేసియున్న మహా నాయకులను అది ప్రతి లోకంకై మన విశాసమును బొందుచున్నాడు.

గాంధీగారు నుండు కొన్ని దొంగతనములు జరుగు చున్నవి. వీరిలో చాలభాగము సాత్రును పోగొట్టుకొన్నవారి ఆచార్య కేసుల జరిగినది. సామ్యుల చొక్కాలను పెట్టెలను గాంధీగారునకు, నీళ్ళకు కొయ్యలవద్దకు వదలి సామ్యు పోయిన కిచ్చుట వాలంటీర్లకు సవాససంఘమువారి దూరిన లాభము లేదు. ఇంతటి గొప్ప సమాహములలో దొంగతనములు జరుగ టందొడయెవల ఆశ్చర్యముగాని, దొంగతనములు జరుగటలో విశేష మేమియులేదు యధార్థము జెప్పుటవలెయెడల కొందరు పెద్దలు తాము కొల్పోయిన సాత్రులగురించి విపరీతపు రిపార్టు లిచ్చుచున్నారు. వాలంటీర్ల తమ నిధులను చాకచక్యముగను విషయముగను నిర్మోగములుగను నిర్వహించుచున్నారు.

కాకినాడయొక్క వాతావరణశీతి గాంధీగారునకు టకు భిక్షువిస్తయములను కలగజేయుచున్నది. ఆకాళము యెక్కు

వాగ్దానములు టుత్తరువు

గుంటూరు మేజిస్ట్రేటుచర్య

మీ హెచ్చరికను మీరేయునుకొనుడు

కాకినాడ కాంగ్రెసుగృహము, డిశంబరు 27:—గుంటూరు జిల్లా నియోజకవర్గాలలో మామవల్ల నామవాస్తవ్యులగు శ్రీమతుల గోపాలాని, రావలిగారిగారు వాగ్దానపు టుత్త రివున పొందిరి. ఆకాళము కురిగినది నున్నది.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు

మీరు, ఆమరావతి గారు. అక్టోబరు 19, 28 వ తేదీ లాదును, ధరణిగోటాను అక్టోబరు 20 వ తేదీనాడును ఆక్షే పణి జేకేములైన యువశ్యాసముల నొసగిండును మీరై 103 సి. సి. సిక్రింద నాకోర్టులో ఛార్జీషీటు దాఖలు చేయబడినది. మీరు మరల నిక మీదట ఎక్కువైన బ్రటిషు ప్రభుత్వమునెడల త్వర నిర్ణయ భావములను గలిగించుటకు ప్రయత్నముల గావించుటకు సి. సి. సి. 108 నెక్కునక్రింద మీరై చర్యలుచున్నవోననునవి హెచ్చరిక గావించుట యైనది.

(సం) టి. జి. రూథర్ఫర్డు,

సమాధానము

రామలింగయ్యగారు ఒక పోస్టుకార్డును రిజిస్టరుచేసి అందులో ఈ భావములనుటలు క్రమశ్చిత్ర మిచ్చిరి. విశేషముడై ప్రస్తుతము గుంటూరునందు నివసించుచున్న టి. జి. రూథర్ఫర్డుగారికి:—

మామవల్ల గామవాస్తవ్యుడనగు నేను మీరు ఈవిధము గ నమాధానము నొసగుచున్నాను. నేను హిందువుడనుటకే, అభ్యుక్తు ప్రబలియుండెడి ఈ కాలమున హిందూధర్మమును బోధించుటకే నాసహజశ్యాసము. మీమతప్రకారము ఏమిక్రిస్తు మా ప్రకార ప్రహ్లాదును బోధించిన భర్తములకు నేన బోధించు నుండుటకు నిశ్చయించుకొంటిని. ధరణిగోటా యందు నేను ఉపన్యాసమునిచ్చితినిని మీయు త్తరువునందుగలరు. అది వట్టి అబద్ధము. ఆమరావతియందు నేనువ్యవసించితిని నాయకము ను, నాభ్యుక్తును ప్రబోధించినట్లే నేనువ్యవసించితిని గాని ఎట్టి వివాదాంశములను నొక్కనలేదు. ఈ సందర్భములలో, మీరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు హోదాన ఒక ఇంగ్లీషు ఉత్తరువును ఒక తెలుగు ఉత్తరువును బంపితిరి. నాకు ఆయుత్తరువులను వివక్షించే సార్థం టు అంద చేసెను. నేను తెలుగు ప్రతిని చదివితిని. కాని నీతిధర్మము నేను ప్రచారము గానియి చుండ మీరు నాకు హెచ్చరిక గావించుట ఎదులతో తెలియ వున్నది. మీ హెచ్చరికతో నాకేమాత్రమును నిమిత్తతనయు, మీ హెచ్చరికకు మీరేయునుకొనవచ్చు ననియు ఇంకముల మున నేను మీరు తెలియజేయుచున్నాను. (రెగిస్ట్రార్)

అఖిలభారత మితవాద మహాసభ

బ్రిటిషుసామ్రాజ్య వస్తుపరివర్తన బహిష్కార తీర్మానముసంహరించుకొనబడుట

సభలో రెండుపక్షము లేర్పడకుండుటకు కట్టిననర్పులు

పూనా, డిశంబరు 27:—అఖిల భారత మితవాదమహాసభ వారు ఈదిన కార్యక్రమమునందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తుపరివర్తనము భారతజేకేము అన్ని ప్రభుత్వములవారును బహిష్కరింపవలెనని కోరు నొకతీర్మానము గలను ఈ తీర్మానమున కభ్యుక్తును ప్రతికూలుముగను, శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు రక్షకులుముగను నుండినట్లును, విషయనిర్ణయసభ నందు తీవ్రవర్ణ జరిగినట్లును తెలియుచున్నది.

ఈ తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే సంగీతంపబడినది. ఆ రుచే సమావేశ కార్యక్రమమునందు వాతీర్మానము చేపట్టెను. ఈ నివమున వాతీర్మానము కర్మకునచ్చినప్పుడు శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు లేచి, మితవాదమహాసభ రెండుపక్షములుగా జీరిపోయెడ నుంచుటగా నీ తీర్మానము నవసరపరించుకొనవలసి కచ్చెనని యు, అయినను నవిషయమున కభ్యుక్తుల తమ వ్యక్తి అభిప్రాయముల ననుసరించి గట్టినిశ్చయమునయు ప్రకటించెను. సభవారి అగ్గి వారముతో వాతీర్మాన మునసూరించుకొనబడినది. అంతట సభ ఆవీరణముచేసెను. రేపు సభాగృహము 12 గంటలకు 80 గంటలకు మూతమయినది. (28-29)

వగా ముప్పలచే గప్పబడియున్నది. 28, 29 వ తేదీలరాత్రి కొంచెముగా చినుటలు పడినవి. గాంధీగారునందు నిర్బంధపడిన గృహములలో- పాకలలో- నొక్కటైతే కేవలము కచ్చిసప్పుడు ఉపయోగమునకు బనికిరావు. ఈదిగమున కొంతవరకు కచ్చిసప్పుల కరిగిపోయినవి. అకేసము నిర్భయముగ నున్నది.

ఆచారీ - దాసుసమాధానము

వివాదాంతముగ వర్ణించునా?

కాకినాడ గాంధీగారు, డిసెంబరు 27:— సి. కాజీ గోపాలాచారి సి. ఆర్. దాసుగారు కలసి తయారుచేసిన చిత్తురీత్యాంశమును సూక్ష్మ కాంగ్రెసువాదములగు నొకరికొకరి కింకను వివాదము జరుగుచునే యున్నది. ఇంకను స్థితి చక్కఱుడలేదు. దీర్ఘ సమాధానభావమును దౌర్భాగ్యహిత అసహయోగ్యుడు కాంగ్రెసుమునున్న మరల దృఢపరచుచు గాంధీజీ బడిన యాచిత్తురీత్యాంశమును చాలమంది మార్పు కద్దరవాదులు సమాధానము కావలె నున్నట్లుచూపారు అయ్యెను.

దీనిని సర్వ రాష్ట్రములందు కచ్చిత పండిత మండలాల గాను తీవ్రముగ ప్రతిఘటించుచున్నారు. ఆయన మరల కాంగ్రెసు కాంగ్రెసువాది కావన కథలు, వ్యాఖ్యానములు, విద్యాలయముల విహీనుల కార్యక్రమమును సాగించునట్లును, విద్యుత్ కార్యక్రమమును పటాంతరముగ కొనసాగించునట్లును తీర్మానమును సరింపజేసిన కొడుకులును దెలియుచున్నది.

ఈ విషయమై విభేదములు కలగకుండ కామటకు మహాత్మాజీగా ను యితరవాదులును ఆసూయతో నున్నారు. గతకు వాటిమటయే సాగుచున్నాడ నమృతము గలదు. ఈ వివాదము యెట్లయినను మధ్యాహ్నము సమావేశముకు వివాదానిర్ణయభయము లేదు. (ఆ. ప్రె. స్పె)

మహమ్మదాలీ - దాసుగారలు

కాకినాడ మ్యునిసిపాలిటీ, తాలూకాబోర్డు, గోదావరిజిల్లా రైతు సంఘముల సన్మానప్రములు

కాకినాడ గాంధీగారు, డిసెంబరు 27:— కటి నాయకము కాకినాడ మ్యునిసిపాలిటీ తాలూకా బోర్డు, గోదావరిజిల్లా రైతు సంఘములు, తాలూకా మహమ్మదాలీ దాసుగారలకు సన్మానప్రముల నవహించిరి. సభకు చాల మంది హాజరైరి.

మహమ్మదాలీగారి ప్రత్యుత్తరము

మహమ్మదాలీగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము ప్రేక్షకులకు తెలియజేయు తెలుగులోనికి తర్జుమాచేసి చెప్పుచున్నాము. మహమ్మదాలీగారు, మ్యునిసిపాలిటీ వారు తన సేవాపాత్ర్యమును ప్రకరించి నభయము నంగీకరించుచు, మ్యునిసిపాలిటీ వారు అసహాయ వాదిక సన్మానప్రములను నవహించు స్వాతంత్ర్యమును చాడ, తేజమునకు స్వాతంత్ర్య మున్నెడమే అర్థమని చెప్పిరి. (వినుదు) హిందూ మహమ్మదాలీ మైత్రి, అకర్మ్యమును తెల్పి, ఆయన యిదివరకు, తెప్పించుతే తాను ప్రభుత్వమున మహమ్మదాలీయదనియు సిద్ధప భారతీయదనియు తెప్పెను. ఇట్టి కమ్యూనికేషన్ భారతీయమైనను, కట్టిదండము కొనకమును తేదనియు తెప్పెను.

దాసుగారి ప్రత్యుత్తరము

అసహాయాద్యములు మూలముల స్వరాజ్యము కమ్యునిస్టు హిందూ మహమ్మదాలీయల కైకము లేవు. అసహాయాద్యములు పలుకుముగ నుండి నేరదనియు కావున అందరను స్వరాజ్యము ప్రాప్తమైనను వికలమునకై పరితేజులైననీయ దాసుగారు కోరిరి.

రైతుల సన్మానమునకు ప్రత్యుత్తరము

రైతుల సన్మానప్రములకు మహమ్మదాలీగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రైతులే నిజమైన ప్రభువు లనియు, ప్రభుత్వము వారును వారందరను గూడ రైతు చెప్పినట్లులే పనితేజులైన ననియు దాసుగారు కావనభలను భయమును చేసెదవనను అనుకరణ వారికమృతయే గావలెననియు, రాంగోపాలాచారిగారు కాంగ్రెసులో అధికరము గావెన్నను రైతుదగ్గరకు పోవలెననియు, తాను (ఆ పక్షాన నుండుడు). ఆ పాటుండ్రిము రైతులే తమ కద్దకు సన్మానము నొసంగవచ్చుటచేత అద్వైతమునకు దాయెననియు తెప్పెను. (ఇప్పుడు) మహమ్మదాలీగారిని ప్రసంగించుచు భరివ్యక్తింకమును భూవ్యక్తిసాయమునకును, కట్టిదండమును మరలను మీదకి ఆ భారతదీయమునకి చెప్పి, ఆయన బోల్షివిజమును ప్రాప్తిహిత ప్రకారంగా బోల్షివిజమును తేజువులు మూసియున్న నదిలోనికి అంది గాలివచ్చిన కిటికీ అద్దమును ప్రద్రువచేసిరియు, అసహాయాద్యములు దౌర్భాగ్యహితమార్గమున స్వాపాయము కమియు చేసికొనకపోగా లోనికి మంచిగాలివచ్చి దానిచ్చెననియు యన రైతులకు తెలుపగోరెను. (ఆ. ప్రె. స్పె)

గుళికలు రజబన్నీ తైలము

ఈ అమూల్యమైన గుళికలను పూర్వము బహు మంది భార్యలుగల డిల్లీ పాదుషాలు ఉపయోగించె దువారు, ఈయోగమును చాల ప్రయాణతో సుపరిచించి ఈయందును తెయారు చేసితిమి. రజబన్నీ వ్యాత్రలు వీర్యవృద్ధిని పెంచుచును సుసారసాఖ్యమును గలిగించును. సరములకు బలముచిచ్చి మధుమేహము స్వప్నస్థలనము, శీఘ్రస్థలనము, మూత్రముతో కలసిపోవు శుక్ల నష్టము మొదలగునవి తిప్పక గుణముగను. యంతరిమాత్రము సుసారసాఖ్య అనుభవించుటకు వీలులేని స్థితిలోనున్నవారున్ను, వృద్ధులున్ను, యామాత్రలను పుచ్చుకొనుచు తైలమును వాడినచో మిక్కిలి బలమును యవ్వనమును గలిగించును. ఈ అప్రమథములో జేరిన ప్రధానదవ్యములే యిట్టి మహాశక్తి గుణములనున్నవి. వీటిని గురించి యిచ్చట వ్రాయజాలము. వివరములు కోరినచో తెలుపబడును. వి. పి. చార్లె ప్రత్యేకము మందుపుచ్చుకొను విధము మందుతో పంపబడును. మీరువ్రాయు ఉత్తరములు మిక్కిలి రహస్యముగా నుంచబడును.

రజబన్నీ 20 గుళికలు రూ 5-0-0

రజబన్నీ 1 ట్రాన్సు తైలము రూ 5-0-0

రజబన్నీ ఆఫీసు

38, జనరల్ ముత్యామొదలిపిడి, మద్రాసు.

మహాభ్యుగంసంహిత

ఇది యొక గొప్పకాదీగంధము. మహమ్మదాలీగారుచేసిరి. దీనియందు ప్రతిమానపుని యొక్క భారమును అమూల్యముగా చక్రములతోగూడ వ్రాయబడియున్నది. జన్మకంఠస్మరణ, తారీఖు, జననకాల భుజింపు భారతకుండలి మాటపండియెడల, కావలసినవారికి వి. పి. గా పంపించెదను. కొరతములు తెలుగు అర్థంతో సహా వ్రాయబడు రూ 2-0-0 అగును అర్థంకరము లేని వారికి 2-0-0 మాత్రమే. 8512

ఆకెళ్ల పేకటలశాస్త్రి, 'దైవజ్ఞుడు' గోపాలపురం కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరిజిల్లా.

రత్నపురుష లేహ్యం

గుళికాధ్యక్షులగు, ఇతర కారణములగున, కలిత కుక్క నష్టమును పోననది బలముగలగ జేయును ఈయంతిగా మహిమ తెలియజేయబడెను. విశేషించి వ్రాయ జననము లేదు, శే 1-5 రూ 2-4-0 లు. సెగలేహ్యము- అన్ని సెగలోగములను అద్భుతముగా కుదుర్చును. బుడ్డి 1-5 1-5-0, కేటలాగుడుచితము

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

418 రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

అందరును వాడతగిన

మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

పిటినివాడుటచే ఆయుస్సు, ఆంధము, అశోగము మొదలగునవి వృద్ధిచేయును, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితిలో నైనను మంచుగుణము నిచ్చును 40 మా 40 బుడ్డి 1-5 ధర రూ 1 టైప్లవిద్య కావలసినవారు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ

27 వైద్యబాగుగోడ్డు, మద్రాసు.

రెడి రెడి

రెడిసంఘముయొక్క కౌన్సిల్లమును సాధించుటకు ప్రకటించబడుచున్న సుచిత్రమాసపత్రిక. ఆంగ్లభాషయందు సుబంధించిన సాంఘికవిషయములు, రాజకీయవిషయములు, వాద్యునివిషయములును గూడ ఇందు చాల చర్చించబడుచుండును. సంస్కరచందా రూ 8-0-0 లు. 1148

రెడ్డి బ్రదర్సు, రాయవరము, గోదావరి జిల్లా.

దంతరోగ నివారణి
దర్శి 2 అణాలు దంత రూ 1-4-0
టి. యస్. యస్. శాస్త్రిగారు,
2 ఏ, ఆంగారావీధి, ట్రెప్పి కేస్,
(1191) మద్రాసు.

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు.

అగ్రసాదరులచే చేయబడినవి. కేటలాగు.

కెంటన్ ధరలకాటలాగున వ్రాయును.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలలపాలిటి (ండివి):— మేనాము, నిశ్శక్తి, వృద్ధులు, నిస్సత్తువ, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటికి వాడతగిన మందు. యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని పెంచును. స్వాస్థిని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 దర్శిలు చాలును. దర్శి రూ 1-4-0. వి. పి. చార్లె 0-8-0

కోకాపున్న లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును కోకాపున కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతము. 16 దర్శి రూ 0-10-0, వి. పి. చార్లె 0-7-0

పి. కి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, తెలవేడి, నెల్లూరు.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.
Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్మాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మూత్రము

ఇది శిలాజిత్తు శాస్త్రాధిపత్యములు, మూత్రక ధన్యము, మొదలగువాటిని చేర్చి శాస్త్రాధిపత్యముగా తయారు చేయబడినది. మూత్రముతో కలిసిపోవు కుక్కము, మూత్రమునందు పిపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెగలోగముల, నడుమనొప్పి, వారోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీమంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి తక్షణ కుదురును.

ఒక రుబులు టైప్లముల బుడ్డి 1-5 ధర రూ 1/5/0
4 బుడ్డు ఒక సాగి అర్ధరూప పంపిన స్వాస్థిగు పొట్టు
పొట్టులు యివ్వము.

మా టైప్లముల క్యాటలాగు యివ్వముగా వ్రాపబడును

Sole Agents

H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.

బంగారువన్నె గడియారము

దీపము లేకనే గంటతెలుపును

వైకనువరదిన బంగారువన్నె గడియారము రాగములో దీపము లేకనే ఘంట తెలుపును. దీనియట్లుకొంత నుమారు అర్థరూపా యంతరిగలది. ఇది ప్రసిద్ధికెక్కిన

స్వయంభువు కేకంబులవలన చేయబడ్డది. ఇది నుమారు 8 సంవత్సరములవరకు వాడుగ నడుచును. ఇది సరియైన ఘంటయాళము. చేతికి ఒక అధికరములచే నుండును. చేతిపట్టుతో సహా రూ 7-5-0 సాదా పట్టలేకుండా 1-5 రూ 8-8-0.

వి. ఎస్. వాచ్ కంపెనీ

తపాలపెట్టు నెం. 105 మద్రాసు

వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్లసంఘము

మూడవసమావేశము

మదరాసు రాజధాని వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల మూడవ సమావేశము నిన్న యుదయము తేదీనాన వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సమావేశ మయ్యెను. గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు లగు సి. ఏ. డి. అచ్చినామరాయ అధ్యక్షత వహించిరి.

స్వాగతము

ఎం. అంజలి శారదానారాయణులు వదిలియున్న స్వాగతమును వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు ముందుగా పలికిరి. ప్రభుత్వము వారియొద్దనుండి గాత్రమును తీసికొని వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు వారిని స్వాగతము పలికిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.

అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షతవహించిన సి. ఏ. డి. అచ్చినామరాయ వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.

కొంతమంది సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.

అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.

అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.

వార్తలు

1923-వ సం. దిసంబరునెల 28 తది శుక్రవారము

వార్తలు	అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	79.0	60.1	...	86.27	25.62
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	79.2	67.9	...	1.70	20.15
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	80.8	65.5	...	81.18	17.02
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	82.2	64.2	...	15.80	0.66
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	86.2	62.2	...	1.76	3.09
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	86.9	60.3	...	1.46	4.74
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	86.7	62.4	...	5.27	4.15
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	82.1	68.9	...	28.74	1.28
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	82.9	67.0	...	22.68	9.41
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	81.7	68.2	...	38.80	0.99
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	89.5	61.8	...	5.55	5.83
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	88.0	65.1	...	7.86	3.99
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	86.8	68.4	...	12.69	2.18
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	80.8	69.4	...	41.6	2.53
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	85.4	68.7	...	14.30	0.05
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	81.8	74.4	...	24.51	3.82
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	23.57	11.02
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	84.9	72.5	...	20.85	0.94
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	98.4	73.5	...	10.80	10.54
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	89.2	71.5	...	5.09	1.58
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	98.7	69.5	...	4.87	6.22
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	79.5	57.1	...	1.86	7.98
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	74.1	56.2	...	4.71	7.93
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.	68.5	43.2	...	28.87	6.86
అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.

అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి. అంతట వెటిర్నరీ గ్రామ్యమేట్ల సభ్యులు సమావేశమయిరి.

నవలలు
నవలలు

సరస్వతీ గ్రంథమండలి

రాజమహేంద్రవరము

ప్రకాశకము: ఆంధ్రప్రదేశ్ లిటరరీ సొసైటీ

సంపాదకము: లిటరరీ సొసైటీ

ఇందు విశేషముగ వినోదకావ్యాలు, భావపూరితములు, పుస్తకములు, పాఠ్యపుస్తకములు, పాఠ్యపుస్తకములు, పాఠ్యపుస్తకములు.

సంఖ్య: — సాంసారిక — అపరాధకావ్యాలు, ముచ్చటైన పాఠ్యపుస్తకములు, పాఠ్యపుస్తకములు, పాఠ్యపుస్తకములు.

విమర్శనా రమరము 200 పుటలతో రెండుమాసముల కొద్దెక్కి వెలువడుచుండును. వెలువడు ప్రతిగ్రంథమున పాఠ్యపుస్తకము 1.0-0 తేటకు బంధపాదములకు బంధపడుచుండును. చందాదారుగకు శేరువాకు ప్రత్యేకముగా ముందుగా నాలుగుకాని వెలిపకలెను.

ఇందీకలెను వెలువడిన గ్రంథములు: —

1. రహస్యవిప్లవము
2. చోరశిఖారుణి, (డిబెట్టి ప్ర నవలలు)
3. ప్రేమసుందరి
4. లక్ష్మీప్రసాదము (సాంగికనవలలు)

అనుబంధ గ్రంథములు: — మార్కండేయ నాటకము

ముందు రాబోవు గ్రంథములు: —

1. హత్యరహస్యము
2. రెనాయిల్డుక వివర్యుని 'పాస్తు'

అనుబంధములు: —

1. మృత్యురంగిని
2. అభాగి

కేరళ సబ్బులను కొనుడు

ఏల?

“మూడు కారణములు గలవి”

1. ఈసబ్బులలో సువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినది.
2. ఏలననగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్తీలేనివి.
3. ఏలననగా అవి శుద్ధస్వదేశీవి చందనము, రోజా, లెండరు, బ్రౌన్ విండునర్, కోల్ తారు మున్నగు పలురకముల సువాసనలు చేర్చి చేయబడినవి.

సరసముగా విక్రయింపబడు ఇదేమాదిరి సబ్బులను కొనకుడు.

ధరలకు, ఇతరవివరములకు: —

Apply to:—The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

SOLE AGENTS,
Messrs. ADAM HAJEE MAHAMED SAIT
No. 7, Bunder Street, G. I., Madras.

Messrs. D. V. NAIR BROS,
Calicut.

For Madras and Chingleput

For Malabar, S. Kanara, Salem,
Trichinopoly, Cochin, Travancore,
Bangalore, Mysore
Coimbatore and the Nilgiris.

AVOID CHEAP IMITATIONS.

పరిశుభ్రము నిలచి భాగ్యవంతుని

శుక్లనష్టము

మాత్రము 50 కే రూ 1-4-0

చిరునామాలు విరళముగా వ్రాయవలెను.

పూతని పైత్యరొగములకు సీసా 1-కి రు 1-0-0

మహాషధి జ్ఞాపక క్షిప్ర సీసా 1 కి రు 1-10-0

సంజీవి రక్తశుద్ధికి రేవాయంతు 20 కి రు 5-0-0

పొత్తి జల ప్రత్యేకము. ఏ తెంట్లు కావలెను.

ఓవర్ అందుకో, ఏలూరు, (కృష్ణాజిల్లా)

నిజాము:—ఎమ్. ఎన్. భావ్యం వీర్వర్మయ్య. తర్రాఫ్ వైట్టె నెంబరు 689, కొంతాయ, మెస్సర్స్ దాదా తంజు కో., 260, చైవానానా కోర్టు, మదరాసు.

Telephone No. 329

భారతి

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతిచంద్రమా సాదిని ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ 6-0-0 విడిపత్రిక మె రూ. 0-10-0.

చిత్రలేఖనము — పటములు

ప్రతిసంచికయందును మూడు నాలుగు రంగుల చిత్రపటములు ఇతరపటములు ప్రచురింపబడును

పుష్కమానసంశయండు గొప్పగొప్పవారిచే వ్రాయబడిన విషయములు చాల గలవు

ఆంధ్ర చరిత్రమును ఆంధ్ర సాహిత్యప్రౌఢ్యము - దేవులపల్లి అప్పారాజుగారు, ఎమ్. పి., ఎల్. టి. ప్రాచీనాంధ్ర లెక్కకు! ఆర్యులుకారా? - చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు, వాఙ్మయసామ్యము - కురుగంటి శివరామయ్యగారు, ఎమ్. పి., భారతసిరి - వింజమూరిరంగారావుగారు, ఎం. పి., బి. ఎల్., భారవి - చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహారావు, యురాన్ - శివకుండ్ల లక్ష్మీపాకడిగారు, గుణగవిజయాదిత్యుని సాతులూరు తామ్రశాసనము - కీర్తి కేశులగు కొమర్రాజు వెంకటలక్ష్మణరావుగారు, ఎమ్. పి., ప్రథమసాంధ్యకుండు - టాలుస్టాయి ప్రణీతము శతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారు మొదలగు వారి వ్యాసములు ముద్రితములు.

చిత్రపటముల వివరములు

ఈ గల చిత్రపటములు:- మహాత్మాగాంధీ, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు, శ్రీరాధ, ఆంధ్ర శాలివాహన, శ్రీకృష్ణుని యమునావిహారము, వాణిశింశ-గోదావరి ఇంకను నితరపటములును గలవు.

భారతి ప్రకటన ధరలు

ఒకమాసమునకు మాత్రము

6 మాసములకు అంతకుపైన సాధారణపుట 18

సాధారణ పుట 1 కి	రూ. 25	నెలకు 1 కి	రూ. 20/-
,, 1 1/2	,, 12-8	,, 1 1/2	,, 10/-
,, 1 3/4	,, 8	,, 1 3/4	,, 6/-

వ్యాసములు గల పుటలమధ్య గల పుటలకు 6 మాసములకుపైగా కంట్రాక్టు తీసికొనిన, పుట 1-కి 1 నెలకు రూ. 30/- వంతున చార్జి చేయబడును. ఇతరవివరములు తెలియఁగోరువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

మేనేజరు, "భారతి"

అచాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

